

SAMAWILU

TA KITABU FOLLO

Kitabu faamucogo

Nin kitabu be wele ko Samawilu ta kitabu follo, sabu ale ta kow le fɔra ka caya nin kitabu kɔnɔ. Kititigebagaw ta wagati banna cogo min na, ka taga se masacew ta wagati ma, Samawilu ta kitabu follo be o kow le fɔ an ye.

Ce saba minw tɔgo fɔra nin kitabu kɔnɔ kosebe, o ye Samawilu ye, min tun kera Izirayeli ta kititigebagaba do ye, ani Sawuli, min kera Izirayeli masace follo ye, ani Dawuda, min nana sigi masaya ra Sawuli sanin ko.

Nin kitabu sebebaga ma lon, nka an b'a ye ko Samawilu ta baara ni a ta kumaw le be nin kitabu follo ni a flanan kɔnɔ.

Nin kitabu kunba ye nin ye, ko ni mɔgo min ka Ala kan mina, Ala be koruman ke o tigi ye; nka ni mɔgo min ka Ala kan bla, cenri le be se o tigi ma. Ala ka o kuma le fo sarakalasebaga Eli ye, ko: «Sabu mɔgo minw be ne bonya, ne be olugu le bonya; nka mɔgo minw be ne dogoya, ne fana be olugu dogoya» (2.30).

Ala yere le tun b'a fe ka ke Izirayelimogow ta masace ye, nka o banna o ma; o ko masace do ye sigi olugu kunna i ko siya tow. Masace min dira o ma, min tun ye Sawuli ye, ale ma Ala kan mina. O koson Ala ka mɔgo were janawoloma, min kera Dawuda ye.

Nin kitabu b'a yira an na ko Ala yere le kera a ta mɔgow ta masace ye. Ni mɔgo min b'a fe ka sigi masaya ra Ala ta mɔgow kunna, o tigi ka kan ka Ala kan mina, k'a ta sariyaw bee sira tagama.

Kitabu kɔnɔkow

Samawilu kera Izirayeli kititigebaga do ye (1–7)

Sawuli kera Izirayeli masace ye (8–10)

Masace Sawuli ta masaya damina (11–15)

Dawuda ni Sawuli ta benbariya (16–30)

Sawuli ni a dence sacogo (31)

Elikana ta muso fla ta ko

1 ¹Ce do tun siginin be Ramatayimu Sofimu, Efirayimu kuruyorow ra. A tɔgo tun ye ko Elikana; a face tɔgo tun ye ko Yerohamu, Yerohamu face tɔgo tun ye ko Elihu, Elihu face tɔgo tun ye ko Tohu, Tohu face tɔgo tun ye ko Sufu; Efirayimukaw tun lo. ²Muso fla tun be Elikana fe; kelen tɔgo tun ye ko Ane, to kelen tɔgo tun ye ko Penina. Penina tun ka denw sorɔ, nka Ane tun ma den sorɔ.

³San o san, o ce tun be bo a ta dugu ra ka taga Silo, ka taga Fangatigi Ala bato, ka sarakaw bo a ye. Sarakalasebaga Eli dence fla, Hofini ni Finehasi, olugu tun be o yorɔ le ra; olugu le tun ye Matigi Ala ta sarakalasebagaw ye. ⁴Lon min ni Elikana tun be a ta sarakaw bo, a tun be sarakasogo do di a muso Penina ma, ani Penina dencew ni a denmusow bee ma fana. ⁵Nka a tun be Penina ta sogo ninyorɔ jɔgɔn fla le di Ane ma, sabu a tun be Ane kanu, hali k'a sorɔ Matigi Ala tun ka Ane ke denworobari ye. ⁶A sinamuso tun be to k'a darabo, janko k'a jusu gban, sabu Matigi Ala tun k'a ke denworobari ye. ⁷San o san, a tun be ke ten le. Tuma o tuma ni Ane tun ka taga Matigi Ala ta yorɔ saninman na, Penina tun be to k'a darabo o cogo kelen na. Ni o kera, Ane tun be ke kasi ye, ka ban domuni bee ma. ⁸A ce Elikana tun b'a fo a ye ko: «Ane, mun le ka i jusu kasi? Mun na i be kasi ka ban domuni ma? O tuma ne kelen man fisa ele fe ni hali dence tan ye wa?»

Ala ka dence di Ane ma

⁹Lon do, o ka domuni ke ka min ka ban Silo tuma min na, Ane wurira; o y'a sorɔ sarakalasebaga Eli siginin tun be siginan do kan, Matigi Ala ta batoso donda samasen do korɔ. ¹⁰Ane jusu tun kasinin lo kosebe; a kasira kosebe ka Matigi Ala daari. ¹¹A ka dajuru do ta Ala fe k'a fo ko: «E, Fangatigi Ala, ni i sonna ka i ta jonmuso ta sege fle, ka i hakiri to ne ra, ni i ma pina i ta jonmuso ko fiyewu, ni i ka son ka dence di ne ma, ne bena o den di i ma, a be ke i ta ye a si bee ra; o ra kunlimuru tena se a kun ma ka ye.»^a

¹²Ayiwa, Ane nana to daariri ra Matigi Ala ja korɔ ka meen minke, Eli nana ke a dagbolow korosi ye.

¹³Ane tun be kumana a yere kɔnɔ le; a dagbolow dama le tun be lamagara, nka mɔgo tun te a kumakan menna. A kera Eli ja na ko a ka dorɔ le min ka janamini. ¹⁴Eli ko a ma ko: «O tuma ele ta dorɔ bena i bla tuma juman le? Taga i ta dorɔtɔya ke yorɔ were!»

¹⁵Ane k'a jaabi ko: «Ne matigice, o te; ne ye muso min ye, jusukasiba le be ne kan. Ne ma duven min, ne ma minnifen fariman were si min. Ne tun be ne kɔnɔnɔkow bee le fɔra Matigi Ala ye. ¹⁶I kana i ta jonmuso jate muso sonkolon do ye. Ne ta dimi bonyakojugu ni ne ta sege le k'a to ne ka Ala daari fo ka na se sisan ma.»

^a1.11 Kunlimuru man kan ka se a kun ma: o ye tagamasien ye min b'a yira ko den blara danna, ka ke Ala ta ye (Jateri 6.5).

¹⁷ Eli k'a fɔ a ye ko: «O tuma, taga hera ra. I ka fen min daari, Izirayeli ta Ala ye o ke i ye.»

¹⁸ Ane ko Eli ma ko: «Ala y'a ke i ye i hakiri to i ta jɔnmuso ra.» O kɔ, Ane tagara domuni ke; a m'a ɲa sisi tuun.

¹⁹ O wurira o dugusagbe sɔgɔmada jooɲa fe, ka o kinbiri gban Matigi Ala ɲa kɔrɔ k'a bato minke, o sekɔra ka taga o ta so, Rama dugu kɔnɔ.

Elikana jenna ni a muso Ane ye. Matigi Ala k'a hakiri to Ane ra. ²⁰ Ane nana kɔnɔ ta; a nana dence woro, k'a tɔgɔ la ko Samawilu^b, ko sabu ale tun k'a daari Matigi Ala fe.

Ane k'a dence di Matigi Ala ma

²¹ Wagati min Ane ce Elikana nana a fɔ ko a be taga tuun ni a ta gbamɔgɔw beɛ ye ka taga san sarakaw bo Matigi Ala ye, ani k'a ta dajuru dafa, ²² Ane ma taga ni a ye o san na. A k'a fɔ a ce ye ko: «Ni den nana dabɔ sin na wagati min na, ne bena taga ni a ye Silo, ka taga a yira Matigi Ala ra; a bena to yi tuma beɛ.» ²³ A ce Elikana k'a jaabi ko: «Ni min ka ben i yere ma, i ye o ke. To ni den ye yan fɔ ka taga a dabɔ sin na. Janko Matigi Ala ka koɲuman min layiri ta, o ye ke dɔrɔn.» A kera ten, a muso Ane tora ni den ye ka den lamɔ fɔ ka taga den dabɔ sin na.

²⁴ Ayiwa, den nana dabɔ sin na wagati min na, a k'a ta ka taga ni a ye Matigi Ala ta batoyɔrɔ saninman na Silo. O y'a sɔrɔ den belen tun be fitini. A tagara ni misitoran kelen^c ye min si ka san saba sɔrɔ, ani mugu tentennin kilo tan, ani rezenji forogo ɲa kelen. ²⁵ O tagara se yi minke, o ka misitoran kannatige; o kɔ, o tagara ni den ye Eli fe. ²⁶ Ane k'a fɔ Eli ye ko: «Ne matigice, hake to. Ne be can yere le fɔra i ye; muso min tun nana Matigi Ala daari i kɔrɔ yan lon dɔ, ne lo. ²⁷ Ne tun be Matigi Ala daarira nin den ta ko le ra. Matigi Ala fana ka ne ta daariri lamɛn. ²⁸ O kosɔn ne b'a fe k'a di Matigi Ala ma. A bena ke Matigi Ala ta ye a si beɛ.»

Ane ka o fɔ minke, o ka o kinbiri gban ka Matigi Ala bato.

Ane ka Matigi Ala fo

2 ¹ Ayiwa, Ane ka Ala daari k'a fɔ ko:

«Nagari be ne jusukun na Matigi Ala sababu ra;
sabu Matigi Ala ka ne baraka lawuri.
Ne bena kuma k'a yira ne juguw ra sisan,
sabu ne be ɲagari Matigi Ala ta demeri kosɔn.

² «Mɔgɔ si saninyanin te i ko Matigi Ala,
Ala were te yi ni ele Matigi Ala te,
Ala barakaman were te yi, min be i ko an ta Ala.

³ «Aw ye yerebonya kumaw dabra,
Aw kana wasoyakumaw bo aw da ra tuun;
sabu Matigi Ala ye Ala le ye, min be fen beɛ lon.
A be beɛ ta kewalew lon.

⁴ «Mɔgɔ barakamanw ta kalanw karira o boro,
nka barakantanw ka fanga sɔrɔ.
⁵ Minw tun fanin lo, olugu be baara ɲinina ka o ta baro sɔrɔ;
k'a sɔrɔ kɔngɔtɔw ta kɔngɔ banna.
Muso denworobari ka den wolonfla sɔrɔ,
k'a sɔrɔ denworomuso ta densɔrɔ lalɔra.
⁶ Matigi Ala b'a to mɔgɔ be sa, a b'a to mɔgɔ be si sɔrɔ;
a be mɔgɔ lataga lahara, a be mɔgɔ labɔ lahara.
⁷ Matigi Ala be mɔgɔ fagantanya, a be mɔgɔ fentigiya;
a be mɔgɔ majigi, a be mɔgɔ kɔrɔta.

⁸ «A be deseɓagato lawuri ka bo dugu ma,
ka fagantan lawuri ka bo nɔgɔ ra,
k'a lasigi ni fagamaw ye,
ka masasiginan nɔrɔman di o ma;
sabu dugukolo jusiginanw be Matigi Ala le boro,
a ka dunuɲa lo olugu le kan.

^b1.20 Samawilu kɔrɔ ye ko: a daarira Ala fe.

^c1.24 Kitabu dɔw ko misitoran saba.

⁹ A bena a pasiranbagaw kɔrɔsi o temeyɔrɔw bɛɛ ra;
nka a bena mɔgɔjuguw latunu dibi ra;
sabu adamaden yerɛ fanga tɛ a kɛ setigi ye.

¹⁰ «Matigi Ala bena a juguw bɛɛ halaki,
a bena sanperen lajigi o kan ka bɔ san fɛ;
Matigi Ala bena kiti tige ka se fɔ dugukolo danw bɛɛ ra.
A bena se di a ta jamana masacɛ ma;
a bena a ta mɔgɔ janawolomanin baraka lawuri.»

¹¹ Ayiwa, o kɔ, Elikana sekɔra ka taga so, Rama dugu kɔnɔ; nka den tora Matigi Ala ta baara ra sarakalasebaga Eli kɔrɔ.

Eli dencew ta kewalejuguw

¹² Eli dencew tun ye mɔgɔ sɔnkolon dɔw le ye. O tun tɛ Matigi Ala bonya. ¹³ Olugu minw tun ye sarakalasebagaw ye, olugu tun bɛ min kɛ mɔgɔw ra, o flɛ nin ye: Ni mɔgɔ dɔ tun bɛ saraka bɔra, sarakalasebaga tun bɛ a ta baarden dɔ ci ka na sarakabɔbaga fɛ sarakasogo tobituma ra; baarden tun bɛ na ni sogosɔgɔnan jin saba dɔ ye a boro. ¹⁴ A tun bɛ na o sogosɔgɔnan turu sogo ra minan kɔnɔ, walama negedaga kɔnɔ, walama bɔgɔdaga kɔnɔ, walama tasa kɔnɔ. Ni sogosɔgɔnan tun ka bɔ ni sogo min o min ye, o bɛɛ le tun bɛ kɛ sarakalasebaga ta ye. Izirayelimɔgɔ minw bɛɛ tun bɛ na Silo ka na saraka bɔ, sarakalasebaga minw ye Eli dencew ye, olugu tun bɛ o le kɛ o mɔgɔw ra.

¹⁵ Tuma dɔw yerɛ, hali k'a sɔrɔ o ma sogo turu jeni ban, sarakalasebaga ta baarden tun bɛ na, ka na a fɔ sarakabɔbaga ye ko: «Sarakalasebaga ko i ye sogo dɔ di a bɛ taga a jeni. A ko a tɛ sogo tobinin fɛ, a bɛ sogo kene le fɛ.» ¹⁶ Ni sarakabɔbaga ko: «A to an ye sogo turu jeni fɔlɔ; o kɔ, ni min ka i diya, i bɛ o ta», baarden b'a fɔ ko: «Fiyewu! A di sisan le, ni o tɛ, ne b'a mina fanga ra.»

¹⁷ Ayiwa, o kanbelenw tun bɛ o jurumunba le kera ka Matigi Ala hake ta, sabu o tun tɛ Matigi Ala ta sarakaw jatera tuun.

Samawilu ni a worobagaw

¹⁸ Samawilu kɔni tun bɛ baara kera Matigi Ala ja kɔrɔ; denmisen tun lo; a tun ka saninderege dɔ le don, min tun lalagara ni lenfani ye. ¹⁹ A bamuso tun bɛ to ka forokiyenin dɔ karan a ye san o san. Ni a cɛ tun bɛ na Silo ka na san sarakaw bɔ, a tun bɛ na ni a cɛ ye, ka na o forokiyenin di Samawilu ma. ²⁰ Eli tun bɛ to ka dugawu kɛ Elikana ni a muso ye, k'a fɔ Elikana ye ko: «I muso ka nin den min daari Matigi Ala fɛ, ka na a bla danna Matigi Ala ye, Matigi Ala y'a to i ye den werɛw sɔrɔ a fɛ ka o bla o den nɔ ra.»

O kɔ, o tun bɛ sekɔ ka taga o ta so.

²¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a hakiri to Ane ra tuun. A nana kɔnɔ ta sijagako caman tuun. A ka dence saba ni denmuso fla le sɔrɔ tuun. O y'a sɔrɔ Samawilu kera kanbelennin ye, a tun bɛ kɔrɔyara Matigi Ala ja kɔrɔ.

Eli k'a denw mafiyenya

²² Ayiwa, Eli tun kɔrɔra kosebɛ. A dencew tun bɛ min kera Izirayelimɔgɔw ra, a ka o mɛn. A k'a mɛn fana ko muso minw tun bɛ to ka taga baaramisenw kɛ Nɔgɔnkunben fanibon* donda ra, ko o tun jen ni o musow ye. ²³ A k'a fɔ o ye ko: «Mun kosɔn aw bɛ nin ko jɔgɔn kera? Aw bɛ nin kojugu minw kera tan, ne bɛ o menna mɔgɔw bɛɛ le fɛ. ²⁴ ɔn-ɔn dɛ, ne denw, aw kana sɔn nin ma. Ne bɛ min menna tan, o man ji. Aw bɛ Matigi Ala ta mɔgɔw blara jurumun na. ²⁵ Ni mɔgɔ dɔ ka mɔgɔ werɛ hake ta, Ala le bɛ se ka soronari kɛ o fla cɛ. Nka ni mɔgɔ ka Ala yerɛ hake ta, jɔn werɛ le bena sɔrɔ ka Ala sorona o tigi ye?»

Ayiwa, o bɛɛ n'a ta, Eli dencew ma o face ta kuma lamɛn, sabu Matigi Ala tun ka o fagako latige ka ban.

²⁶ Ayiwa, Samawilu tun bɛ kɔrɔyara. A ko tun ka di Matigi Ala ye, a ko tun ka di mɔgɔw fana ye.

Matigi Ala ka kankari la Eli ye

²⁷ Lon dɔ, Ala k'a ta ciraden dɔ bla ka na Eli fɛ ka na a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ko: Yala ne ma ne yerɛ yira i bemaw ra k'a gbeya, ka o to jɔnya ra Farawona fɛ Misiran jamana ra wa? ²⁸ Ne ka ele bemaw ta siya le janawoloma Izirayeli ta gbaw bɛɛ ra, ka o bla ne ta sarakalasebagaya baara ra, janko o ye saraka bɔ ne ta sarakajenifen* kan, ka wusunɛn saraka don ne ye, ka saninderege don ka baara kɛ ne ye; Izirayelimɔgɔw bɛ saraka o saraka jeni Matigi Ala ye, ne ka o saraka sogo dɔ kɛ o ta ye. ²⁹ Ayiwa, ne b'a fɛ began sarakaw* ni siman saraka* minw ye bɔ ne ye ne ta batoso kɔnɔ, mun kosɔn aw tɛ o sarakaw jatera fɛn ye? A nana kɛ cogo di ko ele bɛ i dencew bonyara ka tɛmɛ ne kan? Ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw bɛ saraka minw bɔ, aw bɛ o sarakaw numanmanyɔrɔw bɛɛ le domuna, fɔ ka tɔrɔ.

³⁰ «O kosɔn Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: Ne tun k'a latige ko i ta mɔgɔw, ani aw ta siya le bena to ne ta sarakalasebagaya baara ra wagati bɛɛ. Nka sisan, ne Matigi Ala, ne ko, ko o banna! Sabu mɔgɔ minw bɛ ne

bonya, ne be olugu le bonya; nka mɔgɔ minw be ne dɔgɔya, ne fana be olugu dɔgɔya. ³¹ Wagati dɔ bena se, ne bena ele ni i ta siya beɛ ta fanga ban. Cɛkɔrɔba tena sɔrɔ aw ta siya ra tuun. ³² I bena tɔrɔ caman ye ne ta batoso kɔnɔ; k'a sɔrɔ ne bena kɔnuman ke Izirayelimɔgɔw ye fɔ ka o wasa. Nka cɛkɔrɔba tena sɔrɔ aw ta somɔgɔw ra tuun. ³³ Ni ne ka na i ta somɔgɔ min to sarakalasebagaya ra, ne bena o to yi dɔrɔn janko ka ele jusu kasi le, ka i naji bɔ fɔ ka na i ja fiyen; ni o tɛ, i ta somɔgɔw beɛ bena sa k'a sɔrɔ o ma kɔrɔ.

³⁴ «Ko min bena ke i dence fla ra, Finehasi ni Hɔfini, o bena ke tagamasiyen ye k'a yira i ra ko ne ka min fɔ ko o bena ke can ye; o fla beɛ bena sa lon kelen na.

³⁵ «Ne bena sarakalasebaga wɛrɛ sigi, min bena ne ta sariya sira tagama a cogo ra, ka ne jusu diya, ani ka ne nin wasa. Ne bena baraka don a ta somɔgɔw ra; ni ne nana masace min o min janawoloma k'a sigi masaya ra, olugu le bena ke sarakalasebagaya ra o masace kɔrɔ wagati beɛ. ³⁶ Ni ele ta somɔgɔ tɔ min o min nana to, o bena taga a kinbiri gban le o sarakalasebaga kɔrɔ, janko a ye wari dɔnɔn, walama domuni dɔnɔn sɔrɔ k'a domu; a bena a fɔ sarakalasebaga ye ko: «Sabari, i ye ne bla sarakalasebagaya baara dɔ ra, janko ne ye domuni dɔnɔn sɔrɔ k'a domu.» »

Ala kumana Samawilu fe

3 ¹ Samawilu tun ye denmisɛn ye hali bi. A tun be baara kera Matigi Ala ye Eli kɔrɔ. O wagati ra, Matigi Ala tun tɛ kumana mɔgɔw fe wagati caman na tuun; a tun be deri ka kow yira mɔgɔw ra cogo min na, a fana tun tɛ o kera tuun k'a caya. ² O wagati fana ra, Eli padenw baraka tun dɔgɔyara, a tun tɛ yeri kera kosebe tuun. Lon dɔ, su fe, a lanin tun be a layɔrɔ ra. ³ O y'a sɔrɔ Ala ta fitina saninman tun ma faga fɔlɔ yɔrɔ saninman kɔnɔ. Samawilu lanin tun be Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, jɛnɔgɔnya kesu* tun be yɔrɔ min na.

⁴ Matigi Ala nana Samawilu wele. Samawilu ka jaabiri ke ko: «Naamu.» ⁵ A borira ka taga Eli fe, ka taga a fɔ a ye ko: «I ka ne wele, ne nana.» Eli k'a jaabi ko: «Ne ma i wele. Taga la.» Samawilu sekɔra ka taga la.

⁶ Matigi Ala nana Samawilu wele tuun; a wurira tuun ka taga Eli fe ka taga a fɔ a ye ko: «I ka ne wele, ne nana.» Eli k'a jaabi ko: «Ne dence, ne ma i wele dɛ! Sekɔ ka taga la.»

⁷ Samawilu tun ma Matigi Ala lɔn fɔlɔ; Matigi Ala tun ma deri ka kuma a fe ka ye fɔlɔ.

⁸ Matigi Ala nana Samawilu wele tuun a sijaga sabanan na. Samawilu wurira tuun ka taga Eli fe, ka taga a fɔ a ye ko: «I ka ne wele, ne nana.» Ayiwa, Eli k'a faamu ko Matigi Ala le be den wɛlera. ⁹ O ra, Eli k'a fɔ a ye ko: «Taga la; ni i nana welekan mɛn tuun, i y'a fɔ ko: «Matigi Ala, kuma, sabu i ta jɔnce be i lamenna.» » Samawilu tagara la a layɔrɔ ra.

¹⁰ Matigi Ala nana ka na lɔ; a ka wɛleri ke i n'a fɔ a tun k'a ke cogo min na kakɔrɔ. A ko: «Samawilu, Samawilu.» Samawilu k'a jaabi ko: «Matigi Ala, kuma, sabu i ta jɔnce be i lamenna.» ¹¹ Matigi Ala k'a fɔ Samawilu ye ko: «A fle, ne bena ko dɔ ke Izirayeli jamana ra. Ni mɔgɔ o mɔgɔ toro ka na o ko mɛn, o tigi bena kabakoya fɔ ka manwu. ¹² Ni o wagati sera, ne tun ka ko o ko fɔ Eli ta somɔgɔw ta ko ra, ne bena o beɛ ke. Ne bena a damina, ne bena a laban fana. ¹³ Ne tun k'a fɔ a ye ko ne bena kiti ben a ta somɔgɔw kan, kiti min tena ban ka ye; ne be o ke jurumun min kosɔn, a yɛrɛ ka o lɔn. A dencew ka o jurumunw ke ka o yɛrɛ ko gboya ne ye, nka Eli ma sɔn ka o ladi janko o ye o kow dabra. ¹⁴ O kosɔn ne karira Eli ta somɔgɔw ye ko o ta hake tena kafari ka ye fiyewu; began saraka* tena se k'a kafari, siman saraka* tena se k'a kafari.»

¹⁵ Ayiwa, Samawilu lanin tora yi fɔ ka taga dugu gbe. Dugu gbera minke, a wurira ka taga Alabatoso dondaw dayɛle. Samawilu tun ka min ye su fe, a siranna ka o fɔ Eli ye. ¹⁶ Nka Eli k'a wele k'a fɔ a ye ko: «Ne dence Samawilu!» Samawilu ko: «Naamu!» ¹⁷ Eli ko: «Matigi Ala ka kuma juman le fɔ i ye? A fɔ ne ye, i kana foyi dogo ne ma. A ka fɛn o fɛn fɔ i ye, ni i ka o dɔ dogo ne ma, o tuma Matigi Ala ye o hake bɔ i ra fɔ k'a juguya.» ¹⁸ Samawilu k'a beɛ fɔ Eli ye, a ma foyi dogo a ma. Eli ko: «Matigi Ala lo, ni min ka ben a ma, a ye o ke.»

¹⁹ Samawilu tun be janatigera. Matigi Ala tun be ni a ye; ni a tun ka kuma o kuma fɔ Matigi Ala tɔgɔ ra, o beɛ tun be ke ka dafa. ²⁰ K'a ta Dan, ka taga a bla fɔ Beri Seba, Izirayelimɔgɔw beɛ tun k'a lɔn ko Samawilu tun ye Matigi Ala ta cira yɛrɛ le ye. ²¹ Matigi Ala belɛn tun be to k'a yɛrɛ yira Silo, sabu a tun be to ka na Samawilu fe Silo, ka na kuma ni Samawilu ye.

Filisikaw sera Izirayelimɔgɔw ra

4 ¹ Ayiwa, Samawilu tun be to ka Matigi Ala ta kuma lase Izirayelimɔgɔw beɛ ma. Lon dɔ, Izirayelimɔgɔw nana bɔ ka taga Filisikaw kunben ko o be o kerɛ. O tagara lajen Ebeni Ezeri yɔrɔ ra; Filisikaw tun be Afeki yɔrɔ ra. ² Filisikaw ka o yɛrɛ laben ka na lɔ Izirayelimɔgɔw ja, kerɛ kama. O ka kerɛ damina minke, Filisikaw sera Izirayelimɔgɔw ra, ka Izirayelimɔgɔ ce waga naani (4 000) jɔgɔn faga kerekɛkene kan.

³ Izirayelimɔgɔ tɔw sekɔra ka taga o sigiyɔrɔ ra. Izirayeli cɛkɔrɔbaw ko: «Mun kosɔn Matigi Ala k'a to Filisikaw sera an na bi?» O ko: «An ye taga Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya kesu* ta Silo dugu kɔnɔ ka na ni a ye. An ye na a bla an ce ra yan, janko a ye an bɔsi an juguw boro.»

⁴O ka mɔɔɔ dɔw ci ka taga Silo ka taga Fangatigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu ta ka na ni a ye, min sigiyɔɔ be seruben melekew bisigiyaw cɛ ra. Eli dence fla, Hɔfini ni Finehasi olugu tun be ni Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu tabagaw ye.

⁵Ayiwa, wagati min Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu sera Izirayelimɔɔɔw ta kerekedenw sigiyɔɔ ra, Izirayelimɔɔɔw bɛɛ nagarira ka kulekanbaw ci, fɔ ka dugukolo yerɛyɛrɛ. ⁶Filisikaw ka o mankanw men minke, o ka nininkari ke ko: «Kulekanba juman le be bɔra Izirayelimɔɔɔw sigiyɔɔ ra tan?» O k'a fɔ o ye ko o nana ni Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu le ye Izirayelimɔɔɔw fɛ. ⁷Filisikaw siranna; o ko, ko ala dɔ le nana Izirayelimɔɔɔw fɛ. O ko: «E! Bɔnɔ ka an sɔɔɔ, sabu nin jɔɔɔn ma deri ka ke fɔɔ. ⁸Bɔnɔ ka an sɔɔɔ dɛ! Jɔn le bena an bɔsi ka bɔ nin ala barakamanw boro sa? O alaw le ka Misirankaw tɔɔɔ ni banajugu suguya bɛɛ ye kongokolon kɔnɔ yi. ⁹Ayiwa, an Filisikaw, an ye jija, ka ke cɛw ye; ni o tɛ, Heburuw le bena o ta fanga sigi an kunna, i n'a fɔ an tun ka an ta fanga sigi olugu kunna cogo min na. O ra an ye an yerɛ ke cɛw ye ka o kerɛ!»

¹⁰Filisikaw ka Izirayelimɔɔɔw kerɛ, ka se o ra tuun. Izirayelimɔɔɔw bɛɛ borira ka taga o sigiyɔɔɔw ra. Kerɛ digira Izirayelimɔɔɔw ra kosebe. Izirayelimɔɔɔw ta kerekeden sennaman waga bisaba (30 000) le fagara.

¹¹Filisikaw ka Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu ta; Eli dence fla, Hɔfini ni Finehasi, o ka olugu fla bɛɛ faga fana.

Eli ni a buranmuso sacogo

¹²Boniyaminu ta mɔɔɔ dɔ borira ka bɔ kerekɛyɔɔɔ ra, ka na Silo o lon kelen na; a tun k'a ta faniw faranfaran, ka buguri ke a kun na^d.

¹³A tagara se Silo tuma min na, o y'a sɔɔɔ Eli siginin tun be a ta siginan kan, sira da ra, a be kerɛ kibaroya makɔnɔna, sabu hami tun be a jusu ra Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu* kosɔn. Cɛ tagara don dugu kɔnɔ ka kerɛ kibaroya fɔ minke; dugu bɛɛ ka ke kule ci ye. ¹⁴Eli ka o kulekanw men minke, a ka nininkari ke, ko: «Nin mankanba kun ye mun le ye?» O yɔɔɔnin bɛɛ, cɛ teliyara ka na kerɛ kibaroya fɔ Eli ye. ¹⁵O y'a sɔɔɔ Eli si tun ye san bikɔnɔntɔn ni seegi. A jaw tun fiyenna, a tun tɛ foyi yera tuun. ¹⁶Cɛ k'a fɔ Eli ye ko: «Ne bɔra kerekɛyɔɔɔ le ra; ne borira ka bɔ yi le bi ka na.» Eli ko: «Ne dence, mun le kɛra yi?» ¹⁷Ayiwa, kibaroyafɔbaga ka Eli jaabi ko: «Izirayelimɔɔɔw borira Filisikaw ja. Kerɛ digira o ra kosebe. I dence fla, Hɔfini ni Finehasi, olugu fagara; Filisikaw ka Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu fana ta.»

¹⁸Cɛ da sera Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu ko ma minke dɔɔn, Eli yelemana ka bɔ a ta siginan kan, ka ben a kɔ kan fɔ k'a kan kari, sabu a tun kɔɔra; cɛ belebele gbiriman tun lo fana. A sara dugu donda ra yi. A tun kɛra Izirayelimɔɔɔw jamɔɔɔ ye fɔ san binaani.

¹⁹Ayiwa, o y'a sɔɔɔ Eli buranmuso, min ye a dence Finehasi muso ye, o tun lasiritɔ lo; a jigiwagati fana tun sera ka ban. O muso ka Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu minako kibaroya men, ani k'a burance ni a cɛ saya ko kibaroya men minke, tin dimi barara ka ben a kan; a jigira, nka tin dimi ma se ka kun a ra. ²⁰A tun be jini ka sa minke, muso minw tun be a kɔɔ, olugu ko: «I kana i jigi tige, i ka dence le sɔɔɔ.» Nka a ma o jaabi; hali a ma o ta kuma jate yerɛ.

²¹A ka den tɔɔɔ la ko Ikabɔdi^e, ko: «Nɔɔɔ bɔra Izirayeli ta siya kan.» A ka o fɔ Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu tari le kosɔn, ani a burance ni a cɛ fagari kosɔn. ²²A ko: «Nɔɔɔ bɔra Izirayeli ta siya kan, sabu Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu tara.»

Ala ka Filisikaw tɔɔɔ jɛnɔɔɔnya kɛsu kosɔn

5¹Ayiwa, Filisikaw ka Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu* ta ka bɔ Ebeni Ezari, ka taga ni a ye Azidɔdi. ²O k'a ta ka taga ni a ye Dagon^f ta batoso kɔnɔ, ka taga a bla Dagon kɔɔ.

³O dugusagbe, Azidɔdikaw wurira sɔɔɔmada joona fɛ, ka Dagon bennin ye k'a ja biri dugu ma Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu ja fɛ. O k'a lawuri k'a bla a nɔ ra. ⁴O dugusagbe flanan, o wurira sɔɔɔmada joona fɛ, ka Dagon bennin ye tuun k'a ja biri dugu ma Matigi Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu ja fɛ. Dagon kun ni a boro fla karira ka bɔ a ra, ka o ben jobon dakun kan; a kulugutu dɔɔn le tun tora ten. ⁵O le kosɔn, fɔ ka na se bi ma Azidɔdi dugu kɔnɔ, Dagon ta sɔnnikebagaw, ani mɔɔɔ minw be don Dagon ta jobon kɔnɔ, o si tɛ sɔn ka o sen la bon dakun kan.

⁶O kɔ, Matigi Ala juguyara Azidɔdikaw ma kosebe, ani o yɔɔɔ mara bɛɛ; a ka sumuniw bɔ o ra, ka o tɔɔɔ, ka cɛnri lase o ma. ⁷Azidɔdikaw k'a ye ten minke, o ko: «Ni a be ten, Izirayelimɔɔɔw ta Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu tena to anw fɛ yan, sabu a juguyara an ma yan kosebe, ka juguya an ta ala fana ma, min ye Dagon ye.»

⁸O ka Filisikaw ta kuntigiw bɛɛ wele ka o lajen, ka o nininka ko: «An bena mun le ke ni Izirayelimɔɔɔw ta Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu ye sa?» Kuntigiw ko: «An ye taga Izirayelimɔɔɔw ta Ala ta jɛnɔɔɔnya kɛsu bla Gati dugu kɔnɔ.» O tagara a bla Gati dugu kɔnɔ.

⁹Ayiwa, o sera ni a ye Gati minke dɔɔn, Matigi Ala wurira o dugu fana kama, ka pagbanba la mɔɔɔw bɛɛ kan. A ka dugumɔɔɔw tɔɔɔ kosebe, denmisen fara mɔɔɔkɔɔɔba kan, a ka sumuniw wuri o bɛɛ ra. ¹⁰Olugu k'a ye ten minke, o ka jɛnɔɔɔnya kɛsu lataga Ekurɔn dugu kɔnɔ.

^d4.12 A tun ka o ke janko k'a ta jusukasi le yira mɔɔɔw ra.

^e4.21 Ikabɔdi kɔɔ ye ko: nɔɔɔ banna.

^f5.2 Dagon le ye Filisikaw ta ala ye.

Jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu sera Ekurɔn minke, Ekurɔnkaw ka ke kule ci ye ko: «O nana ni Izirayelimɔɔɔɔɔ ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu ye an fe yan ka na an ni an ta dugumɔɔɔɔɔɔɔ beɛ le faga!»

¹¹ Olugu fana ka Filisikaw ta kuntigiw beɛ wele ka o lajen k'a fɔ o ye ko: «Aw ye Izirayelimɔɔɔɔɔ ta Ala ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu seko o ma yi! A ye seko a bɔɔɔɔɔ ra, janko a kana na an ni an ta dugumɔɔɔɔɔɔɔ beɛ faga.»

Nagbanba le tun be dugumɔɔɔɔɔɔɔ beɛ kan, sabu Ala tun ka tɔɔɔɔɔ la o kan. ¹² Minw ma sa, sumuniw wurira olugu ra. Dugumɔɔɔɔɔɔɔ kulekan bonyara ka se fɔ sankolo ra.

Filisikaw ka jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu laseko Izirayelimɔɔɔɔɔ ma

6 ¹ Matigi Ala ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu* ka karo wolonfla le ke Filisikaw ta jamana ra. ² O ko, Filisikaw nana o ta sonnikebagaw ni o ta lagberikebagaw wele, ka o pininka ko: «An ka kan ka Matigi Ala ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu ke cogo di le? An be se k'a laseko a bɔɔɔɔɔ ra cogo min na, aw ye o fɔ an ye.» ³ Olugu ka o jaabi ko: «Ni aw be Izirayelimɔɔɔɔɔ ta Ala ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu laseko, aw kana a lakolon bla ka taga fiyewu; aw ka kan ka hake yafa saraka do le bo Ala ye. Ni o kera, aw bena keneya, ani fen min k'a to Ala m'a boro bo aw kan, aw bena o lon fana.»

⁴ Filisikaw ko: «An ka kan ka hake yafa saraka juman le bo Ala ye?» O ka o jaabi ko: «Aw ye sumuni bisigi looru ni pinan bisigi looru lalaga ni sanin ye, ka kapa ni Filisikaw ta kuntigiw da ye, ka o ke saraka ye, sabu bana kelen le sera aw ni aw ta kuntigiw beɛ ma. ⁵ Sumuni min wurira aw ra, ani pinan minw be aw ta jamana cenna, aw ye o bisigiyaw lalaga, ka o ke ka Izirayelimɔɔɔɔɔ ta Ala bonya. Ni o kera, a be se ka ke, ko Ala bena a boro bo aw kan, k'a boro bo aw ta batofenw ni aw ta jamana kan fana. ⁶ Aw kana aw jusukun gbeleya i n'a fɔ Misirankaw ni Farawona k'a ke cogo min na! Sabu Ala nana olugu tɔɔɔ kosebe fɔ a ma ja, o ka Izirayelimɔɔɔɔɔ labla ko o ye taga. ⁷ Ayiwa, aw ye misiwotorokura do lalaga, ka misimuso fla mina, misiden sinminta be minw fe, ani minw ma sene ke ka ye. Aw ye wotoro siri o misiw ra, ka o denw faran ka bo o ko, ka taga ni o ye so kɔɔɔ. ⁸ O ko, aw ye Matigi Ala ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu ta k'a bla wotoro kɔɔɔ; aw ka fen saninlaman minw lalaga ka o di Ala ma k'a ke aw ta hake yafa saraka ye, aw ye olugu bla kɛsu dennin do kɔɔɔ, ka o bla jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu kere fe; o ko, aw ye a bla ka taga. ⁹ Aw ye a tagato fle; ni a k'a yere ta jamana fan sira le ta, ka taga Beti Semesi dugu fan na, o tuma Matigi Ala le ka nin kojuguba lase an ma. Nka ni a ma o sira ta, o tuma nin tɔɔɔ ma bo Matigi Ala ra; fen were le k'a lase an ma.»

¹⁰ Ayiwa, min fora, mɔɔɔ k'a ke ten. O ka misimuso fla mina, misiden sinminta be minw fe; o ka o siri wotoro ra, ka o ta denw mina ka o datugu bon kɔɔɔ. ¹¹ O ka Matigi Ala ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu bla wotoro kɔɔɔ; o ka pinan saninlamanw, ani sumuni bisigiyaw saninlamanw bla kɛsu dennin do kɔɔɔ, ka o fana bla wotoro kɔɔɔ. ¹² Misiw sinna Beti Semesi dugu sira ma. O kasito tora ka taga o sira kelen le fe; o ma jenge ka taga o numanboro fe walama o kininboro fe. Filisikaw ta kuntigiw gbanna o ko ka taga se fɔ Beti Semesi dugu dan ma.

¹³ Ayiwa, Beti Semesi dugumɔɔɔɔɔɔɔ tun be o ta siman tigera kenegbe ra. O nana o ja kɔɔɔta ka jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu nato ye minke, o diyara o ye kosebe. ¹⁴ Misiwotoro tagara se Beti Semesika do ta foro ra, min tɔɔɔ ye ko Yosuwe; a lora yi. Kabakuruba do tun be o yɔɔɔ ra. O ka wotoro yiriw cici ka o ke lɔɔɔ ye, ka misiw faga ka o ke saraka jenita* ye k'a di Matigi Ala ma. ¹⁵ Levi ta mɔɔɔ do le tun ka Matigi Ala ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu lajigi, ani kɛsu dennin min tun be a kɔɔɔ, fen saninlamanw tun be min kɔɔɔ. O k'a beɛ lajennin bla kabakuruba kan. O lon na, Beti Semesi dugumɔɔɔɔɔɔɔ ka saraka jenitaw, ani ninsɔndiya sarakaw* bo Matigi Ala ye. ¹⁶ Filisikaw ta kuntigi looru ka o ye minke, olugu sekora ka taga Ekurɔn o lon yere ra.

¹⁷ Filisikaw tun ka sumuni bisigiya saninlaman minw lalaga ka o di Matigi Ala ma ka o ke o ta hake yafa saraka ye, o dicogo ye nin ye: o ka kelen di Azidodi dugu kosɔn, ka kelen di Gaza dugu kosɔn, ka kelen di Asikalɔn dugu kosɔn, ka kelen di Gati dugu kosɔn, ka kelen di Ekurɔn dugu kosɔn. ¹⁸ O tun ka pinan saninlamanw fana di ka kapa ni Filisikaw ta kuntigi looru beɛ kelen kelen ta dugu ye, dugu barakamanw, ani o kerefedugu misenw. O tun ka Matigi Ala ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu bla kabakuruba min kan, o kabakuru le ye o kow seere ye hali bi; a kera Beti Semesikace Yosuwe ta foro le ra.

¹⁹ Matigi Ala ka Beti Semesi dugumɔɔɔɔɔɔɔ do faga, sabu o tun ka jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu kɔɔɔ fle. A ka mɔɔɔ biwolonfla⁸ le faga. Mɔɔɔ kasira kosebe, sabu Matigi Ala tun ka tɔɔɔɔɔ le lase o ma.

²⁰ Beti Semesi dugumɔɔɔɔɔɔɔ ko: «Jɔn le be se ka lo Matigi Ala ja kɔɔɔ, nin Ala saninmanba ja kɔɔɔ sa! An bena jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu bo yan ka taga ni a ye min le?»

²¹ O ka cira bla ka taga Kiriya Yeharimu dugumɔɔɔɔɔɔɔ fe, ka taga a fɔ o ye ko: «Filisikaw ka Matigi Ala ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu laseko; aw ye na a ta ka taga ni a ye aw fe yi.»

Izirayelimɔɔɔɔɔ sekora Ala ma

7 ¹ Ayiwa, Kiriya Yeharimu dugumɔɔɔɔɔɔɔ nana Matigi Ala ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu* ta ka taga ni a ye. O tagara ni a ye Abinadabu ta so kɔɔɔ; o yɔɔɔ tun be kongori do kunna. O ka Abinadabu dence Elehazari sigi ko a ye Matigi Ala ta jenɔɔɔɔɔɔɔ kɛsu kɔɔɔsi.

⁸6.19 Kitabu do kɔɔɔ a sebera ko mɔɔɔ waga bilooru ni mɔɔɔ biwolonfla (50 070).

² Ayiwa, jenngonyanya kesu tagara bla Kiriya Yeharimu ka wagatijan ke yi; a ka san mugan le ke yi. O ko, Izirayelimogow bee lajennin nana ke kasi ye ka Matigi Ala ta jenngonyanya jini. ³ Samawilu k'a fo Izirayelimogow bee lajennin ye ko: «Ni a kera ko aw b'a fe ka na ni aw jusukun bee le ye Matigi Ala fe, o tuma siya werew ta batofen minw be aw fe, aw ye o bee labo ka o firi, ani Asera ta jo minw be aw fe. Aw ye aw yere di Matigi Ala ma, ka ale kelen bato; ni o kera, a bena aw bosi ka bo Filisikaw boro.»

⁴ Ayiwa, Izirayelimogow ta jo minw ye Baali* ni Asera ye, o ka o jow bee bo ka o firi; o ka Matigi Ala kelenpe bato.

⁵ Samawilu k'a fo o ye ko: «Aw ye Izirayelimogow bee lajen Misipa, ne bena Matigi Ala daari aw ye.»

⁶ Izirayelimogow lajenna Misipa. O ka ji bi k'a bon dugu ma Matigi Ala ja koru, ka sun don o lon na; o bee lora a ra o lon na k'a fo ko olugu ka Matigi Ala hake ta. A kera ten, Samawilu kera Izirayelimogow jamogo ye Misipa.

Izirayelimogow sera Filisikaw ra

⁷ Ayiwa, Filisikaw nana a men ko Izirayelimogow lajenna Misipa minke, o ni o ta kuntigiw wurira ko o be taga Izirayelimogow kere. Izirayelimogow ka o men minke, o siranna Filisikaw ja. ⁸ O k'a fo Samawilu ye ko: «I kana Matigi, an ta Ala daariri dabra; a daari an ye, janko a ye an kisi ka bo Filisikaw boro.»

⁹ Samawilu ka sagaden do mina, min be sin minna belen; a ka o faga, k'a bee lajennin jeni k'a ke saraka jenita* ye, k'a di Matigi Ala ma. A ka Matigi Ala daari kosebe Izirayelimogow ye; Matigi Ala fana ka a ta daariri lamem.

¹⁰ Tuma min na Samawilu tun be sagaden kera saraka jenita ye, Filisikaw nana ko o bena Izirayelimogow kere. Matigi Ala ka sanperenkanba do jigi Filisikaw kunna o lon na, fo ka o bee hakiri wuri ka o pagami ngon na. A kera ten, Izirayelimogow sera o ra ka o bee kere. ¹¹ Izirayelimogow bora Misipa ka Filisikaw gben, ka to ka o faga ka taga, ka taga se fo Beti Kari dugumayanfan na.

¹² Samawilu ka kabakuru do ta ka o bla Misipa dugu ni Zini dugu ce. A ka o kabakuru togo la ko Ebeni Ezeri^h; a ko: «Matigi Ala ka an deme ka na se fo yan.»

¹³ A kera ten, Filisikaw majigira Izirayelimogow ye kosebe; o ma son ka na ben Izirayelimogow ta jamana kan tuun. Matigi Ala boro tora Filisikaw kan ka o toro Samawilu ta si bee ra. ¹⁴ Filisikaw tun ka dugu minw mina Izirayelimogow ra, o duguw bee sekora Izirayelimogow fe tuun, k'a ta Ekuron, ka taga a bla fo Gati, o ni o maraw bee. Hera fana tun be Izirayelimogow ni Amarikaw ce.

¹⁵ Samawilu kera Izirayelimogow jamogo ye a si bee ra. ¹⁶ San o san, a tun be taga Izirayeli jamana yoro yaala, k'a ta Beteli ka taga a bla Giligali, ani ka taga a bla fo Misipa; a tun be taga Izirayelimogow ta kow janabo o yoro bee ra. ¹⁷ Nka a tun be to ka seko ka na Rama, sabu a ta so tun be o yoro le ra. A tun be na Izirayelimogow ta kow janabo o yoro ra fana. A tun ka sarakajenifen* do lo o yoro ra Matigi Ala ye.

Izirayelimogow ko o be masace do fe

8 ¹ Ayiwa, Samawilu nana koru tuma min na, a k'a dencew sigi Izirayelimogow kunna, ka olugu ke Izirayelimogow ta kititigebagaw ye. ² A dence folo togo tun ye ko Yoweli, a flanan togo tun ye ko Abiya. O tun be Beri Seba le; o tun be mogow ta kow janabo o yoro le ra. ³ Nka Samawilu dencew tun ma Samawilu jogo ta. O ta wariko bonyara kosebe; o tun be to ka bonyafenw mina mogow fe dogo ra, ka kiti tige nanbara kan.

⁴ A kera ten, Izirayeli cekorobaw bee tagara lajen Samawilu koru Rama. ⁵ O k'a fo Samawilu ye ko: «A fe, ele korora sisan, nka i dencew ma ele yere jogo ta. O ra, an b'a fe i ye masace do sigi an kunna, min bena ke an ta kitiw tige ye, i n'a fo a be siya tow bee fe cogo min na.»

⁶ Ayiwa, o ka o kuma min fo ko: «Masace do sigi an kunna min bena an ta kitiw tige an ye,» o kuma ma diya Samawilu ye. A ka Matigi Ala daari. ⁷ Matigi Ala k'a fo Samawilu ye ko: «Ni nin mogow ka fen o fen fo i ye, i ye o lamem, ka o ke. O ma ban ele ra; o banna ne yere le ra; o ko ne le kana sigi o kunna. ⁸ Kabini wagati min na ne ka o labo Misiran jamana ra, o ka ko minw ke kabini o wagati ra fo ka na se bi ma, ka ban ne ra ka taga batofen werew bato, o be o ko kelenw le kera ele fana ra. ⁹ O ra, o ka min fo, o ke o ye. Nka masace min bena sigi o kunna, o masace bena ko minw ke o ra, o fo o ye k'a gbeleya kosebe, janko o ye a lon.»

Masacew bena min ke Izirayelimogow ra

¹⁰ Matigi Ala ka kuma minw fo Samawilu ye, a tagara o bee fo Izirayeli cekorobaw ye, o minw tun ko o be masace fe. ¹¹ A k'a fo o ye ko: «Ayiwa, masace min bena sigi aw kunna, o bena ko minw ke aw ra, o fle nin ye: A bena aw dencew mina ka o ke kerekedenw ye, ka o ke a ta sowotorotigiw walama a ta sotigiw ye, walama k'a to o ye ke bori ye a yere ta sowotoro ja fe. ¹² A bena dow ke a ta kerekedenw kuntigiw ye, ka o sigi kerekeden waga kelen kelen kunna, walama kerekeden bilooru looru kunna; a bena dow ke a ta forosenebagaw ye, ka dow ke a ta simankanbagaw ye; dow be ke a ta kerekeminanw lalagabagaw ye, dow fana be ke a ta sowotorow ta minanw lalagabagaw ye. ¹³ A bena aw denmusow fana mina ka o dow ke a

^h7.12 Ebenezeri koru ye ko: demeri ta kabakuru.

ta turu kasadiman lalagabagaw ye, ka dɔw ke a ta gbakebagaw ye, ka dɔw ke a ta burujenibagaw ye. ¹⁴ A bena aw ta forow, ani aw ta rezensunw, ani aw ta oliviyesunw bɛɛ ra pumanmanw mina ka o di a ta jamana jamɔgɔw ma. ¹⁵ A bena aw ta simanw ni aw ta rezenmɔw fana taran sigiyɔrɔma tan, k'a taran kelen mina ka o di a ta jamana jamɔgɔw ni a kuntigiw ma. ¹⁶ A bena aw ta jɔncɛw ni aw ta jɔnmusow mina, ka aw ta kanbelen bɛɛ ra barakamanw mina, ani aw ta faluw, ka olugu bla a yere ta baara kama. ¹⁷ A bena aw ta beganw taran sigiyɔrɔma tan, k'a sigiyɔrɔma kelen ta; aw yere fana bena ke a ta jɔnw ye.

¹⁸ «O tuma le ra sa, aw yere ka o masace min sigi, aw bena ke kule ye ko Matigi Ala ye aw bɔsi ka bɔ o masace boro; nka Matigi Ala tena aw lamɛn o lon na.»

¹⁹ Ayiwa, mɔgɔw ma sɔn ka Samawilu ta kuma lamɛn. O ko: «O bɛɛ n'a ta, an b'a fe masace dɔ le ye sigi an kunna. ²⁰ O ra, an fana bɛ ke i n'a fɔ siya tɔw; masace dɔ bɛ ke an fe min bɛ ke an kuntigi ye, ka an ta kopaw janabɔ, ka bɔ ni an ye ka taga kɛrɛkɛyɔrɔ ra.»

²¹ Mɔgɔw ka kuma minw bɛɛ fɔ, Samawilu ka o bɛɛ lamɛn, ka taga o fɔ Matigi Ala ye. ²² Matigi Ala k'a fɔ Samawilu ye ko: «Sɔn o ta ma, i ye masace dɔ sigi o kunna.»

O kɔ, Samawilu k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Aw bɛɛ ye taga aw ta so!»

Sawuli tagara a face ta falimusow yɔrɔjini

9 ¹ Cɛ dɔ tun bɛ Boniyaminu ta mɔgɔw ra, o tɔgɔ tun ye ko Kisi. Cɛ tɔgɔba dɔ tun lo. A face tɔgɔ tun ye ko Abiyeli; Abiyeli face tɔgɔ tun ye ko Serɔri; Serɔri face tɔgɔ tun ye ko Bekorati; Bekorati face tɔgɔ tun ye ko Afiya. ² Dence dɔ tun bɛ Kisi fe, min tɔgɔ tun ye ko Sawuli; kanbelen cɛpumanba tun lo. Izirayeli kanbelen si tun tɛ a bɔ cɛra ra; a tun ka jan o bɛɛ ye fana; a kamankun ni a kunkolo tun bɛ mɔgɔ tɔw bɛɛ ta san fe.

³ Lon dɔ, Sawuli face Kisi ta falimuso dɔw tununa. Kisi k'a fɔ a dence Sawuli ye ko: «Baaraden kelen ta, aw ye bɔ ka taga falimusow yɔrɔjini.»

⁴ O tagara, ka taga temɛ Efirayimu kuruyɔrɔw fe, ka taga Salisa mara cɛtigi. O ma o ye. O temɛna Salimu mara ra, falimusow ma ye. O ka Boniyaminu ta jamana cɛtigi, o ma o ye.

⁵ O tagara se Sufu mara ra minke, baaraden min tun bɛ ni Sawuli ye, Sawuli k'a fɔ o baaraden ye ko: «Na, an ye sekɔ so, ni o tɛ, ne face bena a hakiri bɔ falimusow kɔ, ka to ka hami anw yere ta ko le ra sisan.»

⁶ Baaraden k'a fɔ a ye ko: «A flɛ, Ala ta cira dɔ bɛ nin dugu kɔnɔ yan; mɔgɔsɔbɛ lo. Ni a ka ko o ko fɔ, o bɛ ke can ye. An ye taga a fe; a bɛ se ka ke ko a bena sira dɔ yira an na, an bɛ se ka min ta janko an ye falimusow ye.» ⁷ Sawuli ka baaraden jaabi ko: «Ni an ka taga o cɛ fe, an bena taga mun le di a ma? Sabu domuni foyi tɛ an ta bɔrɔw kɔnɔ tuun, bonya foyi tɛ an boro fana an bɛ se ka taga min di a ma. Foyi si le tɛ an boro.»

⁸ Baaraden k'a fɔ Sawuli ye ko: «A flɛ, warigbɛ garamu saba bɛ ne boro yan. An bena taga o di cira ma, a bena sira yira an na.» ⁹ Ayiwa, fɔlɔfɔlɔ, Izirayeli jamana ra, ni mɔgɔ tun b'a fe ka Ala sago lon ko dɔ ra, o tigi tun b'a fɔ ko: «Aw ye na an ye taga flerikebaga fe.» Sabu min ye cira ye bi, fɔlɔfɔlɔ o tun bɛ o le wele ko flerikebaga.

¹⁰ O ra, Sawuli k'a fɔ a ta baaraden ye ko: «Ne sɔnna; na an ye taga.» O ra, Ala ta cira tun bɛ dugu min na, o tagara o dugu ra.

¹¹ Ayiwa, o tagatɔ o dugu ra, o benna ni sunguruden dɔw ye, o bɛ tagara jibiyɔrɔ ra. O ka olugu jininka ko: «Yala flerikebaga bɛ yi wa?» ¹² O ka o jaabi ko: «Dnhɔn, a bɛ aw ja fe. Nka aw ye teliya ka taga; a natɔ le ye nin ye an ta dugu kɔnɔ tan bi, sabu mɔgɔw ka kan ka taga saraka bɔ sarakabɔyɔrɔ ra kongori kunna bi le.

¹³ Ni aw donna dugu kɔnɔ, sani a ye taga sarakabɔyɔrɔ ra ka taga saraka domu ni mɔgɔw ye, aw bena a sɔrɔ yi. Mɔgɔ si tɛ sɔn ka saraka domu ni a ma na, sabu ale le ka kan ka dugawu ke saraka kan, mɔgɔw bɛ sɔrɔ k'a domu. Aw ye taga; ni aw sera yi nin wagati ra kɔni, aw bena a sɔrɔ yi.»

Sawuli ni Samawilu ka jɔgɔn ye

¹⁴ Sawuli ni a tagamajɔgɔn ka dugu sira ta ka ke taga ye. O sera dugu donda ra minke dɔrɔn, o benna ni Samawilu yere ye, a bɔra a bɛ tagara sarakabɔyɔrɔ ra kongori kan.

¹⁵ Matigi Ala tun ka Samawilu lasɔmi o ko ra tere kelen sani Sawuli nalon ye se. Ala tun k'a fɔ a ye ko: ¹⁶ «Sini jɔgɔntumasi, ne bena cɛ dɔ ci i fe ka bɔ Boniyaminu ta mara ra; i bena turu saninman* ke o tigi le kun na, k'a ke ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw ta kuntigi ye. A bena ne ta mɔgɔw kisi ka bɔ Filisikaw boro; sabu ne ka ne ta mɔgɔw ta sege ye, o kulekan fana sera ne ma.»

¹⁷ Samawilu ka Sawuli ye minke dɔrɔn, Matigi Ala k'a fɔ a ye ko: «Ne tun ka cɛ min ko fɔ i ye, ale le ye nin ye; ale le bena sigi ne ta mɔgɔw kunna.»

¹⁸ Sawuli gbarara Samawilu ra dugu donda ra, k'a fɔ a ye ko: «I tɛ sabari ka flerikebaga ta so yɔrɔ yira an na wa?» ¹⁹ Samawilu k'a jaabi ko: «Ne yere le ye flerikebaga ye. Aw ye bla ne ja, an ye taga sarakabɔyɔrɔ ra. An bena taga domuni ke jɔgɔn fe bi. Fɛn o fen bɛ i jusu ra, ne bena o bɛɛ fɔ i ye. Sini sɔgɔma, ne bena aw labla, aw bɛ taga. ²⁰ Ayiwa, aw ta falimuso minw tun tununa nin ye a tere saba ye, aw kana hami o ra tuun, sabu o yera ka ban. Ayiwa, Izirayelimɔgɔw bɛɛ ta miiriya bɛ mɔgɔ min kan bi, o ye ele ni i ta somɔgɔw le ye.»

²¹ Sawuli ka Samawilu jaabi ko: «Ne bɔra Boniyaminu ta siya le ra; an ta gba le ye Izirayeli ta gbaw bɛ ra fitini ye. An ta gba le fana ye Boniyaminu ta gbaw bɛ ra fitini ye. Ayiwa, mun na i bɛ nin kuma ɲɔɔn fɔ ne ye?»

²² Samawilu donna ni Sawuli ni a ta baarden ye domunikeyɔɔ ra, ka o sigi sigiyɔɔ fɔlɔw ra; mɔɔɔ bisaba ɲɔɔn le tun bɛ bon kɔɔ. ²³ Samawilu k'a fɔ tobirikebaga ye ko: «Ne tun ka sogo min di i ma ko i ye a bla danna, o bɔ ka na ni a ye.» ²⁴ Tobirikebaga nana ni o sogo woto ni a sogo bɛ lajennin ye, ka na o sigi Sawuli kɔɔ. Samawilu ko: «Nin le blara danna i ye; a ta, i ye a domu, sabu ne ka mɔɔw wele tuma min na, ne tun ka nin le bla i ye.» A kɛra ten, Sawuli ka domuni kɛ ni Samawilu ye o lon na.

²⁵ O kɔ, o jigira ka bɔ kongori kunna sarakabɔyɔɔ ra, ka taga dugu kɔɔ. Samawilu tagara kuma ni Sawuli ye biribon kunna. ²⁶ O dugusagbɛ, o wurira sɔɔmada jooona fɛ, sani kenɛ ye bɔ; Samawilu ka Sawuli wele ka taga biribon kunna tuun k'a fɔ a ye ko: «Aw ye labɛn, ne bɛna aw labla aw bɛ taga.» Sawuli labɛnna tuma min na, a ni Samawilu bɔra kenɛ ma ɲɔɔn fɛ. ²⁷ O tagara se dugu dan ma minke, Samawilu k'a fɔ Sawuli ko: «A fɔ i ta baarden ye ko a ye bla an ɲa.» Baarden blara o ɲa. A ko Sawuli ma tuun ko: «Sisan ele ye to yan dɔɔnin; Ala ka kuma min yira ne ra, ne bɛna o fɔ i ye.»

Samawilu ka tagamasiyen saba yira Sawuli ra

10 ¹ Samawilu ka turubaranin dɔ ta ka o turu kɛ Sawuli kun na. A ka Sawuli fo k'a boro mini a ma, k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala ka ele le ɲanawoloma ko i ye kɛ a ta mɔɔw kuntigi ye. ² Ni i bɔra ne kɔɔ bi, i bɛna taga cɛ fla sɔɔ Raseli ta kaburu yɔɔ ra, Selisa, Boniyaminu ta mara ra. O bɛna a fɔ i ye ko i bɔra ka taga falimuso minw yɔɔɲini, ko o yera. I faɛ yɛrɛ tɛ miirira faliw ko ra tuun; a bɛ hamina aw yɛrɛ ko le ra. A b'a fɔra ko ale bɛna a dɛncɛ yɔɔɲini k'a ye cogo di le?»

³ Ni aw bɔra o yɔɔ ra, aw bɛna taga ɲa ka taga se Tabɔri yirisunba ma. I bɛna bɛn ni cɛ saba ye, o bɛ tagara Ala batoyɔɔ ra Beteli, badennin saba bɛ kelen boro, burukun saba bɛ kelen boro, duvenforogo kelen bɛ tɔ kelen boro. ⁴ O bɛna i fo ka burukun fla di i ma. I ka kan ka o mina.

⁵ O kɔ, i bɛna taga se Gibeha Elohimu; Filisikaw ta kɛrɛkejama dɔ bɛ o yɔɔ ra. I dontɔ dugu kɔɔ, i bɛna bɛn ni cira jamakuru dɔ ye, o bɛ jigira ka bɔ kongori kan Ala batoyɔɔ ra. Korafɔbagaw, ani tamanfɔbagaw, ani filenfiyɛbagaw, ani gɔɔɲifɔbagaw bɛ o ɲa, olugu yɛrɛ bɛ ciraya kɛra. ⁶ Matigi Ala Nin* bɛna jigi i kan; ele fana bɛna ciraya kɛ ni o ye; i bɛna yɛlema ka kɛ i ko mɔɔ suguya wɛrɛ. ⁷ Ayiwa, ni o tagamasiyenw bɛ dafara tuma o tuma, o tuma i bɛ se ka ko o ko kɛ, i ye o kɛ, sabu Ala bɛ ni i ye.

⁸ O kɔ, i ye bla ne ɲa ka taga Giligali. Sigiya t'a ra, ne bɛna na i sɔɔ yi, ka na saraka jenitaw* ni ninsɔndiya sarakaw* bɔ. Nka i ka kan ka ne makɔɔ fɔ tere wolonfla sani ne ye na; ni ne nana, i ka kan ka min kɛ, ne bɛna o fɔ i ye.

⁹ Ayiwa, Sawuli k'a kɔ don ka bɔ Samawilu kɔɔ minke, Ala ka Sawuli jusukun yɛlema, k'a kɛ i ko mɔɔ suguya wɛrɛ; o tagamasiyenw bɛ dafara o lon na. ¹⁰ O tagara se Gibeha minke, o bɛna ni cira jamakuru dɔ ye; Ala Nin jigira Sawuli kan ni baraka ye; a fana korira ni o ye ka kɛ ciraya kɛ ye. ¹¹ Mɔɔ minw bɛ tun ka Sawuli lɔn fɔlɔfɔlɔ, olugu k'a ye a bɛ ciraya kɛra ni ciraw ye minke, olugu ka kɛ ɲɔɔɔn ɲininka ye ko: «Mun ko le kɛra Kisi dɛncɛ ra tan bi? O tuma Sawuli fana kɛra cira dɔ le ye wa?» ¹² Cɛ dɔ tun bɛ o yɔɔ ra, ale ko: «O tuma ɲɔn le ye o ta karamɔɔ ye?» A laban o kuma kɛra zana ye, ko: «O tuma Sawuli fana kɛra cira dɔ le ye wa?» ¹³ Sawuli nana ciraya kɛ ka ban tuma min na, a tagara kongori kunna sarakabɔyɔɔ ra.

¹⁴ Ayiwa, Sawuli belɛncɛ ka a ni baarden ɲininka ko: «Aw tun tagara min le?» Sawuli k'a jaabi ko: «An tun tagara falimusow ɲini. Nka an nana a ye ko an tɛ o yera minke, an tagara Samawilu fɛ.» ¹⁵ A belɛncɛ ko: «Samawilu ka mun le fɔ aw ye?» ¹⁶ Sawuli ko: «A k'a fɔ an ye ko falimusow yera.» Nka masaya ko kuma min fɔra, Sawuli ma sɔn ka dɔ fɔ a belɛncɛ ye o ko ra.

Sawuli kɛra Izirayeli masacɛ ye

¹⁷ Ayiwa, Samawilu ka Izirayelimɔɔw bɛ lajɛn Matigi Ala ɲa kɔɔ Misipa. ¹⁸ A k'a fɔ o ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: «Ne le ka Izirayelimɔɔw labɔ Misiran, ka o kisi ka bɔ Misirankaw ta fanga kɔɔ, ani fanga minw bɛ tun bɛ o kan. ¹⁹ Nka bi aw banna aw ta Ala ra, min ka aw kisi ka bɔ aw ta sege ni aw ta tɔɔɔw bɛ ra. Aw ko: fiyewu! Aw ko fɔ ne ye masacɛ dɔ le sigi an kunna. Ayiwa, o tuma aw bɛ ye na Matigi Ala ɲa kɔɔ, aw bɛ ni aw ta siyaw, aw bɛ ni aw ta gbaw.» »

²⁰ Samawilu ka Izirayeli ta gbaw bɛ wele kelen kelen, Ala ka Boniyaminu ta gba le yira. ²¹ A ka Boniyaminu ta gbaw wele kelen kelen; Ala ka Matiri ta gba le yira. A laban Ala ka Kisi dɛncɛ Sawuli le yira. Nka o k'a yɔɔɲini, o m'a ye. ²² O ra, o ka Matigi Ala ɲininka tuun, yala ni o cɛ nana ka ban, walama ni a ma na fɔlɔ. Matigi Ala ka o jaabi ko: «A nana, a dogonin bɛ doniw cɛ ra yi.»

²³ O borira ka taga a wele ka na ni a ye. A nana lɔ mɔɔw cɛ ra; a tun ka jan ni mɔɔw tɔw bɛ ye.

²⁴ Samawilu k'a fɔ jama bɛ lajennin ye ko: «Matigi Ala ka cɛ min ɲanawoloma, aw ka o ye kɛ? A ɲɔɔn tɛ Izirayelimɔɔw si ra.»

Samawilu ka o fɔ minke, mɔɔw pɛrɛnna ko: «An ta masacɛ, Ala ye i mɛɛn an kɔɔ!»

²⁵ Samawilu ka masaya ta sariyaw fɔ mɔgɔw ye, k'a sebe kitabu dɔ kɔnɔ, ka o bla Matigi Ala ɲa kɔrɔ. O kɔ, Samawilu ka mɔgɔw labla ko bɛe ye taga a ta so.

²⁶ Sawuli fana tagara Gibeha, a ta dugu ra. Ala tun k'a ko diya cɛfari dɔw ye; olugu tagara a blasira. ²⁷ Nka mɔgɔ sɔnkolon dɔw ko: «Nin bɛna se ka an bɔsi cogo di dɛ!» O ma Sawuli jate, o ma taga ni bonyafen ye a fɛ. Nka Sawuli jera ka o to yi.

Sawuli ka Amɔnkaw kere

11 ¹ Ayiwa, o kɔ, Amɔnkaw ta masace min ye Nahasi ye, ale ni a ta kerekɛjama nana ka na Yabɛsi dugu lamini, Galadi mara ra, ko a bɛ o kere. Yabɛsi dugumɔgɔw bɛe bɛna a ra k'a fɔ Nahasi ye ko: «Jɛnɔgɔɔnya don ni an ye, ni o kera, an bɛna to i ta fanga kɔrɔ.» ² Nka Nahasi ka o jaabi ko: «Ne bɛ sɔn ka jɛnɔgɔɔnya don ni aw ye, nka fɔ an ye aw bɛe kelen kelen kininboroyanfan ɲadenw cici, janko ka Izirayeli siya bɛe lamaroya.»

³ Yabɛsi cɛkɔrɔbaw ka Nahasi jaabi ko: «Tere wolonfla to an ye; an bɛna cira bla ka taga Izirayeli jamana bɛe ra. Ni mɔgɔ si ma sɔrɔ ka na an demɛ, o tuma an bɛna an yere to i boro.»

⁴ Ayiwa, ciradenw tagara se Gibeha, Sawuli ta dugu ra; o ka o kuma fɔ mɔgɔw ye. Dugumɔgɔw bɛe ka ke kasi ye ka mankan ci.

⁵ Ka o to o ra, Sawuli sera. A tun bɛ a ta misiw kɔ, a bɛ bɔra kongo ra ka na. A ka o ɲininka ko: «O tuma mun le kera mɔgɔw ra o bɛ kasira?» Yabɛsikaw nana kuma min fɔ, mɔgɔw ka o lakari a ye.

⁶ Kabini Sawuli ka o kuma men dɔrɔn, Ala Nin* jigira a kan ni baraka ye; a dimina kosebɛ. ⁷ A ka misiw fla mina ka o tiɛtigi, ka o sogow cici Izirayeli jamana yɔrɔ bɛe ra, k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Ni mɔgɔ o mɔgɔ ma sɔn ka na gban ne Sawuli kɔ, ani Samawilu kɔ, ne bɛna o tigi ta misiw kɛ nin cogo le ra.» Matigi Ala ka siranyaba bla mɔgɔw bɛe ra. O bɛe lajenna i ko mɔgɔ kelen, ka na. ⁸ Sawuli ka kerekɛdenw jate Bezeki. Zuda ta mɔgɔw dɔrɔn tun ye cɛ waga bisaba (30 000). Izirayelimɔgɔ tɔw tun ye cɛ waga kɛmɛ saba (300 000).

⁹ Ciraden minw tun nana cira fɔ, o k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ye taga a fɔ Yabɛsi dugumɔgɔw ye ko sini tereɲban fɛ, an bɛna taga o bɔsi.» Ciradenw tagara o kuma fɔ Yabɛsi dugumɔgɔw ye minke, olugu jusu diyara kosebɛ. ¹⁰ O k'a fɔ Amɔnkaw ye ko: «Sini an bɛna an yere majigi aw ye, ni ko o ko ka aw diya, aw bɛna o ke an na.»

¹¹ O dugusagbɛ, Sawuli k'a ta kerekɛdenw taran ka o ke jɛnkuru saba. Su dugutarama fɛ, o tagara don Amɔnkaw cɛ ra, ka o faga fɔ ka taga se tereɲban wagati ma. Minw sera ka bɔsi, olugu borira ka janjan; o bɛe tagara o ta fan na kelen kelen; mɔgɔ fla ma taga fan kelen na.

Mɔgɔw sɔnna Sawuli ta masaya ma

¹² Ayiwa, mɔgɔw k'a fɔ Samawilu ye ko: «Jɔntigiw le tun b'a fɔra ko: «O tuma Sawuli le bɛna sigi an kunna wa?» Aw ye na ni o mɔgɔw ye an ye o faga.» ¹³ Sawuli k'a fɔ o ye ko: «Mɔgɔ si man kan ka faga bi, sabu bi lon na Matigi Ala ka Izirayelimɔgɔw demɛ, ka o bɔsi.»

¹⁴ O kɔ, Samawilu k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Aw ye na, an ye taga Giligali, ka taga Sawuli sigi masaya ra tuun.»

¹⁵ Jama bɛe tagara Giligali; o tagara Sawuli sigi masaya ra tuun Matigi Ala ɲa kɔrɔ Giligali. O ka ninsɔndiya sarakaw* bɔ Matigi Ala ye. Sawuli ni Izirayelice tɔw bɛe ka ɲanagbɛba ke o yɔrɔ ra yi.

Samawilu kumana Izirayelimɔgɔw fɛ

12 ¹ Samawilu k'a fɔ Izirayelimɔgɔw bɛe ye ko: «Aw ka fɛn o fɛn fɔ ne ye, ne ka o bɛe lamɛn; ne ka masace dɔ sigi aw kunna. ² Ayiwa, sisan, aw ka masace sɔrɔ; ale le bɛna ke aw ɲamɔgɔ ye. Ne kɔni, ne kɔrɔra sisan fɔ ka ne si gbɛ; nka ne dencew bɛ ni aw ye yan. Ne kera aw ɲamɔgɔ ye kabini ne denmisenman, fɔ ka na se bi ma. ³ Ayiwa, ne lɔnin ye nin ye, Matigi Ala ɲa kɔrɔ, ani Ala ka masace min ɲanawoloma, o masace yere ɲa kɔrɔ; ni a kera ko ne ka ko benbari dɔ ke aw dɔ ra, o tigi ye o fɔ. Ne ka jɔntigi ta misiw le mina a ra? Ne ka jɔntigi ta fali le mina a ra? Ne ka jɔntigi le tɔɲɔ? Ne ka jɔntigi le minako juguya? Ne ka bonyafen mina dogo ra jɔntigi le fɛ janko ka ne ɲa tugu o tigi ta ko kan? Ni a kera ko ne ka o ko ɲɔgɔn kɛ mɔgɔ dɔ ra, ne bɛna o juru sara o tigi ye.»

⁴ Mɔgɔw ka Samawilu jaabi ko: «I ma an tɔɲɔ, i ma an minako juguya fana; i ma bonyafen mina dogo ra mɔgɔ si boro fana.»

⁵ Samawilu k'a fɔ o ye tuun ko: «Matigi Ala ye ne seere ye; a ka masace min ɲanawoloma, o fana ye ne seere bi, ko aw ma aw ta foyi ye ne boro.» O ka Samawilu jaabi ko: «ɔnhɔn, Ala ye an seere ye.»

⁶ O ra, Samawilu k'a fɔ mɔgɔw ye ko: «Matigi Ala le ka Musa ni Haruna ɲanawoloma ka o bla a ta baara ra; ale Ala le fana ka aw bɛmaw labɔ Misiran jamana ra. ⁷ Ayiwa, sisan, aw ye lɔ yan Matigi Ala ɲa kɔrɔ; Matigi Ala ka koba minw bɛe kɛ ka aw ni aw bɛmaw kisi, ne bɛna aw hakiri jigi o bɛe ra.

⁸ «Ayiwa, Yakuba taganin kɔ Misiran, aw bɛmaw kasira ka Matigi Ala wele. Matigi Ala ka Musa ni Haruna ci ka na o labɔ Misiran jamana ra, ka na ni o ye nin jamana ra yan.

⁹ «Nka o ɲinana Matigi Ala, o ta Ala kɔ. O kosɔn Matigi Ala ka o don masace Hazɔri ta kerekɛdenw kuntigi boro, min ye Sisera ye; o kɔ, a ka o don Filisikaw boro, ka na o don Mohabu masace boro; olugu ka o kere.

¹⁰ O kulera ka Matigi Ala wele tuun k'a fɔ ko: «An ka i hake ta; an banna Matigi Ala ra ka jow bato, minw ye Baali* ni Asera ye. Sisan an kisi ka bɔ an juguw boro; ni o kera, an bena i bato.»

¹¹ «Ayiwa, Matigi Ala ka Yerubaali ci ka na aw fe; o kɔ, a ka Baraki ci ka na; o kɔ, a ka Yefite ci ka na; o kɔ, a ka ne Samawilu yere ci ka na aw fe. O bɛ kelen kelen nana o ta wagati ra ka na aw kisi ka bɔ aw juguw boro, o minw tun ka aw lamini fan bɛ ra. A kera ten, aw tora hera ni laganfiya ra.

¹² «O kɔ, aw nana a ye ko Amɔnkaw ta masace Nahasi be wurira aw kama ka aw kere minke, aw k'a fɔ ne ye ko: «An t'a fe ka to tan, an b'a fe masace dɔ le ye sigi an kunna»; k'a sɔɔ Matigi Ala, aw ta Ala yere le ye aw ta masace ye.

¹³ «Ayiwa, aw ko, ko aw be masace min fe, o ye nin ye. Aw y'a fle, Matigi Ala ka masace dɔ sigi aw kunna sisan. ¹⁴ Aw ni aw ta masace min siginin be aw kunna, ni aw ka siran Matigi Ala ja, k'a bato, k'a kan mina, ni aw ma muruti ka ban a ta cifɔninw na, ni aw tugura Matigi Ala, aw ta Ala kɔ, o ka ji. ¹⁵ Nka ni aw ma Matigi Ala kan mina, ni aw murutira, ka ban a ta cifɔninw ma, a bena aw kere i n'a fɔ a ka aw bemaw kere cogo min na.

¹⁶ «Ayiwa, sisan aw belen ye to yan; Matigi Ala bena kabakoba min ke aw ja na, aw ye o fle. ¹⁷ Sisan te simantigewagati le ye wa? Ayiwa, ne bena Matigi Ala daari a y'a to sanperenkan ye bɔ, ka sanji benⁱ. Ni o kera, aw bena a lon ko aw k'a fɔ minke ko aw be masace fe, ko aw ka kojuguba le ke ten Matigi Ala ja kɔɔ.»

¹⁸ Samawilu ka Matigi Ala daari o le ra; Matigi Ala ka sanperenkan bɔ, ka sanji ben o lon yere ra. Mɔgɔw bɛ lonin tora, o siranninba Matigi Ala ni Samawilu ja.

¹⁹ Mɔgɔw bɛ k'a fɔ Samawilu ye ko: «Sabari, i ye Matigi Ala, i ta Ala daari i ta jɔnw ye, janko an kana na sa, sabu an k'a fɔ minke ko an be masace fe, an ka jurumun dɔ were le fara an ta jurumun tɔw kan tuun.»

²⁰ Samawilu ka o jaabi ko: «Aw kana siran! Aw ka o jurumun ke, o ye can ye, nka o bɛ n'a ta, aw kana ban Matigi Ala ra; aw ye a bato ni aw jusukun bɛ ye. ²¹ Aw kana faran ka bɔ Matigi Ala kɔ, ka taga batofen gbansanw bato, o batofen minw te se ka foyi ja aw ye, o fana te se ka aw deme, sabu fɛngbansanw lo. ²² Matigi Ala tena bɔ a ta mɔgɔw kɔ, a yere tɔgɔba kosɔn, sabu a diyara ale yere le ye ka aw ke a ta mɔgɔw ye. ²³ Ne kɔni, ne tena Matigi Ala daariri dabra aw ye fiyewu, ni o te, ne bena Matigi Ala hake le ta. Sira min ka ji, sira min terennin lo, ne bena aw karan o le ra. ²⁴ Nka aw kɔni ye jija ka siran Matigi Ala ja, k'a bato ni kan kelen ye, ni aw jusukun bɛ ye. A ka koba minw ke aw ye, aw ye aw hakiri to o ra. ²⁵ Nka ni aw ka ke kojugu ke ye, aw ni aw ta masace bɛ le bena halaki pewu.»

Sawuli ka Matigi Ala kan bla

13 ¹ Sawuli kera Izirayeli masace ye k'a si to san bisaba; a tora masaya ra fɔ san binaani ni fla. ² Sawuli ka ce waga saba janawoloma Izirayeli cɛw ra. A ka ce waga fla bla ni a yere ye Mikimasi ni Beteli kuruyɔɔw ra, ka ce waga kelen bla ka taga ni a dence Yonatan ye Gibeha, Boniyaminu ta mara ra. A ka mɔgɔ tɔw labla ko o ye taga o ta so.

³ Lon dɔ, Filisikaw ta kerekedenw ta sigiyɔɔ min tun be Geba, Yonatan tagara ben Filisikaw kan o yɔɔ ra, ka se sɔɔ o kan. Filisika tɔw ka o men. A kera ten minke, Sawuli ko o ye buru fiye jamana fan bɛ ra; a ko: «Heburuw bɛ ka kan ka nin ko men.»

⁴ A kera ten, Izirayelimɔgɔw bɛ ka o kibaroya men, ko Sawuli tagara ben Filisikaw ta kerekedenw ta sigiyɔɔ kan, ani ko o kosɔn Filisikaw dimina Izirayelimɔgɔw kɔɔ kosebe. Izirayeli ta kerekedenw bɛ welera ka taga lajen Giligali, Sawuli kɔɔ.

⁵ Filisikaw tagara lajen ko o be Izirayelimɔgɔw kere. Sowotoro waga saba le tun be o fe, ani sowotorotigi waga wɔɔɔ; o tun ka ca i ko kɔgɔjida kenken. O nana sigi Mikimasi, Beti Aveni terebɔyanfan na.

⁶ Izirayelimɔgɔw k'a ye ko bɔsiyɔɔ foyi te olugu fe nin kere ra, sabu Filisikaw tun ka o degu kosebe. O ra, Izirayelimɔgɔw dɔw borira ka taga dogo kuruwow kɔɔ, dɔw tagara dogo yirituw jukɔɔ, dɔw dogora farayɔɔw ra, dɔw dogora farawow kɔɔ, ani dingakolonw kɔɔ. ⁷ Izirayelimɔgɔw dɔw yere ka Zuriden ba tige kunkelen ka bori ka taga dogo fɔ Gadi ni Galadi ta mara ra.

O y'a sɔɔ Sawuli tun be Giligali; kerekejama min tun be ni a ye, olugu bɛ tun ja tigenin lo fɔ o be yereyere.

⁸ A ka tere wolonfla ke a be Samawilu makɔnɔna, i n'a fɔ Samawilu tun k'a fɔ a ye cogo min na; nka Samawilu ma na Giligali; k'a sɔɔ Sawuli ta kerekedenw tun be janjanna, ka bɔ a kɔɔ. ⁹ Sawuli k'a ye ten minke, a ko: «Aw ye na ni saraka jenita* ni ninsɔndiya saraka* ye yan.» Sawuli yere ka saraka jeninta faga ko a be a lase Ala ma. ¹⁰ Ayiwa, Sawuli be banna saraka lasera dɔɔn, Samawilu fana be sera. Sawuli wurira ka taga Samawilu kunben k'a fo. ¹¹ Samawilu ko: «Mun le kosɔn i ka nin ke?» Sawuli ko: «Ne k'a ye ko mɔgɔw be janjanna ka bɔ ne kɔɔ minke, ani ko i tun ka wagati min yira, i ma na o ra, k'a sɔɔ Filisikaw lajennin lo Mikimasi kere kama, ¹² ne ko Filisikaw bena na ben ne kan Giligali, ka ne kere, k'a sɔɔ ne ma Matigi Ala daari. O le k'a to ne yere ka ne yere jagboya ka saraka jeninta bɔ.»

¹³ Samawilu ko Sawuli ma ko: «I ka hakirintanya baara le ke nin ye. Matigi Ala tun ka ci min fɔ i ye, i ma o ke; ni i tun ka o ke, a tun bena i ni i ta duruja sigi masaya ra Izirayeli jamana ra tuma bɛ. ¹⁴ Nka sisan i ta

ⁱ12.17 Simantigewagati ra sanji te deri ka ben, sabu teremana lo.

¹⁸ Sawuli k'a fɔ Ahija ye ko: «Aw ye na ni Ala ta jenɔɔɔɔnya kesu* ye.» O wagati ra, jenɔɔɔɔnya kesu* tun be Izirayelimɔɔw le fe. ¹⁹ Sawuli tun be kumana ni sarakalasebaga ye. Nka mankan nana ke bonya ye kosebe Filisikaw ce ra minke, Sawuli k'a fɔ sarakalasebaga ye ko a kana Ala jininka tuun; a ko: «A ka ni ten, i boro bo yi.»

²⁰ Sawuli ni a ta mɔɔɔw bee jenna ka taga kere ra. O tagara a sɔɔ ko Filisikaw bee jagamina jɔɔɔn na, o gberegbere ka o ta kerekemuruw bo ka ben jɔɔɔn kan ka ke jɔɔɔn faga ye; a kera kopagamininba ye. ²¹ A kera ten, Heburu minw tun tagara to ni Filisikaw ye kabini wagatijan ka to ka baara ke o ye, ani ka taga kere ra ni o ye, olugu fana sekora ka na fara Izirayelimɔɔw tɔw kan, o minw tun be Sawuli ni Yonatan ko. ²² Izirayelimɔɔw tɔ minw tun tagara dogo Efirayimu kuruyɔɔw ra, olugu nana a men minke ko Filisikaw be borira, olugu fana nana don kere ra, ka ke o gben ye. ²³ Matigi Ala ka Izirayelimɔɔw bɔsi o cogo le ra o lon na; o ka kere ke ka taga teme fɔ Beti Aveni yɔɔ kan.

Sawuli ka kerekedenw bari domuni na

²⁴ Ayiwa, Izirayelimɔɔw tun segera fɔ ka o baraka ban o lon na, sabu Sawuli tun ka kankarigbelen le la o ye, k'a fɔ o ye ko fɔ ka taga wula se, fɔ ka taga a to ale ye a dimibo a juguw ra, ko ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka domuni ke, ko Ala ye o tigi danga. O ra, kerekeden si tun ma domuni ke.

²⁵ Kerekejama bee lajennin nana taga don tu do kɔɔ; o y'a sɔɔ li caman tun be o tu kɔɔ, fɔ a tun be woyo dugu ma. ²⁶ O tagara se o tu kɔɔ minke, o ka o li woyoto ye; nka mɔɔɔ si ma sɔn k'a boro don a ra k'a don a da ra, sabu Sawuli karira ka min fɔ, o tun be siranna o ra.

²⁷ Yonatan tun m'a lon ko a face tun karira k'a fɔ ko mɔɔɔ si kana domuni ke. O ra, bere min tun be a boro, a ka o bere kun su li ra k'a don a da ra; o yɔɔnin bee a jamalɔra.

²⁸ O wagati ra, kerekeden do k'a fɔ Yonatan ye ko: «I face ka kankarigbelen la an ye, k'a fɔ kerekejama ye ko: «Ni mɔɔɔ o mɔɔɔ ka domuni ke bi, ko Ala ye o tigi danga!» O le k'a to mɔɔɔw segera fɔ ka o baraka ban tan.»

²⁹ Yonatan ko: «Ne face be mɔɔɔw tɔɔɔra gbansan le. Ne ka li doɔnin domu minke, aw y'a fle ne jamalɔra cogo min na. ³⁰ Kerekedenw ka fen minw mina o juguw ra, ni o tun ka o fen doɔw domu, o tun bena fisaya o ma, ani fagari min lara Filisikaw kan bi, o fagari tun bena bonya ka teme nin kan pewu.»

³¹ O lon na, Izirayelimɔɔw ka Filisikaw faga tuun, k'a ta Mikimasi, ka taga se fɔ Ayalɔn. O ko, o segekojugu fe, ³² o tun ka began minw mina o juguw ra, o nana girin ka ben o beganw kan, ka sagaw ni misiw ni misidenw mina, ka o kannatige o yɔɔnin bee ra yi, ka ke a sogo ni a jori bee domu ye. ³³ Mɔɔɔ do tagara a fɔ Sawuli ye ko: «A fle, kerekedenw be sogo ni a jori bee domuna ka Matigi Ala hake ta.»

Sawuli k'a fɔ mɔɔɔw ye ko: «Aw ye Ala kanblabagaw le ye! Aw ye kabakuruba do kolonkolon ka na ni a ye yan sisan.» ³⁴ A ko: «Aw ye don jama ce ra k'a fɔ mɔɔɔw ye ko o bee kelen kelen ye na ni o ta saga walama ni o ta misi ye yan, ka na a kannatige yan ka a domu. Aw kana sɔn ka sogo domu ni a jori ye tuun ka Matigi Ala hake ta.»

O bee kelen kelen nana ni o ta misi ni o ta saga ye su fe, ka na a faga o yɔɔ ra. ³⁵ Sawuli ka sarakabɔnan do lo Matigi Ala ye; o le kera a ta sarakabɔnan fɔlɔ ye, a ka min lo Matigi Ala ye.

³⁶ Sawuli k'a fɔ a ta kerekejama ye tuun ko: «An ye jigi Filisikaw ko su fe ka taga o borofenw bee ce fɔ ka taga dugu gbe, an kana hali mɔɔɔ kelen panaman to.» Kerekedenw k'a jaabi ko: «Ni min ka ben i ma, an ye a ke ten.» Nka sarakalasebaga ko: «Aw y'a to an ye Ala jininka nin ko ra yan fɔlɔ.»

³⁷ Sawuli ka Ala jininka, ko: «Yala ne ka kan ka jigi ka taga Filisikaw ko wa? Yala i bena o don Izirayelimɔɔw boro wa?» Ala ma Sawuli jaabi o lon na. ³⁸ O ra, Sawuli ko: «Aw minw bee ye kerekejama kuntigiw ye, aw ye na yan. Jurumun min kera bi an ce ra, an ye o segesege k'a lon. ³⁹ Matigi Ala panaman min ka Izirayeli deme, ne be kari o tɔɔ ra, ko hali ni a kera ko ne yere dence Yonatan le ka kojugu ke, a ka kan ka faga.» Nka mɔɔɔ si ma kuma.

⁴⁰ O ra, Sawuli k'a fɔ Izirayelimɔɔw bee ye ko: «Aw ye lo fan kelen fe, ne ni ne dence Yonatan, anw be lo fan do fe.» Mɔɔɔw k'a jaabi ko: «Ni min ka ben i ma, i ye a ke ten.»

⁴¹ Sawuli ka Matigi Ala daari k'a fɔ ko: «Izirayeli ta Ala, mun kosɔn i ma i ta jonce jaabi bi? Ni a kera ko jurumun be ne le ra walama ni a be ne dence Yonatan le ra, o tuma i ye ne jaabi ni Urimi ye; nka ni a kera ko Izirayelimɔɔw le firira ka jurumun ke, ne jaabi ni Tumimij ye.»

Ayiwa, Ala ka Sawuli ni Yonatan le yira; kerekeden tɔw nin bɔra a ra. ⁴² Sawuli ko: «Aw ye Matigi Ala jininka sisan k'a lon ne ni Yonatan fla ra, jon le ka jurumun ke.» O ka Ala jininka tuun; Ala ka Yonatan le yira.

⁴³ Sawuli k'a fɔ Yonatan ye ko: «I ka min ke, o fɔ!»

Yonatan ko: «Bere min tun be ne boro, ne ka o kun le su li ra ka o li domu. Ayiwa, ni fagari lo, ne sɔnna o ma.» ⁴⁴ Sawuli ko: «Yonatan, ni ne kɔni ma ele faga, o tuma Ala kana ne to yi fiyewu!» ⁴⁵ Mɔɔɔw ka Sawuli jaabi ko: «Mun? Ka Yonatan faga? Ale min kera sababu ye k'a to an bɔsira nin kereba ra wa? O te se ka ke

¶14.41 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan doɔw ye. Ala tun be tagamasiyen doɔw yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimɔɔw ta kiti tige. Aw ye Bɔri 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fle.

fiyewu! An kɔni bɛ kari Matigi Ala janaman tɔɔ ra ko hali a kunsigiden kelen tena bɔ a kun na; sabu Ala yere le k'a demɛ ka nin baaraba kɛ bi.»

Mɔɔɔw ka Yonatan bɔsi o cogo le ra; o ma sɔn a ye faga.

⁴⁶ O kɔ, Sawuli ka Filisikaw gbenni dabra. Filisikaw sekɔra ka taga o ta jamana ra.

Sawuli ka se sɔɔ siya minw kan

⁴⁷ Kabini Izirayeli jamana masaya dira Sawuli ma, a jugu minw tun k'a lamini, a ka olugu bɛɛ kere. Mohabukaw, ani Amɔnkaw, ani Edɔmukaw, ani Soba jamana masacew, ani Filisikaw. Ni a tun ka taga fan o fan, a tun bɛ se sɔɔ a juguw kan. ⁴⁸ A k'a ta cɛfariya yira, ka se sɔɔ Amalekikaw fana kan. Minw tun bɛ Izirayelimɔɔɔw borofen cɛ, a ka Izirayelimɔɔɔw bɔsi olugu bɛɛ boro fana.

Sawuli ta somɔɔw

⁴⁹ Sawuli dencew tun ye Yonatan, ani Isivi ni Malikisuwa ye. A denmuso kɔɔɔba tɔɔ tun ye ko Merabu; fitini tɔɔ tun ye ko Mikali. ⁵⁰ A muso tɔɔ tun ye ko Ahinohamu; Asimati denmuso tun lo. Sawuli ta kerekejama kuntigi tɔɔ tun ye ko Abineri; Abineri face tɔɔ tun ye ko Neri. Sawuli belence le tun ye Neri ye, ⁵¹ sabu Kisi, min tun ye Sawuli face ye, ani Neri min tun ye Abineri face ye, olugu tun ye Abiyeli dencew le ye.

⁵² Sawuli ta tere bɛɛ ra, a ka kereba ke ni Filisikaw ye. Ni a tun ka cɛ barakaman, walama cɛfari dɔ ye yɔɔ o yɔɔ, a tun bɛ o tigi ta k'a ke a ta kerekeden dɔ ye.

Izirayelimɔɔɔw ka Amalekikaw kere

15 ¹ Samawilu k'a fɔ Sawuli ye ko: «Matigi Ala ka ne le ci, ka na turu ke ele kun na ka i sigi masaya ra a ta mɔɔɔw kunna, minw ye Izirayelimɔɔɔw ye. O ra, Matigi Ala bena kuma min fɔ i ye sisan, o lamɛn. ² Fangatigi Ala ka min fɔ, o ye nin ye, ko: «Ne bena Amalekikaw kere, sabu Izirayelimɔɔɔw bɔɔ Misiran, o ka sira tige o ja ko o tɛ temɛ. ³ O ra, aw ye taga Amalekikaw kere ka o ni o borofenw bɛɛ halaki pewu, Matigi Ala ye. Aw kana makari o ra; aw ye cɛw, ani musow, ani denmisenw, ani denɔɔɔninw, ani misiw, ani sagaw ni baw, ani ɔɔɔmɛw, ani faliw bɛɛ faga.»

⁴ Sawuli k'a ta kerekejama bɛɛ wele, ka taga o lajen ka o jate Telahimu yɔɔ ra. Kerekeden sennaman waga kemɛ fla (200 000) le tun bɔra Izirayeli yɔɔ tɔw ra; waga tan (10 000) bɔra Zuda mara ra. ⁵ Sawuli ni a ta kerekejama tagara Amalekikaw ta dugu kɔɔ; o ka kerekeden dɔw dogo kɔdinga dɔ kɔɔ yi. ⁶ O kɔ, a k'a fɔ Kenikaw ye ko: «Aw ye taga ka bɔ Amalekikaw cɛ ra, janko ne kana na aw ni o halaki ɔɔɔɔn fɛ, sabu aw ka Izirayelimɔɔɔw bɛɛ minako ja, wagati min o tun bɛ bɔra Misiran.» Kenikaw tagara ka bɔ Amalekikaw cɛ ra.

⁷ Sawuli ka Amalekikaw kere ka o faga, k'a ta Havila dugu ra, ka taga a bla fɔ Suri dugu kere fɛ, Misiran jamana terebɔyanfan na. ⁸ A ka Amaleki masace Agagi janaman mina, ka mɔɔɔ tɔw faga ni kerekemuru ye ka o bɛɛ halaki ka ban pewu. ⁹ Nka Sawuli ni kerekejama ka Agagi janaman to, ani sagaw ni baw ni misiw ni misiden tɔɔɔninw, ani sagadenw bɛɛ ra ɔɔmanmanw; o ma sɔn ka olugu faga. Fen o fen ka ɔɔ, o ma sɔn ka o halaki. Nafa tɛ began minw na, ani minw man ɔɔ, o ka olugu dɔɔɔn le faga.

¹⁰ Ayiwa, Matigi Ala k'a fɔ Samawilu ye, ko: ¹¹ «Ne ka Sawuli janawoloma k'a sigi masaya ra minke, o tingalɔn bɛ ne ra sisan; sabu a ka ne kan bla, ani ne ka min fɔ a ye, a ma o ke.»

O kuma ka Samawilu hakiri ɔagami kosebɛ; a ka su bɛɛ kɛ ka Matigi Ala daari.

¹² Sɔɔɔmada joona fɛ, Samawilu wurira ka taga Sawuli kɔ. K'a to sira ra, o k'a fɔ a ye ko Sawuli tagara Karimeli, ka taga hakirijigifɛn dɔ lɔ a yere tɔɔ ra o yɔɔ ra, ko o kɔ, a bɔra yi ka sekɔ ka taga Giligali.

¹³ Ayiwa, Samawilu nana taga Sawuli ye. Sawuli k'a fo, ko: «Matigi Ala ye baraka don i ra! Matigi Ala tun ka min o min fɔ, ne ka o bɛɛ ke.» ¹⁴ Nka Samawilu k'a jaabi ko: «O tuma ne toro bɛ sagakasikan ni misikasikan minw na, o ye mun le ye?» ¹⁵ Sawuli ko: «Kerekedenw le nana ni o ye ka bɔ Amalekikaw fɛ; o ka sagaw ni misiw bɛɛ ra ɔmanmanw woloma ko o bena o ke saraka ye k'a di Matigi Ala, i ta Ala ma. Nka an k'a tɔ bɛɛ halaki pewu.»

¹⁶ Samawilu ko: «Kuma dabra ten! Matigi Ala ka min fɔ ne ye bi su fɛ, a to ne ye o fɔ i ye.» Sawuli ko: «A fɔ!» ¹⁷ Samawilu ko: «Tuma min na ele tun tɛ i yere jatera fen ye, Ala ka i ke Izirayeli ta gbaw bɛɛ kuntigi ye. Matigi Ala ka turu mun i kun na ka i ke Izirayeli masace ye. ¹⁸ Matigi Ala ka i ci k'a fɔ i ye ko i ye taga nin mɔɔɔjuguw bɛɛ halaki ka bɔ yi pewu, minw ye Amalekikaw ye, ko i ye taga o kere ka o faga, fɔ ka o si tunu pewu. ¹⁹ Ayiwa, mun na Matigi Ala ka min fɔ, i ma o ke? Mun na i ka kojugu kɛ Matigi Ala ja kɔɔ, ka taga girin ka la Amalekikaw borofenw kan ka o cɛ.»

²⁰ Sawuli ka Samawilu jaabi ko: «Ne ka Matigi Ala kan mina ke! Matigi Ala ka min fɔ ne ye, ne ka o ke. Ne ka Amalekikaw bɛɛ halaki ka o ban, ka o ta masace Agagi janaman mina ka na ni a ye. ²¹ Kerekedenw le ka sagaw, ani misidɔw ta fen minaninw na. An tun ka kan ka fen minw bɛɛ halaki pewu, o ka olugu ra ɔmanmanw le janawoloma, janko ka na o ke saraka ye k'a di Matigi Ala, i ta Ala ma Giligali.»

²² Samawilu ko:

«Yala saraka jenitaw ni saraka werew

le ka di Matigi Ala ye
ka teme Matigi Ala yere kanminari kan wa?
Ɔn-ɔn de, ka Matigi Ala kan mina,
o ka fisa ni sarakabo ye.
Ka i yere majigi Matigi Ala ye,
o ka fisa ni hali sagajigi turuw saraka ye.
²³ Ka muruti Matigi Ala ma,
o ni lagberike ta jurumun bee ka kan.
Ka i yere bonya,
o ni jobato jurumun bee ka kan.
I banna Matigi Ala ta kuma ma minke,
Matigi Ala fana be ban ele ra,
ka i wuri ka bo masaya ra.»

²⁴ Ayiwa, Sawuli ko Samawilu ma ko: «Ne ka jurumun ke; ne ma son ka Matigi Ala ta cifoninw ke, ani ne ma son ele ta kuma ma. Ne tun siranna magow le na, o koson o ka min fo, ne k'a to o ka o ke. ²⁵ O ra, ne be i daari, sabari ka ne ta jurumun yafa ne ma, ka taga ni ne ye, janko ne ye taga Matigi Ala bato.»

²⁶ Samawilu k'a jaabi ko: «Ne tena seko ni i ye tuun. I banna ka Matigi Ala ta kuma lamem minke, ale fana be ban i ra, ka i wuri ka bo masaya ra Izirayeli jamana ra.»

²⁷ Samawilu k'a ko di, ko a be taga wagati min na, Sawuli ka Samawilu ta deregeba senkoroyoro mina; deregeba faranna. ²⁸ Samawilu k'a fo a ye ko: «Matigi Ala fana bena Izirayeli masaya faran ka bo ele boro, k'a di jamana mago do were ma, min ka fisa ni ele ye. ²⁹ Matigi Ala min ye Izirayeli ta bonyatigi ye, ale te faninya tige, a fana te a miiriya yelema, sabu adamaden te ka na a fo ko a be a ta miiriya yelema.»

³⁰ Sawuli ka Samawilu jaabi tuun ko: «Ne ka jurumun ke. Sisan ne be i daari ko i ye sabari ka ne bonya ne ta jamana cekorobaw na koru, ani Izirayelimagow na koru. Taga ni ne ye, janko ne ye taga Matigi Ala, i ta Ala bato.»

³¹ Samawilu sekora ka tugu Sawuli ko; Sawuli k'a kinbiri gban ka Matigi Ala bato.

³² O ko, Samawilu ko: «Aw ye na ni Amalekikaw ta masace Agagi ye yan.» Agagi ninsondiyanin gbarara ka na. A tun b'a fora a yere konko ko: «Sisan koni, sigiya t'a ra, saya siranya koni banna.» ³³ Nka Samawilu ko a ma ko: «Ele ta kerekemuru ka muso dow bono o denw na cogo min na, o cogo kelen na, ele fana bamuso bena bono a ta den do ra bi.»

Samawilu ka Agagi faga Matigi Ala na koru Giligali.

³⁴ O ko, Samawilu kosegira ka taga Rama; Sawuli tagara a ta so, a ta dugu ra Gibeha, min be wele ko Sawuli ta Gibeha. ³⁵ Fo ka taga Samawilu salon se, a ma taga Sawuli fle tuun, nka Samawilu tun be to ka kasi Sawuli koson tuma bee; Matigi Ala tun ka Sawuli sigi masaya ra Izirayeli kunna minke, o tingalon ka Matigi Ala soru.

Ala ka Dawuda panawoloma

16 ¹ Ayiwa, Matigi Ala k'a fo Samawilu ye ko: «Ele ye kasi dabla Sawuli kunna ten! Ne banna a ra ka ban, ko a te sigi masaya ra Izirayeli kunna tuun. I ta sogogban ta k'a fa turu ra, i ye wuri ka sira mina; ne be i ci Betilehemukace Yese fe, sabu ne b'a fe ka mago min ke masace ye, ne ka o tigi soru ale dencew le ra.»

² Samawilu ko: «Ne be se ka taga o yoro ra cogo di? Sawuli bena o ko men, ka ne faga.» Matigi Ala k'a fo Samawilu ye ko: «Taga ni misiden musoman do ye i boro, i ye a fo ko i nana ka na saraka le bo Matigi Ala ye. ³ I ye Yese wele ka na sarakaboyoro ra; o ko, i bena min ke, ne yere bena o fo i ye. Ni ne nana mago min yira i ra, i bena turu ke o tigi kun le na, k'a sigi masaya ra.»

⁴ Matigi Ala ka min fo, Samawilu ka o ke; a tagara Betilehemu. Dugu cekorobaw k'a ye minke, o siranna; o borira ka taga a kunben k'a jininka ko: «I be nana diman le ra wa?» ⁵ Samawilu ka o jaabi ko: «Onhon, ne nana diman le ra; ne nana saraka le bo Matigi Ala ye. Aw ye aw yere saninya ka na ni ne ye sarakaboyoro ra.» Samawilu ka Yese ni a dencew fana saninya, ka o wele ka na sarakaboyoro ra.

⁶ O sera sarakaboyoro ra minke, Samawilu ka Yese dence Eliyabu ye minke, a k'a fo a yere konko ko: «Sigiya t'a ra, Matigi Ala ka mago min panawoloma, o le lonin ye nin ye Matigi Ala na koru.» ⁷ Nka Matigi Ala k'a fo Samawilu ye ko: «I kana a fari cogoya fle, walama a janya; sabu ne ma ale le panawoloma. Adamadenw be min jate fen ye, Ala te o jate foyi ye; sabu adamaden na be min ye, a be jabo o le fe, k'a soru Matigi Ala be mago jusukun le fle.»

⁸ Ayiwa, Yese k'a dence Abinadabu wele ka na, ko a ye na teme Samawilu na koru. Nka Samawilu ko: «Matigi Ala ma nin fana panawoloma.» ⁹ Yese k'a dence Sama wele ko a ye na teme Samawilu na koru; Samawilu ko: «Matigi Ala ma nin fana panawoloma.» ¹⁰ Yese k'a dence wolonfla lateme Samawilu na koru, nka Samawilu k'a fo a ye ko: «Matigi Ala ma ninnugu si panawoloma.» ¹¹ A ka Yese jininka ko: «I dencew bee le be ninnugu ye wa?» Yese ko: «On-on, o bee ra fitini belen be yi, nka a be sagagbenyoro ra.» Samawilu ko: «Aw ye taga a wele ka na; sabu an tena saraka domu fiyewu, ni ale ma na.»

¹²Yese ka mɔgɔ ci ka taga Dawuda wele ka na. Kanbelen cɛpuman tun lo, a tun gbenin be ka na; a pakisew fana tun ce ka ni. A nana minke, Matigi Ala ko Samawilu ma ko: «Wuri, i ye turu ke a kun na, ale lo.»

¹³Samawilu ka sogogban ta ka turu ke a kun na a kɔrɔcɛw beɛ na na. K'a ta o lon na, Ala Nin* jigira Dawuda kan ni baraka ye, ka to a kan. O ko, Samawilu sekɔra ka taga Rama.

O ka Dawuda wele ka taga Sawuli fe

¹⁴Ayiwa, o wagati ra, Matigi Ala Nin* bɔra Sawuli kan; Matigi Ala k'a to ninjugu dɔ donna a ra k'a tɔɔɔ.

¹⁵Sawuli ta baaradenw k'a fɔ a ye ko: «A fle, Ala k'a to ninjugu dɔ le be i tɔɔɔra tan. ¹⁶An matigice y'a to a ta jɔnw ye taga mɔgɔ dɔ jini a ye, min be se gɔnifɔ ra. Ni o ninjugu nana don i ra tuma min na, o tigi bena gɔni fɔ; ni o kera, i ta tɔɔɔ be nɔgɔya.» ¹⁷Sawuli k'a fɔ a ta baaradenw ye ko: «Aw ye taga mɔgɔ dɔ jini, min be se gɔnifɔ ra kosebe, ka na ni a ye ne fe yan.»

¹⁸Baaraden dɔ ko: «Ne ka Betilehemukace Yese dence dɔ lon, ale be se gɔnifɔ ra. Kerekecefari lo. A be se kuma ra, a ce ka ni, Matigi Ala fana be ni a ye.»

¹⁹Sawuli ka mɔgɔ ci Yese fe ka taga a fɔ a ye a ko: «I dence Dawuda min be i ta sagaw gbenna, a bla ka na ne kɔrɔ yan.» ²⁰Yese ka fali dɔ mina, ka buru caman ke minan dɔ kɔnɔ, ka forogo dɔ fa rezenji ra fana, ka o la fali kɔ ra; a ka badennin kelen fana di a dence Dawuda ma, ko a ye taga o fenw beɛ di Sawuli ma.

²¹Dawuda tagara se Sawuli fe; Sawuli k'a bla baara ra a yere fe. A ko diyara Sawuli ye kosebe. Sawuli k'a ke a ta kerekeminanw tabaga dɔ ye. ²²Sawuli ka cira bla Yese ma, ka taga a fɔ a ye ko: «A to Dawuda ye to baara ra ne fe yan, sabu a ko diyara ne ye kosebe.» ²³Ni Matigi Ala tun k'a to o ninjugu donna Sawuli ra tuma o tuma, Dawuda tun be a ta gɔni ta k'a fɔ. Ni o kera, Sawuli tun be a yere sɔrɔ; a ta tɔɔɔ tun be nɔgɔya, o ninjugu fana tun be bɔ a ra.

Goliyati ka siranya bla Izirayelimɔgɔw ra

17 ¹Ayiwa, o kow ko, Filisikaw ka o ta kerekejamaɓw beɛ lajen kere kama; o tagara lajen Soko dugu kɔrɔ, Zuda mara ra, ka o ta fanibonw lo Efesi Damimu yɔrɔ ra, Soko dugu ni Azeka dugu ce. ²Sawuli ni Izirayelimɔgɔw fana ka jɔgɔn lajen Ela kenegbeba ra, ka o yere laben ka Filisikaw kere. ³Filisikaw tun lonin be kuru dɔ fan kelen na, Izirayelimɔgɔw fana tun lonin be kuru dɔ were fan kelen na, ka kuruw furance to o ni jɔgɔn ce.

⁴Ayiwa, Filisikaw ta kerekecefari dɔ nana bɔ o ce ra ka na lo. A tɔgɔ tun ye ko Goliyati, a bɔra Gati. A janya tun ye nɔngɔn^k na wɔɔɔ ye. ⁵Siranegɛ fugula tun be a kun na; siranegɛ derege min tun b'a ra, o lalaganin be k'a ke i ko jefefara bisigi, a gbiriya be kilo biwɔɔɔ bɔ. ⁶A senkalaw tun datugunin be ni siranegɛ ye. Taman siranegeraman dɔ fana tun dulonnin be a kan na. ⁷A ta taman yiri bonya tun be i ko jesedanbagaw ta kpeleyiri; taman negɛ dɔrɔn tun be kilo wolonfla bɔ. Ce min tun k'a ta negebennan mina, o tun be tagamana a na.

⁸Ayiwa, Filisikace lɔra ka kuma Izirayeli ta kerekedenw fe. A perenna k'a fɔ o ye ko: «Mun le kosɔn aw nana lo yan kere kama? Ne le ye Filisikace ye! Aw do? Aw te Sawuli ta jɔnw le ye wa? Aw ye ce kelen janawoloma aw ce ra, a ye na an be kere ke! ⁹Ni a sera ne ra ka ne faga, o tuma anw bena ke aw ta jɔnw ye. Nka ni ne le sera ale kɔrɔ k'a faga, o tuma aw le bena ke anw ta jɔnw ye; aw bena to ka baara ke anw ye.»

¹⁰Filisikace k'a fɔ tuun ko: «Izirayeli ta kerekedenw, ne b'a fɔ aw ye bi, ko ni aw ye cɛw ye, aw ye ce kelen di ne ma, an ye kere ke!»

¹¹Sawuli ni Izirayeli ta kerekedenw ka Filisikace ta kuma men minke, o ka siranyaba bla o beɛ ra, fɔ ka o fari faga.

Dawuda tagara kerekeyɔrɔ ra

¹²Ayiwa, Dawuda tun ye Efiratakace dɔ dence le ye, min tun be bɔ Betilehemu, Zude mara ra. A tɔgɔ tun ye ko Yese. Dence seegi le tun b'a fe. Sawuli ta wagati ra, Yese tun ye cekɔrɔba ye, a si tun kɔrɔra kosebe.

¹³Yese dence saba tun be ni Sawuli ye kerekeyɔrɔ ra. A dence fɔlɔ min tun be kerekeyɔrɔ ra, o tɔgɔ tun ye ko Eliyabu, flanan tɔgɔ tun ye ko Abinadabu, sabanan tɔgɔ tun ye ko Sama. ¹⁴Dawuda le tun ye o beɛ ra fitini ye. Dawuda kɔrɔcɛw tun tagara Sawuli fe. ¹⁵Dawuda tun be to ka bɔ Sawuli ta so ka taga Betilehemu, ka taga a face ta sagaw gben; o ko, a tun be sekɔ ka na.

¹⁶Ayiwa, lon o lon, sɔgɔma ni wula fe, Filisikace tun bena lo ka kuma Izirayelimɔgɔw na; a ka o ke ka na se tere binaani.

¹⁷Lon dɔ, Yese k'a fɔ a dence Dawuda ye ko: «Ne bena simankise yirannin bɔrɔ kelen di i ma, ani burukun tan; i be teliya ka taga o di i kɔrɔcɛw ma kerekeyɔrɔ ra. ¹⁸Ne be nɔnɔ gberennin kuru tan fana di i ma, i be taga o di o ta kerekejama kuntigi ma. A fle ni i kɔrɔcɛw ka kene; o ye tagamasiyen dɔ di i ma ka na, min b'a yira ko cira sera. ¹⁹O be ni Sawuli ye, Ela kenegbeba yɔrɔ ra, o ni Izirayeli ce tɔw beɛ, o be kere ra ni Filisikaw ye.»

^k17.4 Nɔngɔn na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

²⁰ Ayiwa, Dawuda wurira sɔgɔmada jooa fe; a k'a ta sagaw karifa sagagbenbaga dɔ ma, k'a ta doniw sogolon ka taga, i n'a fɔ a face Yese tun k'a fɔ a ye cogo min na. A tagara se kerekeyɔɔ ra tuma min na, o y'a sɔɔ kerekejama tun be labenna kere kama; o tun be kulew cira kere kosɔn. ²¹ Izirayeli ta kerekejama ni Filisikaw ta kerekejama lɔra, ka ja di jɔɔɔn ma ko o be jɔɔɔn kere. ²² Fen minw tun be Dawuda boro, a ka o di doniw kɔɔsibaga ma, ka bori ka taga kerekedenw kɔɔ kerekeyɔɔ ra. A tagara se yi minke, a k'a kɔɔcɛw fo ka o jininka ni o ka kene. ²³ Ka Dawuda to kuma ra ni a kɔɔcɛw ye, Filisikace Goliyati, Gatikace, ale barara ka bɔ Filisikaw ta kerekedenw ce ra, ka na lɔ kerekejama fla ce ma. A tun derira ka kuma minw fɔ, a kɔsegira o kuma kelenw kan tuun; Dawuda ka o men.

²⁴ Ayiwa, Izirayelimɔgɔw ka o ce ye minke, o bee siranna, ka bori. ²⁵ O ka ke a fɔ ye jɔɔɔn ye ko: «Aw ka ce nin ye ke! A be to ka na, ka na Izirayelimɔgɔw neni, k'a ta cefariya le yira an na. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ka se k'a faga, masace bena naforo caman di o tigi ma, k'a denmuso fana di a ma furu ra, ka ninsɔngɔsara ko bɔ a ta somɔgɔw bee kan Izirayeli jamana ra.» ²⁶ Ce minw tun be Dawuda kɔɔ, Dawuda ka olugu jininka ko: «Ni mɔgɔ min sera ka nin Filisikace faga, ka maroya bɔ Izirayeli kan, mun le bena ke o tigi ye? O tuma nin Filisikace kenesigibari ye jɔn le ye, fɔ a bena ke Ala panaman ta kerekejama mafiyenya ye?» ²⁷ Mɔgɔw kɔsegira o kuma kelen kan tuun k'a fɔ a ye; ni mɔgɔ min ka ce faga, masace bena ko minw ke o tigi ye, o ka o fɔ a ye.

²⁸ Ayiwa, Dawuda kɔɔcɛ Eliyabu k'a kumatɔ ye ni mɔgɔw ye minke, a dimina kosebe. A ko: «Ele nana mun le jini yan de? Saga dama dama minw be an fe, i ka o to jɔn le boro kongokolon kɔɔ yi? Ne ka ele ta yerɛyira ni i ta juguya lɔn; i nakun ye ka na kere le fle dɔɔɔn!»

²⁹ Dawuda ko: «O tuma ne ka mun kojugu le ke? Ne te se ka hali jininkari yere ke?»

³⁰ A bɔra a kɔɔcɛ kɔɔ, ka taga mɔgɔ were fe ka taga o jininka o ko kelen na. Tɔw tun kɔnna ka min fɔ a ye, o ka o kuma kelen le fɔ a ye.

Dawuda ko ale be Filisikace kere

³¹ Ayiwa, Dawuda tun ka kuma minw fɔ, mɔgɔw ka o men; o tagara o lakari Sawuli ye. Sawuli ka mɔgɔ ci ka taga Dawuda wele ka na. ³² Dawuda nana se Sawuli kɔɔ minke, a k'a fɔ Sawuli ye ko: «Mɔgɔ si kana a fari faga nin Filisikace kosɔn. I ta jɔnce bena taga a kere.»

³³ Sawuli ko: «I te se ka taga kere ke ni nin Filisikace ye de! Sabu ele ye denmisen le ye, k'a sɔɔ ale derira kere ra kabini a denmisenman.»

³⁴ Dawuda ko Sawuli ma ko: «Tuma min na i ta jɔnce tun be to k'a face ta sagaw gben, ni jara, walama ni waraba dɔ tun nana ko a bena saga dɔ mina, ³⁵ ne tun be bori a kɔ, ka taga a bugɔ, ka saga sama ka bɔ a da ra. Ni a tun yelemana ko a be ben ne kan, ne tun b'a mina a kansiw ma, k'a bugɔ fɔ k'a faga. ³⁶ I ta jɔnce ka jaraw ni warabaw faga ten le. Nin Filisikace kenesigibari ta fana bena ke i n'a fɔ o waraw ta kera cogo min na; sabu a ka Ala panaman ta kerekejama mafiyenya. ³⁷ Matigi Ala min ka ne kisi jaraw ni warabaw ma, ale kelen le bena ne kisi ka bɔ nin Filisikace boro.»

Sawuli ko Dawuda ma ko: «Ayiwa, taga! Matigi Ala ye ke ni i ye.»

³⁸ Sawuli k'a yere ta kerekefaniw don Dawuda ra; a ka siranegefugula dɔ biri a kun na, ka negederege don a ra. ³⁹ Dawuda ka Sawuli ta kerekemuru fana ta ka o dulon a yere ra, kerekefaniw kan. A ko a be tagama ni a ye k'a fle, sabu a tun m'a ke k'a fle fɔlɔ; a ma se. A ko Sawuli ma ko: «Ne te se ka tagama ni nin fenw ye, sabu ne ma deri a ra.» A ka o bɔ a yere ra. ⁴⁰ Dawuda k'a ta bere ta, ka berekoro nugunin looru tɔmɔ kɔdinga kɔɔ, ka o bla a ta sagagbenbɔɔ kɔɔ. A k'a ta tafura mina a boro ka taga Filisikace kama.

⁴¹ Ayiwa, Filisikace ka ke na ye dɔɔɔn dɔɔɔn Dawuda kɔɔ; a ta negebennan tabaga tun be tagamana a ja. ⁴² Filisikace ka Dawuda fle, k'a ye ko denmisennin lo, a fari gbenin be, a pada ce ka ji. A ma Dawuda jate foyi ye. ⁴³ A ko Dawuda ma ko: «O tuma ne ye wuru le ye fɔ i be na ne kɔ ni bere ye wa?» A ka Dawuda danga ni Filisikaw ta alaw tɔgɔw ye. ⁴⁴ A ko Dawuda ma tuun ko: «Na yan! Ne bena i faga ka i sogo di kɔɔw ni kongowaraw ma.»

⁴⁵ Dawuda ka Filisikace jaabi ko: «Ele be nana ne kama ni kerekemuru ni biye ni taman le ye; nka ne be tagara ele kama ni Fangatigi Ala tɔgɔ le ye, Izirayeli ta kerekejama ta Ala, i ka min mafiyenya. ⁴⁶ Bi kɔni, Matigi Ala bena ele don ne boro; ne bena i faga ka i kunkolo tige. Ne bena Filisikaw ta kerekedenw faga ka o sogo di kɔɔw ni kongowaraw ma. Dunupa bee bena a lɔn ko Ala barakaman be Izirayelimɔgɔw fe. ⁴⁷ Nin jama bee lajennin bena a lɔn ko Matigi Ala te mɔgɔ kisi kerekemuru ni taman le baraka ra, sabu nin kere be Matigi Ala le boro; a bena aw don anw boro.»

⁴⁸ Ayiwa, Filisikace gbarara ko a be na Dawuda kama minke dɔɔɔn, Dawuda teliyara ka taga a kunben kerekene kan; ⁴⁹ a k'a boro don a ta bɔɔ kɔɔ, ka berekoro kelen bɔ, ka o don a ta tafura ra, ka Filisikace bon a ten na fɔ ka kabakuru don a ten kɔɔ. Filisikace benna k'a ja biri dugu ma.

⁵⁰ Dawuda sera Filisikace ra o cogo le ra ni tafura kelen ni berekoroden kelen ye; a ka Filisikace bugɔ k'a ben k'a faga, k'a sɔɔ kerekemuru te a boro.

⁵¹ Dawuda borira ka taga ben Filisikace kan. A ka Filisikace ta kerekemuru mina, k'a sama ka bɔ a la ra, ka a faga, ka sɔɔ k'a kun tige.

Filisika tɔw k'a ye ko olugu ta kerekɛɛɛfari fagara minke, o bɛɛ borira. ⁵² Izirayeli ta kerekɛɛdenw, ani Zuda ta mɔgɔw, olugu ka kɛ kule ci ye, ka Filisikaw gben ka taga se fɔ Gati dugu donda ra, fɔ Ekurɔn dugu donda kɔrɔ. O ka Filisikaw faga; o suw tun lalanin bɛ Sarayimu sira ra ka taga se fɔ Gati, fɔ Ekurɔn. ⁵³ Izirayelimɔgɔw sekɔra ka bɔ Filisikaw gbenyɔrɔ ra, ka na Filisikaw borofɛnw cɛ.

⁵⁴ Ayiwa, Dawuda ka Filisikace kunkolo ta ka taga ni a ye Zeruzalemu; a tagara Filisikace ta kerekɛminanw bla a ta fanibon kɔnɔ.

⁵⁵ Tuma min na Sawuli tun ka Dawuda ye a bɛ tagara Filisikace kama, a ta kerekɛjama kuntigi min ye Abineri ye, a ka o jininka ko: «Abineri, nin kanbelennin ye jɔn den le ye dɛ?» Abineri tun k'a jaabi ko: «Ka can fɔ masace, ne m'a lɔn!» ⁵⁶ Masace k'a fɔ a ye ko: «Nininkari kɛ, k'a lɔn jɔn ta den lo.»

⁵⁷ Ayiwa, Dawuda nana bɔ Filisikace fagayɔrɔ ra ka na minke dɔrɔn, Abineri k'a mina ka taga ni a ye masace fɛ; o y'a sɔrɔ Filisikace kunkolo belɛn tun bɛ Dawuda boro. ⁵⁸ Sawuli k'a jininka ko: «Kanbelɛn, jɔn den le bɛ ele ye?» Dawuda k'a jaabi ko: «Ne ye i ta jɔnce Yese dence le ye, min bɛ Betilehemu.»

Dawuda ni Yonatan ta teriya

18 ¹ Ayiwa, Dawuda kumana ni Sawuli ye ka ban tuma min na, o wagati yere ra, Yonatan nin sirira Dawuda ra. Yonatan ka Dawuda kanu i ko a yere nin. ² O lon na, Sawuli ka Dawuda to a yere kɔrɔ; a ma sɔn k'a bla a ye taga a face ta so. ³ Yonatan ka jɛnɔgɔnya don ni Dawuda ye, sabu a tun ka Dawuda kanu i ko a yere. ⁴ Deregeba min tun b'a ra, a ka o bɔ ka o di Dawuda ma, ani a ta kerekɛderege; hali a ta kerekɛmuru ni a ta kalan ni a ta cɛsirinan, a ka o bɛɛ di Dawuda ma.

⁵ Ni Sawuli tun ka Dawuda ci ka taga kere o kere ra, Dawuda tun bɛ taga se sɔrɔ o bɛɛ ra. O kosɔn Sawuli tun k'a kɛ kerekɛɛɛfariw bɛɛ kuntigi ye. A ko diyara mɔgɔw bɛɛ ye; a ko diyara Sawuli ta jamana jamɔgɔw fana ye.

Dawuda nangboya ka Sawuli mina

⁶ Ayiwa, Dawuda tun ka Filisikace faga wagati min na, kerekɛɛdenw natɔ ka bɔ kerekɛyɔrɔ ra, muso dɔw tun bɔra Izirayeli duguw bɛɛ ra, ka na masace Sawuli kunben, ka kɛ dɔnkiri la ye, ka longanw ni dundunw fɔ, ka dɔn kɛ, ka jagari, ka kulew ci; ⁷ o tun bɛ dɔnkiri lara ka jɔgɔn jaabi k'a fɔ ko:

«Sawuli ka cɛ waga caman faga,

Dawuda ka cɛ waga caman sigiyɔrɔma tan faga.»

⁸ Sawuli ka o men minke, a dimina kosebɛ. A ko: «O tuma cɛ waga caman sigiyɔrɔma tan bɛ di Dawuda le ma, ka cɛ waga caman dɔrɔn di ne ma kɛ. Ni a tɛmena nin kan, a bena masaya yere le ta sisan.» ⁹ K'a ta o lon na, Dawuda nangboya donna Sawuli ra. ¹⁰ O dugusagbɛ, Matigi Ala k'a to ninjugu donna Sawuli ra tuun. Sawuli ma kɛ a yere kala ma tuun; a ka kɛ fatɔkuma dɔw jagami ye k'a fɔ a ta so kɔnɔ yi. O y'a sɔrɔ Dawuda tun bɛ a ta gɔni fɔra i n'a fɔ a tun derira k'a kɛ cogo min na lon tɔw ra. Sawuli ta taman tun bɛ a boro. ¹¹ Sawuli barara k'a ta taman wuri, ko a bɛ Dawuda sɔgɔ ni a ye k'a gbengben kogo kan; a ka Dawuda bon ni taman ye fɔ sijaga fla, nka Dawuda jengera ka bɔ taman ja fɛ o bɛɛ ra.

¹² Sawuli tun bɛ siranna Dawuda ja, sabu Matigi Ala tun bɛ ni Dawuda ye, nka a tun tɛ ni ale Sawuli ye tuun. ¹³ O ra, a ka Dawuda mabɔ a yere ra, k'a kɛ cɛ waga kelen kuntigi ye; Dawuda tun bɛ to ka bla o mɔgɔw le ja ka taga kerekɛyɔrɔw ra. ¹⁴ Ni a tun ka ko o ko dabɔ, o tun bɛ ja a boro, sabu Matigi Ala tun bɛ ni a ye. ¹⁵ Sawuli nana a ye ko Dawuda ta kokɛtaw bɛɛ bɛ jana a boro minke, dɔ farara a ta siranya kan tuun Dawuda ja. ¹⁶ Nka Dawuda ko tun ka di Izirayeli mara mɔgɔ bɛɛ ye, ani Zuda mara mɔgɔw, sabu a tun bɛ to ka bla o ja ka taga kere kɛ.

Dawuda ka Sawuli denmuso furu

¹⁷ Lon dɔ, Sawuli k'a fɔ Dawuda ye ko: «Ne denmuso fɔlɔ ye nin ye, min tɔgɔ ye ko Merabu. Ne bena a di i ma furu ra; nka i ka kan ka baara kɛ ne ye, ka kɛ cɛfari ye, ka kere kɛ Matigi Ala tɔgɔ kosɔn.» Sawuli ka o fɔ sabu a tun b'a fɔra a yere kɔnɔ ko ale yere le man kan ka Dawuda faga, ko a ka fisa Filisikaw le ye a faga kere ra.

¹⁸ Dawuda ka Sawuli jaabi ko: «E! O tuma ne ye jɔn le ye? Ne ta gbamɔgɔw ni ne face ta somɔgɔw ye jɔn le ye, ka na a fɔ ko ne bɛ kɛ masace burance ye?» ¹⁹ Nka Sawuli denmuso Merabu furu wagati nana se minke, sani a ye a furu Dawuda ma, a k'a furu cɛ wɛrɛ ma, min tɔgɔ tun ye ko Adiriyeli; a tun bɛ bɔ Mehola.

²⁰ Ayiwa, Dawuda ko tun ka di Sawuli denmuso Mikali ye. O kuma fɔra Sawuli ye minke, o diyara a ye. ²¹ Sawuli k'a fɔ a yere kɔnɔ ko: «Ne bena a di a ma, janko o ye kɛ sababu k'a laben, k'a to Filisikaw ye se sɔrɔ a kan k'a faga.»

O ra, a ko Dawuda ma ko: «Nin bena kɛ a sijaga flanan ye ne b'a fɛ i ye kɛ ne burance ye.»

²² Sawuli k'a fɔ a ta jamana jamɔgɔw ye ko: «Aw ye taga kuma Dawuda fɛ, mɔgɔ kana kɛ aw seere ye; aw ye a fɔ a ye ko: «A flɛ, i ko ka di masace ni a ta jamana jamɔgɔw bɛɛ ye; o ra, kɛ a burance ye!» »

²³ Sawuli ta mɔgɔbaw tagara o kuma fɔ Dawuda ye. Dawuda ka o jaabi ko: «Aw b'a miiri ko ka masace denmuso furu ko o ye ko fitini le ye wa? Ne ye fagantan le ye, mɔgɔ si ma ne lɔn.»

²⁴ Ayiwa, Dawuda ka min fɔ, Sawuli ta jamana jamɔgɔw tagara o fɔ a na na. ²⁵ Sawuli ko; «Aw ye taga a fɔ Dawuda ye, ko masace ko a te furunaforo were jinina a fe; ko a ye Filisikace keme kenesigi, ka na ni o gbolow ye, janko ka ale dimibɔ o ra.» Sawuli ta miiriya tun ye ko Filisikaw ye na se sɔrɔ Dawuda kan o sababu ra k'a faga.

²⁶ Wagati min Sawuli ta jamana jamɔgɔw tagara o kuma fɔ Dawuda ye, o diyara Dawuda ye kosebe; a k'a ye ko ale bena ke masace burance ye. O ra, masace tun ka wagati min yira, sani o wagati ye se, ²⁷ a ni a ta kerekedenw bɔra ka taga Filisikace keme fla faga; o ka olugu be kenesigi ka na ni o gbolow be ye masace fe, janko Dawuda ye masace denmuso furu. A kera ten minke, Sawuli k'a denmuso Mikali furu Dawuda ma.

²⁸ Ayiwa, Sawuli k'a ye ko can yere ra Matigi Ala be ni Dawuda ye, ani ko Dawuda ko ka di ale denmuso Mikali ye minke, ²⁹ do farara Sawuli ta siranya kan Dawuda na; a ka Dawuda koninya a si to be ra.

³⁰ Filisikaw ta kuntigiw tun be to ka bo ka taga kere ra. Nka ni o tun ka bo tuma o tuma, Dawuda tun be se sɔrɔ o kan ka teme Sawuli ta kuntigi to be kan. A kera ten Dawuda togo nana bo kosebe.

Yonatan ka Sawuli daari Dawuda ye

19 ¹ Sawuli kumana a dence Yonatan fe, ani a ta jamana jamɔgɔw be fe, ko o ye Dawuda faga. Nka Dawuda ko tun ka di Yonatan ye kosebe. ² O ra, a tagara Dawuda lasomi; a k'a fɔ a ye ko: «Ne face Sawuli be cogo jinina ka i faga. O ra, sini sɔgɔma, i ka kan ka i yere korosi; i ka kan ka taga dogo yɔrɔ do ra, ka to yi. ³ I bena taga dogo foro min konɔ, ne bena bo ka taga lo ni ne face ye o foro korɔ. Ne bena kuma ni a ye i ko ra k'a fle. Ni ne ka min sɔrɔ a fe, ne bena o fɔ i ye.»

⁴ Yonatan ka Dawuda togoɔuman fɔ a face Sawuli ye. A k'a fɔ a ye ko: «Masace, i kana kojugu ke i ta jonce Dawuda ra de, sabu a ma kojugu foyi ke i ra. A ka kojuman dorɔn le ke i ye. ⁵ A tun ka a nin fiyeere le ka taga Filisikace faga. O lon na, Matigi Ala ka koba ke Izirayelimogɔw be ye ka se di o ma. Ele yere ka o ko ye, a diyara i ye fana. O tuma mun kosɔn i b'a fe ka nin kojugu ke Dawuda ra, ko i b'a faga k'a sɔrɔ a ma jaraki?»

⁶ Ayiwa, Sawuli sɔnna Yonatan ta kuma ma. A karira k'a fɔ ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman togo ra, ko Dawuda te faga fiyewu.»

⁷ Yonatan ka Dawuda wele ka o kumaw be fɔ a ye. O ko, a tagara ni a ye Sawuli fe. Dawuda tora Sawuli korɔ i n'a fɔ a tun be ni a ye cogo min na kakorɔ.

Dawuda borira Sawuli na

⁸ Ayiwa, kere nana wuri tuun; Dawuda ni a ta kerekedenw bɔra ka taga Filisikaw kere, ka o caman faga, fɔ to be borira o na.

⁹ Nka Matigi Ala k'a to ninjugu nana don Sawuli ra tuun k'a tokorɔ. O y'a sɔrɔ Sawuli siginin tun be a ta so konɔ, a ta taman be a boro. Ka Dawuda to a be gɔni fɔra, ¹⁰ Sawuli barara ka wuri ka Dawuda bon ni taman ye ko a be Dawuda sɔgo nin taman ye k'a gbengben kogo ra. Nka Dawuda jengera ka bo a na, k'a to taman tagara kogo sɔgo. O lon su fe, Dawuda borira ka bo k'a yere kisi.

¹¹ Sawuli ka mɔgo do ci ka taga Dawuda ta so, ka taga a fle ni a be yi, o y'a korosi, janko ka a faga sɔgomada fe. Nka Dawuda muso Mikali ka Dawuda lasomi; a ko: «Ni i ma bori su nin na koni, sini i be ke su le ye.» ¹² Mikali ka Dawuda deme k'a labɔ finetiri fe. Dawuda borira ka taga; a bɔsira o cogo le ra. ¹³ O ko, Mikali ka o ta batofen¹ ta, ka o la lanan kan, ka begansi do kuturu ka o bla a kun korɔ, k'a datugu ni birifani ye.

¹⁴ Sawuli tun ka mɔgo minw ci ka taga Dawuda ko, olugu sera yi minke, Mikali k'a fɔ o ye ko Dawuda man kene. ¹⁵ O tagara o fɔ Sawuli ye minke, Sawuli ko o ye sekɔ tuun ka taga Dawuda fle. A ko: «Aw ye taga a ta a ta lanan kan ka na ni a ye yan, janko ne ye a faga.» ¹⁶ O sekɔra ka taga Dawuda fle a ta so konɔ minke, o barara k'a ye ko yirimogonin dorɔn le blanin be lanan kan, bagbolo do be a kun korɔ.

¹⁷ O ka o fɔ Sawuli ye minke, a ka Mikali wele k'a jininka ko: «Mun kosɔn ele ka ne janfa nin cogo ra, ka ne jugu bla ka taga k'a to a ye bɔsi ne ra?» Mikali ko: «A yere le ko, ko ne ye ale to a ye taga, ko ni o te, ale be ne faga.»

Sawuli tugura Dawuda ko

¹⁸ Ayiwa, Dawuda borira ka bɔsi minke, a tagara Samawilu fe Rama dugu konɔ; Sawuli ka ko minw ke a ra, a ka o be fɔ Samawilu ye. O ko, ale ni Samawilu tagara ciraw sigiyɔrɔ ra, Nayɔti, ka taga sigi yi. ¹⁹ O nana o kuma fɔ Sawuli ye, ko Dawuda be ciraw sigiyɔrɔ ra, Nayɔti, Rama dugu korɔ. ²⁰ Sawuli ka mɔgo do ci ko o ye taga a mina. O mɔgɔw tagara cira do ye, o be ciraya kera. Samawilu le tun ye o mɔgɔw jamogɔ ye. Ala Nin* jigira Sawuli ta ciradenw kan; olugu fana ka ciraya ke. ²¹ O ko tagara fɔ Sawuli ye; a ka mɔgo werew ci ka taga. O tagara se yi minke, olugu fana ka ciraya ke. Sawuli ka mɔgo do ci tuun a sijaga sabanan na. O tagara se yi minke, olugu fana ka ciraya ke. ²² A laban, Sawuli yere wurira ka taga Rama. Jidingaba min be Seku, a tagara se yi minke, a ka mɔgɔw jininka ko: «Samawilu ni Dawuda be min?» Mɔgɔw ko: «O be fɔ ciraw sigiyɔrɔ ra, Nayɔti.» ²³ Sawuli tagara ciraw sigiyɔrɔ ra, Nayɔti, Rama dugu korɔ. Nka Ala Nin jigira

¹19.13 O batofen tun ye yirimogonin le ye.

hali Sawuli fana kan, fɔ a tagatɔ ka ciraya ke, fɔ ka taga se ciraw sigiyɔrɔ ra. ²⁴ A sera yi minke, a k'a ta deregebaw bɔ, a fana ka ciraya ke Samawilu ja na. A k'a yere ben dugu ma; a lakolon tora dugu ma o lon tere beɛ, ani o su beɛ. O le kosɔn, mɔgɔw tun b'a fɔra ko: «O tuma Sawuli fana kera cira dɔ le ye wa?»

Dawuda tagara Yonatan fe

20 ¹ Dawuda borira ka bɔ ciraw sigiyɔrɔ ra Nayɔti, Rama dugu kɔrɔ. A tagara Yonatan fe ka taga a fɔ a ye ko: «Ne ka mun le ke, walama ne ka kojugu juman le ke, walama ne ka i face hake ta mun le ra, ka na a ke ko a b'a jinina ka ne faga?» ² Yonatan ko: «O te se ka ke fiyewu. A tena i faga. I m'a ye, ne face te foyi ke, koba walama ko fitini, ni a m'a sara ne ra. Mun kosɔn a bena nin dogo ne ra? Nin te se ka ke can ye!»

³ Dawuda ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman tɔgɔ ra, ko i face k'a lon cɔ ko ne ko ka di i ye. O ra, i b'a sɔrɔ ko a k'a fɔ a yere kɔnɔ ko: «Yonatan man kan ka dɔ lon nin ko ra, ni o te, a bena digi a ra.» O kosɔn ne be kari Matigi Ala ra ko sentako kelen dɔrɔn le be ne ni saya ce sisan.»

⁴ Yonatan k'a fɔ Dawuda ye tuun ko: «Ayiwa, ni i ka fen o fen daari ne fe, ne bena o ke i ye.»

⁵ Dawuda k'a jaabi ko: «Ayiwa, karokura janagbe ye sini le ye; ne ka kan ka sigi masace kɔrɔ ka domuni ke ni a ye. A to ne ye taga dogo kongo kɔnɔ fɔ ka taga se sinikene wula fe. ⁶ Ni i face ka na ne kopininka, i y'a fɔ a ye ko: «Dawuda ka ne daari ko ne y'a to a ye taga o ta dugu ra, Betlehemu, ko a ta somɔgɔw beɛ be saraka dɔ bɔ san o san, ko a be taga o ra.» ⁷ Ayiwa, ni i face ko: «O ka ji», o tuma i ta jɔnce b'a lon ko foyi tena a sɔrɔ. Nka ni a dimina, o tuma i yere bena a lon ko sigiya t'a ra, ko a b'a fe ka kojugu ke ne ra le. ⁸ Ele kɔni ye ja ne ma, sabu i ka jenɔgɔnya don ni i ta jɔnce ye Matigi Ala ja kɔrɔ. Nka ni a kera ko ne ka ko dɔ le ke min be ne jaraki, o tuma i yere ye ne faga, sani i ye taga ne di i face ma.»

⁹ Yonatan ko: «Fiyewu, o te ke! Ni ne k'a men ko can ra ko ne face k'a latige ko a bena kojugu le ke i ra, sigiya te o ra, ne bena o fɔ i ye.»

¹⁰ Dawuda ka Yonatan jininka ko: «Ni i face ka i jaabi ni kumajugu le ye ne ta ko ra, o tuma ne bena o lon cogo di?»

¹¹ Yonatan ko: «Na an ye taga kongo kɔnɔ.» O bɔra ka taga kongo kɔnɔ.

¹² O sera yi minke, Yonatan ko Dawuda ma ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye ne seere ye! Sini walama sinikene, nin wagati jɔgɔn na, ne bena kuma ni ne face ye k'a lon a ta miiriya ye min ye ele Dawuda ta ko ra. Ni kojuman le b'a kɔnɔ i ta ko ra, ne bena o fɔ i ye. ¹³ Nka ni i y'a sɔrɔ ko a be kojugu le miirira ni i ye, ni ne Yonatan kɔni ma o fɔ ele ye fiyewu, ka i bla ka taga ka i kisi ka bɔ a boro, o tuma Matigi Ala ye o hake bɔ ne ra, fɔ ka juguya ne ma. Matigi Ala ye ke ni i ye i n'a fɔ a tun be ni ne face ye cogo min na fɔlɔfɔlɔ. ¹⁴ Ni ne tora si ra tuun, i ye kojuman ke ne ye ka kapa ni Matigi Ala ta pumanya ye. Nka ni ne sara, ¹⁵ i man kan ka o kojuman dabra ne ta somɔgɔw ye fana, hali ni Matigi Ala nana ele Dawuda juguw beɛ ban ka bɔ dugukolo kɔ kan pewu.»

¹⁶ O cogo ra, Yonatan ka jenɔgɔnya don ni Dawuda ni a ta somɔgɔw beɛ ye; a k'a fɔ ko: «Ala ye Dawuda dimibɔ Dawuda juguw ra.»

¹⁷ O kɔ, a ko Dawuda fana ye kari tuun ale ye o ta kanuya kosɔn, sabu Yonatan tun be Dawuda kanu i n'a fɔ a yere.

¹⁸ Yonatan k'a fɔ Dawuda ye tuun ko: «Sini le ye karokura janagbe ye. Mɔgɔw bena a lon ko i te yi, sabu i sigiyɔrɔ lakolon bena to. ¹⁹ Ayiwa, sinikene, i tun dogora yɔrɔ min na, lon min na kojaw tun jagamina, i ye taga dogo o yɔrɔ kelen na, ka to Ezeli kabakuru kɔrɔ yi. ²⁰ Ne bena bije saba bon kalan na kabakuru fan na, k'a ke i n'a fɔ ne be fen dɔ le bonna. ²¹ O kɔ, ne bena ne ta baarden kanbelen ci k'a fɔ a ye ko a ye taga o bijew jini ka na ni o ye. Ni ne k'a fɔ a ye ko: «A fle, bijew be i kɔ fe yan, na o ta ka na ni o ye», ayiwa, ni i ka o men, o tuma i be se ka na, sabu hera le be i ja yan; ne be kari Matigi Ala janaman tɔgɔ ra, foyi tena ke i ra. ²² Nka ni ne perenna k'a fɔ kanbelen ye ko: «A fle bijew be fɔ i ja fe yi belen», o tuma i ye taga, sabu Matigi Ala le b'a fe i ye taga. ²³ Nka an ka layiri minw ta jɔgɔn ye, Matigi Ala le ye ele ni ne seere ye o ra tuma beɛ.»

Sawuli k'a latige ka Dawuda faga

²⁴ Dawuda tagara dogo kongo kɔnɔ. Karokura janagbe wagati sera tuma min na, masace nana ka na sigi domunikeyɔrɔ ra. ²⁵ A sigira a sigiyɔrɔkɔrɔ ra, k'a ta siginan den kogo ra; Yonatan sigira k'a pasin a ma. Abineri sigira Sawuli kɔrɔ. Nka Dawuda sigiyɔrɔ lakolon tora. ²⁶ Sawuli ma foyi fɔ o lon na; a ko: «I b'a sɔrɔ ko dɔ le ka Dawuda sɔrɔ min k'a lanɔgɔ. Sigiya t'a ra, i b'a sɔrɔ a saninyanin le te; o le kosɔn a ma na.» ²⁷ Ayiwa, o dugusagbe, karokura janagbe tere flanan, Dawuda ta sigiyɔrɔ lakolon tun lo hali bi. Sawuli ka Yonatan jininka ko: «Mun kosɔn Yese dence ma na domunikeyɔrɔ ra kunu, a ma na bi fana?» ²⁸ Yonatan ka Sawuli jaabi ko: «Dawuda ka sira daari ne fe ka taga Betlehemu. ²⁹ A ko ne ma ko: «Sabari k'a to ne ye taga, sabu an ta somɔgɔw be saraka dɔ bɔra dugu kɔnɔ. Ne kɔrɔce le ka cira bla ka na o fɔ ne ye. Ni ne ko ka di i ye, o tuma sabari k'a to ne ye taga ne balemaw fle.» O le kosɔn a ma na domunikeyɔrɔ ra ni masace ye.»

³⁰ Sawuli dimina Yonatan kɔrɔ kosebe; a ko a ma ko: «Ele ye musokolonden le ye, muso kanminabari ta den; i ko ne m'a lon ko i ka teriya don ni Yese dence ye wa? Nin ye ele ni i bamuso ta maroya le ye! ³¹ Sabu,

ka Yese dence to si ra, ele tena lɔyɔrɔ sɔrɔ ka ye, i ta masaya fana tena se ka sigi ka ye. O ra, mɔgɔ ci ka taga a mina ka na ni a ye, sabu a ka kan ka faga.»

³² Yonatan ko a face ma ko: «Mun kosɔn i b'a fe k'a faga? A ka mun le ke?» ³³ Sawuli k'a ta taman kɔrɔta ko a be Yonatan bon k'a faga. O wagati ra, Yonatan k'a ye ko a face b'a fe ka Dawuda faga yere le.

³⁴ O ra, Yonatan dimininba wurira ka bɔ domunikeyɔrɔ ra. A ma domuni ke o karokura janagbe tere flanan na, sabu a face tun ka Dawuda mafiyenya cogo min na, o ko tun k'a jusu kasi fɔ ka teme.

Yonatan tagara Dawuda lasɔmi

³⁵ O dugusagbe sɔgɔmada fe, Yonatan tagara kongo kɔnɔ, i n'a fɔ a ni Dawuda tun benna a ra cogo min na. Cɛdennin dɔ tun be ni a ye. ³⁶ A k'a fɔ o cɛnin ye ko: «Ne bena kalan bon, i be bori ka taga bijɛw tɔmɔ ka na ni a ye.» Ka cɛnin boritɔ to, Yonatan ka bijɛ dɔ bon, o temena cɛnin na ka taga ben fɔ a ja fe yi. ³⁷ Cɛnin tagara se bijɛw benyɔrɔ ra minke, Yonatan perenna k'a fɔ a ye ko: «Bijɛ te nin ye fɔ i ja fe yi wa?» ³⁸ O kɔ, a perenna tuun k'a fɔ ko: «Teliya ka taga jooa jooa; i kana lɔ de!» Cɛnin ka bijɛ ta ka na ni a ye a matigice fe. ³⁹ Cɛnin tun ma foyi lɔn o ko ra. Yonatan ni Dawuda fla dɔrɔn le tun ka o ko lɔn jɔgɔn fe. ⁴⁰ O kɔ, Yonatan k'a ta kalan ni bijɛw di cɛnin ma, ko a ye sekɔ ni a ye dugu kɔnɔ.

⁴¹ Cɛnin taganin kɔ, Dawuda wurira ka bɔ a dogoyɔrɔ ra, kabakuru kɔ fe, woroduguyanfan na, ka na a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma Yonatan kɔrɔ fɔ sɔnaga saba. O kɔ, o fla ka o boro mini jɔgɔn ma, ka kasi; nka Dawuda le kasira kosebe.

⁴² Yonatan k'a fɔ Dawuda ye ko: «Taga, Ala ye hera ke i ye, sabu an fla ka jenjɔgɔnya don Matigi Ala tɔgɔ ra, ko: «Matigi Ala le ye ele ni ne ta jenjɔgɔnya seere ye, ani i ta duruja ni ne ta duruja ta jenjɔgɔnya seere ye wagati be.» »

Dawuda tagara sarakalasebaga Ayimeleki fe

21 ¹ O kɔ, Dawuda tagara; Yonatan fana sekɔra ka taga a ta so. ² Dawuda tagara Nɔbu dugu kɔnɔ, sarakalasebaga Ahimeleki fe. Ale siranninba borira ka na Dawuda kunben, k'a jininka ko: «Mun kosɔn i kelen lo? Mun na mɔgɔ si te ni i ye?» ³ Dawuda ka sarakalasebaga Ahimeleki jaabi ko: «Masace ka ne ci cira dɔ le ra. A ko: «Ne ka i ci cira min na, ani ne ka kuma minw fɔ i ye, mɔgɔ si man kan ka dɔ lɔn o ra.» O kosɔn ne k'a fɔ ne ta mɔgɔw ye ko o ye taga ne kunben yɔrɔ dɔ ra. ⁴ Ayiwa, domunifen juman le be i boro yan? Ne be se ka burukun looru sɔrɔ i fe wa, walama ni i ka fen o fen sɔrɔ.»

⁵ Sarakalasebaga ka Dawuda jaabi ko: «Buru gbansan were te ne boro yan. Sarakaburu le be yan; ni a kera ko i ta mɔgɔw ma jen ni muso ye nin tere fla kɔnɔ, ne be se ka o di i ma, i ye taga o di o ma.»

⁶ Dawuda ko: «Can ra an kɔni ka an yere tanga musow ma. Ni an be taga kere ra tuma o tuma, an b'a ke ten le. Hali ni an be taga ko gbansan dɔ le ra, ne ta mɔgɔw be o yere saninya, janko ka na a fɔ bi ta cira jɔgɔn.»

⁷ Dawuda ka o fɔ minke, sarakalasebaga ka sarakaburuw di a ma, sabu buru were tun te yi ni o te. O buruw le tun blara burutabali kan, ka ke saraka ye Matigi Ala ja kɔrɔ; o nana o buruw le bɔ yi, ka burukuraw bla o nɔ ra.

⁸ Ayiwa, o y'a sɔrɔ Sawuli ta jamana jamɔgɔ dɔ tun be yi o lon kelen na, min tun tagara cira dɔ ra Matigi Ala ja kɔrɔ. A tɔgɔ tun ye ko Dɔgi; Edɔmuka tun lo. Ale le tun ye Sawuli ta sagagbenbagaw kuntigi ye.

⁹ Dawuda ka Ahimeleki jininka ko: «Taman dɔ te i boro yan wa, walama kerekemuru dɔ? Masace ta cira teliyakojugu fe, ne ma se ka ne ta kerekemuru ta, walama ka kerekeminan were ta.» ¹⁰ Sarakalasebaga k'a jaabi ko: «I ka Filisikace Goliyati min faga Ela kenegbe ra, ale ta kerekemuru be yan. A melegenin be fani dɔ ra; a blanin be saninderege kɔ fe; ni i b'a fe, a ta. Kerekemuru were te yan ni o te.»

Dawuda ko: «A di ne ma; kerekemuru were te yi min be se ka ale bɔ.»

Dawuda tagara Filisikaw fe

¹¹ O lon na, Dawuda borira ka bɔ Sawuli kɔrɔ, ka taga Gati ta masace Akisi fe. ¹² Nka Akisi ta jamana jamɔgɔw k'a fɔ a ye ko: «Izirayeli jamana ta masace Dawuda le ye nin ye. Musow tun be dɔn kera ka ale tɔgɔ le fɔ dɔnkiri ra ko:

«Sawuli ka ce waga caman faga,

Dawuda ka ce waga caman sigiyɔrɔma tan faga.» »

¹³ O kuma tora Dawuda jusu ra; a siranna Gati masace Akisi ja kosebe. ¹⁴ A ma ja, a k'a yere ke fatɔ ye mɔgɔw ja na. A k'a yere ke i ko kunkolowuritɔ mɔgɔw ce ra, ka ke tagamasienw ke ye bondaw konw kan, ka ke daji bɔ ye k'a bɔn a bonbosi kan.

¹⁵ Akisi k'a fɔ a ta jamana jamɔgɔw ye ko: «Aw m'a ye ko fatɔya be ce nin na wa? Mun na aw nana ni a ye ne fe? ¹⁶ O tuma o ko fatɔw le fɔnna ne fe, fɔ aw nana ni nin ye, a ye na ke nin kokunntanw ke ye ne ja kɔrɔ wa? Nin jɔgɔn be se ka na ne ta so cogo di?»

Dawuda nɔfemɔɔw

22¹ Ayiwa, a kera ten, Dawuda bɔra Gati dugu kɔnɔ, ka taga dogo Adulamu kuruwo kɔnɔ. A balemaw ni a ta somɔɔw bɛe nana a mɛn ko a bɛ o yɔrɔ ra minke, o tagara a nɔ fɛ yi. ² A kera ten, minw bɛe tun ye dɛsebagatɔw ye, ani juruw tun bɛ minw na ni o tun tɛ sera k'a sara, ani minw bɛe tun jusu kasinin lo jamana jamɔɔw ta kow kosɔn, olugu bɛe nana fara a kan; a kera o kuntigi ye. Mɔɔw kemɛ naani jɔɔɔn le tun bɛ ni a ye.

³ Dawuda nana bɔ o yɔrɔ ra ka taga Misipe, Mohabu mara ra. A k'a ƒɔ Mohabu jamana masace ye ko: «Sabari k'a to ne face ni ne bamuso ye na sigi i fɛ yan, sani k'a to ne y'a lɔn Ala bɛna ne ke min ye.»

⁴ Dawuda tagara ni a face ni a bamuso ye masace fɛ; o tora masace fɛ. Dawuda ka wagati min bɛe ke kuruwo kɔnɔ, a face ni a bamuso tora Mohabu jamana ra o wagati bɛe ra.

⁵ Lon dɔ, Ala ta cira min tɔɔw ye ko Gadi, ale k'a ƒɔ Dawuda ye ko: «I kana to nin kuruwo kɔnɔ yan; taga Zude mara ra.» Dawuda tagara, ka taga don Hereti yiritu kɔnɔ.

Sawuli tagara Nɔbu dugu sarakalasebagaw faga

⁶ Ayiwa, Sawuli nana a mɛn ko dɔw ka Dawuda ni a nɔfemɔɔw yɔrɔ lɔn. O y'a sɔrɔ Sawuli tun siginin bɛ Gibeha dugu kɔnɔ, tintin kan, tamarisun dɔ suma ra, ni a ta taman ye a boro. A ta jamana kuntigiw tun lɔnin bɛ k'a lamini. ⁷ Sawuli k'a ƒɔ a ta jamana kuntigiw ye ko: «Aw Boniyaminu ta mɔɔw, aw ye ne lamɛn! Yala Yese dence^m ko a bɛna forow ni rezenforow le di aw bɛe ma wa, walama a ko a bɛna aw ke a ta kerekeden waga kelen kelen, ani kerekeden kemɛ kemɛ kuntigiw le ye wa?»

⁸ «Ayiwa, mun na aw bɛe ka ne janfa? Ne dence ni Yese dence ka jen min siri, mɔɔw si ma sɔrɔ aw ra ka o ƒɔ ne ye. Ne ta ko hami tɛ aw si ra, sabu ne dence ka ne ta baaraden kɔnɔnɔsu ne kama minke janko a ye ne laben, i n'a ƒɔ a b'a kera cogo min na sisan, mɔɔw si ma sɔn ka ne lasɔmi o ra.»

⁹ Ayiwa, Edɔmukace min tɔɔw ye ko Dɔgi, ale tun bɛ ni Sawuli ta jamana kuntigiw ye; ale ko: «Ne ka Yese dence natɔ ye Nɔbu dugu kɔnɔ, Ahitubu dence Ahimeleki fɛ. ¹⁰ Ahimeleki ka Matigi Ala jininka a ye, ka domunifenw di a ma, ka Filisikace Goliyati ta kerekemuru fana di a ma.»

¹¹ O ƒɔra minke, masace ka mɔɔw dɔ ci ka taga Ahitubu dence sarakalasebaga Ahimeleki wele, ani a ta gbamɔɔw minw bɛe tun ye sarakalasebagaw ye Nɔbu dugu kɔnɔ. O bɛe nana masace fɛ. ¹² Sawuli ko: «Ahitubu dence, ne lamɛn!» Ahimeleki ko: «Naamu, ne matigice!» ¹³ Sawuli ko: «Mun le kosɔn ele ni Yese dence bɛna a ra ka ne janfa? Mun kosɔn i ka domuni di a ma, ka kerekemuru fana di a ma, ka Ala jininka a ye, janko a ye wuri ne kama, ka ne laben, i n'a ƒɔ a b'a kera cogo min na bi?»

¹⁴ Ahimeleki ka masace jaabi ko: «Ele ta jamana kuntigiw bɛe ra, jɔn le ye lanamɔɔw ye i ko Dawuda? Ale le ye masace burance ye. I k'a ke i kɔrɔsibagaw bɛe kuntigi ye; i ta somɔɔw bɛe fana bɛ a bonya kosɛbɛ. ¹⁵ Yala bi le ye a sipaga ƒɔɔw ye ko ne ka Ala jininka a ye wa? Ne kɔni ma janfa si miiri ele kama ka ye fiyewu. Masace, i kana nin ko kunko la i ta jɔnce kan, walama k'a la ne ta gbamɔɔw dɔ kan, sabu i ta jɔnce ma foyi si le lɔn nin ko ra.»

¹⁶ Masace ko: «Ahimeleki, ne bɛna ele faga, ele ni i ta gbamɔɔw bɛe, sigiya si le tɛ o ra!» ¹⁷ Masace ta kerekɛce minw b'a kɔrɔsira, a k'a ƒɔ olugu ye ko: «Aw ye aw ja munu, ka Matigi Ala ta sarakalasebagaw faga, sabu olugu fana ka Dawuda demɛ! O tun k'a lɔn ko Dawuda bɛ borira cɔ, o bɛe n'a ta, o ma sɔn ka ne lasɔmi.» Nka kerekɛcew ma sɔn ka o boro se Matigi Ala ta sarakalasebagaw ma.

¹⁸ A kera ten, masace k'a ƒɔ Dɔgi ye ko: «Ele ye wuri ka nin sarakalasebagaw faga!» Dɔgi, Edɔmukace wurira ka sarakalasebagaw faga. O lon na, Dɔgi ka cɛ biseegi ni looru le faga; sarakalasebagaya derege minw lalagara ni lenfani ye, o deregew tun bɛ o bɛe ra.

¹⁹ O kɔ, Sawuli tagara Nɔbu dugumɔɔw tɔw bɛe faga; Nɔbu tun ye sarakalasebaga dugu le ye. A ka o bɛe le faga: cɛw, ani musow, ani denmisɛnw, ani denpeninw, ani misiw, ani faliw, ani sagaw bɛe.

²⁰ Ahitubu dence Ahimeleki, o dence kelen, min tɔɔw ye ko Abiyatari, ale le sera ka bɔsi, ka bori ka taga Dawuda fɛ. ²¹ A tagara a ƒɔ Dawuda ye ko Sawuli ka Matigi Ala ta sarakalasebagaw faga. ²² Dawuda ko: «E! O lon na, ne kɔni tun sigiyara Edɔmukace Dɔgi ra; ne k'a ye Nɔbu dugu kɔnɔ minke, ne tun lara a ra ko a bɛna taga nin kow bɛe ƒɔ Sawuli ye sigiya tɛ ra. O ra, ne yɛrɛ le kera sababu ye k'a to o ka aw ta gbamɔɔw bɛe faga. ²³ To ne kɔrɔ yan, i kana siran; mɔɔw min b'a fɛ ka ne faga, o tigi kelen le b'a fɛ ka ele fana faga. Nka ka i to ne kɔrɔ yan, foyi tena i sɔrɔ.»

Dawuda tagara Keyila dugumɔɔw bɔsi

23¹ Ayiwa, o nana a ƒɔ Dawuda ye ko Filisikaw bɛna Keyila dugu kan, ko mɔɔw ka siman minw kan k'a lajen kenɛ ma, ko o bɛ o bɛe cɛ ra. ² Dawuda ka Matigi Ala jininka ko: «Matigi Ala, yala ne ka kan ka taga ben Filisikaw kan ka o kɛrɛ wa?» Matigi Ala k'a jaabi ko: «Taga! I bɛna Filisikaw kɛrɛ ka se o ra, ka Keyila dugumɔɔw bɔsi.» ³ Nka Dawuda ta mɔɔw k'a ƒɔ a ye ko: «An bɛ Zude mara ra yan, o bɛe n'a ta, siranya bɛ an na; ni an ka na taga ƒɔ Keyila ko an bɛ taga Filisikaw ta kerekedenw kɛrɛ, o siranya tena bonya

^m22.7 Yese dence, o ye Dawuda ye.

ni nin ye wa?» ⁴Dawuda ka Matigi Ala jininka tuun. Matigi Ala k'a fɔ a ye ko: «Wuri, aw ye taga Keyila, sabu ne bena Filisikaw don i boro.»

⁵O ra, Dawuda wurira ka taga Keyila ni a ta mɔgɔw ye. O tagara Filisikaw kere. O ka Filisikaw ta beganw ce, ka o ta kerekedenw caman faga. Dawuda ka Keyila dugumɔgɔw bɔsi o cogo le ra.

⁶Wagati min na Ahimeleki dence Abiyatari tun borira ka taga Dawuda fe Keyila, a tun tagara ni saninderege ye a boro.

Sawuli ka Dawuda nɔgben

⁷Ayiwa, o tagara a fɔ Sawuli ye ko Dawuda sera Keyila. Sawuli ko: «Cɔ! Ala le ka Dawuda don ne boro sisan, sabu a nana a yere datugu dugu min kɔnɔ, o dugu lamininin lo ni kogo ye, kon ni sɔgɔnanw fana be a donda ra.»

⁸O ra, Sawuli k'a ta kerekedenw bee ke jɔgɔn kan kere kama, ko o be taga Keyila, ka taga dugu lamini, ka Dawuda ni a ta mɔgɔw datugu dugu kɔnɔ.

⁹Dawuda nana a men minke ko Sawuli be janfa sirira ale kama, a k'a fɔ sarakalasebaga Abiyatari ye ko a ye na ni saninderege ye! ¹⁰Dawuda k'a fɔ Matigi Ala ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i ta jɔnce k'a men ko Sawuli b'a fe ka na Keyila dugu kama, ka na dugu halaki ne kosɔn. ¹¹Yala Keyila dugumɔgɔw bena ne don a boro wa? Yala Sawuli bena na can ra i n'a fɔ i ta jɔnce k'a men cogo min na wa? Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, sabari i ye o fɔ i ta jɔnce ye.» Matigi Ala ka Dawuda jaabi ko: «Sawuli bena na.»

¹²Dawuda ka Ala jininka tuun ko: «Yala Keyila dugumɔgɔw bena ne ni ne nɔfemɔgɔw don a boro wa?» Matigi Ala ko: «O bena aw don a boro.»

¹³O ra, Dawuda ni a ta mɔgɔw wurira ka bɔ Keyila dugu kɔnɔ, ka to ka yaala ka taga yɔrɔw na fe yi. O tun ye mɔgɔ keme wɔrɔ jɔgɔn. O nana a fɔ Sawuli ye minke ko Dawuda bɔra Keyila dugu kɔnɔ, Sawuli ma taga yi tuun.

Yonatan nana Dawuda fe

¹⁴Dawuda tagara to Zifu kongokolonyɔrɔw ra, ani a kuruyɔrɔw ra, ka to ka dogo kuruwow ra. Sawuli tun be Dawuda yɔrɔpinina lon o lon, nka Ala ma sɔn ka Dawuda don a boro.

¹⁵Ayiwa, Dawuda nana a men ko Sawuli k'a ta mɔgɔw lajen, ko o be ale le jinina k'a faga. Dawuda tora Zifu kongokolon yɔrɔ ra, Horesa fan na.

¹⁶Lon dɔ, Sawuli dence Yonatan tagara Dawuda fe Horesa, ka taga a ja gbeleya, janko a ye a jigi la Ala kan. ¹⁷Yonatan k'a fɔ a ye ko: «I kana siran, sabu ne face tena se k'a boro se i ma. Ele le bena ke Izirayeli jamana masace ye, ka ne gban ele ra. Hali ne face Sawuli yere ka o lon.» ¹⁸O fla bee ka jenɔgɔnya don tuun Matigi Ala na kɔrɔ. Dawuda tora Horesa, Yonatan tagara a ta so.

Ala ka Dawuda bɔsi Sawuli boro tuun

¹⁹Ayiwa, Zifuka dɔw wurira ka taga Sawuli kɔ Gibeha, ka taga a fɔ a ye ko: «I m'a lon ko Dawuda dogonin be an ta mara ra yan wa? A be Horesa kuruwow ra, Hakila kongoriw yɔrɔ ra, yɔrɔ min be Yesimɔn kongokolon woroduguyanfan fe wa? ²⁰O ra, masace, ni wagati o wagati ka i diya, i ye na; an kɔni, anw bena a mina k'a don i boro.» ²¹Sawuli ka o mɔgɔw jaabi ko: «Matigi Ala ye baraka don aw ra, sabu aw hinara ne ra! ²²O bee n'a ta, aw belen ye taga a ko segegege tuun; a be deri ka teme yɔrɔ minw na, aw ye o yɔrɔw bee cogoya lon; minw k'a ye, aw ye o tigiw jininka kosebe, sabu o k'a fɔ ne ye ko mɔgɔ dɔ lo min ka cegu kosebe! ²³Aw ye taga a dogoyɔrɔw bee yɔrɔpini ka o lon; o kɔ, aw ye na o kow gbeya k'a fɔ ne ye. Ni o kera, ne yere be taga ni aw ye; ni a kera ko a be Zuda mara yɔrɔ o yɔrɔ, ne bena jamana yɔrɔ bee yaala fɔ ka taga a ye.»

²⁴Ayiwa, Zifu dugumɔgɔw wurira o le ra ka taga o ta yɔrɔ ra ka kɔn Sawuli na. O y'a sɔrɔ Dawuda ni a ta mɔgɔw tun be Mahɔn kongokolon kɔnɔ, kenegbeba yɔrɔ ra, Yesimɔn kongokolon woroduguyanfan na.

²⁵Sawuli ni a ta mɔgɔw nana wuri ka taga ke Dawuda yɔrɔpini ye. Dɔ tagara o fɔ Dawuda ye. Dawuda wurira ka taga Mahɔn kongokolon kɔnɔ farayɔrɔ dɔw ra, ka taga to o yɔrɔ ra. Sawuli ka o men minke, a tagara Mahɔn kongokolon kɔnɔ ka taga ke Dawuda nɔgben ye. ²⁶Sawuli tun be kuru fan kelen na, Dawuda ni a ta mɔgɔw tun be kuru fan dɔ ra, o be teliyara ka bori Sawuli na. Sawuli ni a ta kerekejama nana surunya Dawuda ni a ta mɔgɔw ra tuma min na ko o be ben o kan ka o mina, ²⁷ciraden dɔ nana Sawuli fe ka na a fɔ a ye ko a ye na joona joona, ko Filisikaw donna jamana kɔnɔ.

²⁸O yɔrɔnin bee, Sawuli ka Dawuda gbenni dabla ka seko ka taga Filisikaw kere. O le kosɔn o ka o yɔrɔ tɔgɔ la ko «farajɔgɔnna farakuru».

Dawuda ma sɔn ka Sawuli faga Eni Gedi kuruwow kɔnɔ

24 ¹Dawuda bɔra o yɔrɔ ra ka taga dogo fɔ Eni Gedi farawow yɔrɔ ra.

²Sawuli nana seko ka bɔ kere ra ni Filisikaw ye minke, o k'a fɔ a ye ko Dawuda be Eni Gedi kongokolon kɔnɔ. ³O fɔra Sawuli ye minke dɔrɔn, a ka Izirayeli jamana bee ra kerekecefari waga saba ta, ka taga Dawuda ni a ta mɔgɔw nɔ fe; o tagara ka taga se fɔ fara dɔw ma, o be minw wele ko kongobakɔrɔninw

ta faraw. ⁴ O tagara se sagamarayɔrɔ dɔw ma, o tun be sirada ra. Kuruwo dɔ tun be o yɔrɔ ra. Sawuli donna o kuruwo kɔnɔ ka sokɔtaga ke; k'a sɔrɔ Dawuda ni a ta mɔgɔw tun dogonin be o kuruwo kelen le kɔnɔnɔyɔrɔ ra. ⁵ Dawuda ta mɔgɔw k'a fɔ Dawuda ye o da jukɔrɔ ko: «Matigi Ala tun ka wagati min ko fɔ i ye, ko a bena i jugu don i boro, janko i ye a ke i sago ye, o wagati le sera bi tan.»

Dawuda dendenna ka taga Sawuli ta deregeba senkɔrɔyɔrɔ dɔ tige; Sawuli ma bɔ o kala ma. ⁶ Nka Dawuda ka o ke minke dɔrɔn, a jusukun k'a sɔsɔ, sabu a k'a ye ko a ka Sawuli ta deregeba senkɔrɔyɔrɔ dɔ tige minke, ko ale tun man kan ka o ke. ⁷ A k'a fɔ a ta mɔgɔw ye ko: «Ala ye ne kisi nin ko nɔgɔn keri ma, k'a fɔ ko ne be ne boro se ne matigice ma, Matigi Ala ka min janawoloma, sabu Matigi Ala ka ale le janawoloma k'a to o ka turu ke a kun na k'a sigi masaya ra.» ⁸ Dawuda ka o kumaw le fɔ k'a ta mɔgɔw lalɔ; a m'a to o ye ben Sawuli kan.

O kɔ, masace Sawuli bɔra kuruwo kɔnɔ, ka taga. ⁹ Dawuda fana bɔra kuruwo kɔnɔ ka gban a kɔ; Dawuda perenna k'a wele, ko: «Ne matigice masace!» Sawuli k'a ja munu k'a fle. Dawuda k'a kinbiri gban, k'a ja biri dugu ma. ¹⁰ Dawuda k'a fɔ Sawuli ye ko: «Masace, mɔgɔ minw b'a fɔra i ye ko ne Dawuda b'a fe ka kojugu ke i ra, mun na i be o mɔgɔw lamenna? ¹¹ I yere ja k'a ye bi ko Matigi Ala tun ka i don ne boro kuruwo kɔnɔ bi. Ne ta mɔgɔw tun ko, ko ne ye i faga; nka ne ka i to yi; ne k'a fɔ o ye ko ne te sɔn ka ne boro se ne matigice ma, ko sabu Matigi Ala le ka i janawoloma k'a to o ka turu ke i kun na ka i ke masace ye. ¹² Ne face, ele yere y'a fle ke! I ta deregeba senkɔrɔyɔrɔ tigenin fle nin ye ne boro. Ni ne ka i ta deregeba senkɔrɔyɔrɔ tige ka i yere to yi, ne ma i faga, i yere ka kan k'a jate mina k'a lɔn ko juguya si te ne kɔnɔ, ne fana t'a fe ka muruti i kama, ne fana ma kojugu si ke i ra, k'a sɔrɔ ele be ne gbenna ko i be ne faga. ¹³ Matigi Ala le bena ele ni ne ta kiti tige; Matigi Ala le bena ne hake bɔ i ra; ni o te, ne yere boro kɔni tena se i ma. ¹⁴ Mɔgɔw be zana kɔrɔ dɔ fɔ ko: «Kojugu be bɔ mɔgɔjugu dɔrɔn le fe». O kosɔn ne boro tena se i ma. ¹⁵ Izirayeli masace yere bɔra jɔn le kama de? O tuma ele be sɔn ka bɔ ka taga wuru sanin gben, walama ka taga tete gbansan gben wa? ¹⁶ Matigi Ala bena nin kiti tige; a bena kiti tige ele ni ne ce. A bena ne ta ko fle, ka lɔ ni ne kunko ye, ka kiti tige ka ne bɔsi i boro.»

¹⁷ Dawuda ka nin kumaw fɔ Sawuli ye ka ban minke, Sawuli ko: «Ne dence Dawuda, ele kumakan le ye nin ye wa?» Sawuli kasira kosebe. ¹⁸ O kɔ, a k'a fɔ Dawuda ye ko: «Ele terennin lo ka teme ne kan, sabu i ka kopuman ke ne ye, k'a sɔrɔ ne ka kojugu le ke ele ra. ¹⁹ Numanya min be i jusu ra ne ta ko ra, i ka o yira ne ra bi; sabu Matigi Ala tun ka ne don i boro, nka i ma sɔn ka ne faga. ²⁰ Ni o te, ni mɔgɔ k'a jugu mina, yala a be a to a ye taga a yere ma tan wa? I ka min ke ne ye bi, Matigi Ala ye i sara o ra. ²¹ Sisan, a fle, ne yere k'a lɔn ko i bena sigi masaya ra, sigiya te o ra; Izirayeli jamana masaya bena sabati i boro. ²² O ra, kari ne ye sisan Matigi Ala tɔgɔ ra, ko i tena ne ta duruja be halaki ne kɔ, ani ko i tena ne tɔgɔ tunu ka bɔ ne ta siya ra.»

²³ Dawuda karira Sawuli ye. O kɔ, Sawuli tagara a ta so. Dawuda ni a ta mɔgɔw tagara o ta dogoyɔrɔw ra, farawow ra.

Samawilu ta saya

25 ¹ O kɔ, Samawilu nana sa. Izirayelimɔgɔw bee lajenna k'a su kasi, k'a sanga ke. O k'a su don a ta so kɔnɔ, Rama dugu kɔnɔ. O kɔ, Dawuda wurira ka taga Paran kongokolon kɔnɔ.

Nabali ka Dawuda ta ciradenw dɔgɔya

² Ayiwa, ce dɔ tun be Mahɔn; natorobatigi tun lo. A borofenw tun be Karimeli. Saga waga saba, ani ba waga kelen tun be a fe. A tun tagara Karimeli ka taga a ta sagaw si kan^a.

³ O ce tɔgɔ tun ye ko Nabali, a muso tɔgɔ tun ye ko Abigayili. A muso tun ye muso hakiritigi le ye; a tun ce ka pi fana. Nka ce tun ye mɔgɔjugu le ye, ani mɔgɔ jusukungbelɔn. Kalebu ta gbamɔgɔ dɔ tun lo.

⁴ Dawuda tora kongokolon kɔnɔ k'a men ko Nabali be a ta sagaw si kann. ⁵ A k'a ta kanbelen ce tan ci Nabali fe k'a fɔ o ye ko: «Aw ye taga Karimeli, Nabali fe. Aw ye taga a fɔ a ye ko ne be a fora. ⁶ O kɔ, aw ye a fɔ a ye ko: «Ala ye si di i ma, Ala ye hera ke i ye, ka hera ke i ta somɔgɔw bee ye, ka i borofenw bee sabati. ⁷ Ne k'a men ko o be i ta sagaw si kann. Ayiwa, wagati min na i ta sagagbenbagaw tun be ni an ye, an ma kojugu si ke o ra, o ta foyi ma tunu fana, fɔ ka taga o bɔ Karimeli; ⁸ ni i ka i ta baardenw jininka, olugu yere bena a fɔ i ye. O ra, i n'a fɔ an nana panagbelon le ra bi, sabari, ka ne ta baardenw fana minako ja; ni fen o fen ka sɔrɔ i boro, i ye sabari ka o di i ta jɔnw ma, ani ne min ye i dence Dawuda ye.»

⁹ Ayiwa, Dawuda ta ciradenw tagara se minke, Dawuda tun ka min fɔ o ye, o ka o fɔ Nabali ye, ka je ka lɔ.

¹⁰ Nabali ka Dawuda ta ciradenw jaabi ko: «Dawuda ye jɔn le ye? Yese dence ye jɔn le ye? Baarden caman be borira bi ka bɔ o matigicew fe. ¹¹ O tuma ne ka domuni ni ji ni sogo min laben ne ta sagasikanbagaw ye, aw b'a miiri ko ne bena o le ta ka o di mɔgɔ dɔw ma, ne ma minw bɔyɔrɔ lɔn wa?»

¹² Ayiwa, Dawuda ta ciradenw sekɔra ka taga Dawuda fe, ka taga Nabali ta kumaw bee fɔ a ye. ¹³ Dawuda k'a fɔ a ta mɔgɔw ye ko: «Aw bee ye aw ta kerekemuru siri aw yere ce ra!» O bee ka o ta kerekemuruw siri. Dawuda fana k'a ta kerekemuru siri a yere ce ra. Ce keme naani nɔgɔn gbanna Dawuda kɔ. A tɔ keme fla tora o ta minanw kɔrɔ.

^a25.2 Yahudiya tun be to ka o ta sagaw si kan, ka o ke faniw ye. O lon tun ye panagbelonba le ye o fe.

¹⁴ O y'a sōrō Nabali ta baaraden dō tun tagara o kuma fō Nabali ta muso Abigayili ye; a ko: «A fle, Dawuda tora kongokolon kōnō ka mōgō dōw ci ka na an matigice fō, nka a ka o mafiyenya kosebe. ¹⁵ K'a sōrō Dawuda ta mōgōw ka kojuman caman ke anw ye. Ka an to kongo kōnō, an ka wagati min bēe ke ni o ye, o ma kojugu si ke an na, an ta foyi fana ma tunu. ¹⁶ An ka wagati min bēe ke ni o ye, an be sagaw ni baw gbenna, su ni tere, o tun be an kōrōsi janko foyi kana an sōrō. ¹⁷ O ra, sisan i ka kan ka min ke, i yere ye o miiri; ni o tē, an matigice ni a ta so bēe le bena halaki, sigiya te o ra. K'a sōrō ale ye mōgōjugu le ye; mōgō tē se ka kuma a fē.»

¹⁸ Abigayili teliyara ka burukun kemē fla ta, ani rezenji forogo fla, ani saga looru sogo tobinin, ani simankise yirannin mina ja looru, ani rezenmō jalan siri kemē, ani toromō jalan siri kemē fla. ¹⁹ A ka o bla faliw kō ra, k'a fō a ta baaraden kanbelenw ye ko: «Aw ye bla ne ja, ne be aw kō.» A ma foyi fō a cē Nabali ye.

²⁰ K'a tagatō to a ta fali kan kuru kō fē, a barara ka taga ben ni Dawuda ni a ta mōgōw ye, olugu fana be nana. ²¹ Dawuda tun b'a fōra ko: «Ne kōni ka nin cē ta borofenw mara a ye, k'a to foyi ma sonya a borofen si ra, o kera gbansan le ye. A ka ne ta kojuman sara ni kojugu le ye. ²² Sani sini cē, ni ne ka hali Nabali ta somōgō cē kelen to, o tuma Ala ye kojugu suguya bēe la ne Dawuda kan!»

²³ Abigayili ka Dawuda ye minke, a jigira joona ka bō a ta fali kan, k'a kinbiri gban, k'a ja biri dugu ma Dawuda ja kōrō. ²⁴ O kō, a k'a yere firi dugu ma Dawuda sen kōrō, k'a fō Dawuda ye ko: «Ne matigice, ne le firira! Sabari k'a to ne ye kuma i fē; i ta jōnmuso ta kuma lamen. ²⁵ Ne matigice, i kana ta nin Nabali mōgōjugu fē. A tōgō be cogo min na, a yere be ten le. A tōgō kōrō le ye ko hakirintan; hakirintan lo fana. Ne matigice ka kanbelen minw ci, i ta jōnmuso fana tun ma olugu ye.

²⁶ «Ayiwa, sisan ne lara a ra ko can yere ra Matigi Ala yere le ka i bari, k'a to i kana mōgō faga, ka i yere mōnebo. Ne matigice juguw, ani mōgō o mōgō b'a fē ka kojugu ke i ra, olugu bēe ta ye ke i ko Nabali. ²⁷ Ne nana ni bonya min ye ne matigice fē, a to o ye di i nōfekanbelenw ma. ²⁸ Sabari, i ye i ta jōnmuso ta hake yafa a ma; sabu Matigi Ala bena ne matigice ta somōgōw sabati, sigiya te o ra, sabu ne matigice be kere kera Matigi Ala tōgō le ra. O ra, i si bēe ra, mōgō tena kojugu foyi sōrō i ra ka ye. ²⁹ Hali ni mōgō dō ka wuri i kama, ko a be i faga, Matigi Ala, i ta Ala bena ne matigice nin mara, janko i panaman ye to. Nka a bena i juguw ta ninw firi yōrōjan, i ko mōgō be kabakuru firi ni tafura ye cogo min na. ³⁰ Matigi Ala ka kojuman minw bēe layiri ta ne matigice ye, ni a nana o fenw bēe ke i ye tuma min na, ka i ke Izirayelimōgōw pamōgō ye, ³¹ o tuma tingalōn foyi tena ke ne matigice ra, i jusukun fana tena i jaraki ko i ka mōgō faga gbansan, ka i yere dimibo. Ni Matigi Ala ka na o kojuman ke i ye, o tuma i ye i hakiri to i ta jōnmuso ra.»

³² Dawuda k'a fō Abigayili ye ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, baraka! Sabu ale le ka i ci ka na ne kunben bi. ³³ Ala ye baraka don i ra, i ta hakiripuman kosōn; sabu ele le ka ne bari k'a to ne ma mōgō faga ka ne yere dimibo. ³⁴ Nka ne be kari Matigi Ala, Izirayeli ta Ala panaman tōgō ra, ale min ka ne bari janko ne kana kojugu ke i ra, ko ni i tun ma na joona ka na ne kunben, sani dugu tun ye gbē, hali Nabali ta sokōnōmōgō cē kelen panaman tun tena to.»

³⁵ Ayiwa, Abigayili tun nana ni bonyafen minw ye, Dawuda ka o fenw mina a boro, k'a fō a ye ko: «Taga i ta so hera ra; ne ka i ta kuma bēe men, i ka min fō, ne sōnna o ma fana.»

Nabali ta saya

³⁶ Abigayili sekōra ka taga so, a cē Nabali fē; a tagara a sōrō ko Nabali be panagbēba dō kera a ta so, i ko masace. A pagarininba tun lo; a ka dōrō min ka fa, fō ka panamini. O ra, Abigayili ma sōn ka foyi fō a ye, fō ka taga dugu gbē. ³⁷ Dugu gbera tuma min na, dōrō ka Nabali bla tuma min na, ko minw kera, a muso ka sōrō ka o fō a ye. A kera i ko fen dō le ka Nabali sōgō a sōnkun na; a fari yōrō bēe barara ka faga, k'a ke i ko kabakuru. ³⁸ Tere tan jōgōn temenin kō, Matigi Ala ka bana dō bla Nabali ra, k'a faga.

Dawuda ka Abigayili furu

³⁹ Ayiwa, Dawuda nana a men ko Nabali sara. Dawuda ko: «Matigi Ala baraka, sabu Nabali tun ka mafiyenyari min lase ne ma, Matigi Ala yere le ka o juru sara a ra; a ka ne bari fana janko ne kana kojugu ke. Matigi Ala ka Nabali ta juguya ben a yere kan yi.»

O kō, Dawuda ka mōgō ci ka taga a fō Abigayili ye ko ale be a furu.

⁴⁰ Dawuda ta baaradenw tagara se Abigayili fē Karimeli; o k'a fō a ye ko: «Dawuda ka an ci i fē, ko an ye na a fō i ye ko ale b'a fē i ye ke a muso ye.»

⁴¹ O yōrōnin bēe, Abigayili k'a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma, k'a fō ko: «Ne ye aw ta jōnmuso le ye; ne labenna ka ne matigice ta jōnw senw ko!»

⁴² O kō, Abigayili wurira joona ka yelen fali dō kan, ka gban Dawuda ta ciradenw kō, ale ni a ta baaraden sunguru looru. A tagara ke Dawuda ta muso ye.

⁴³ O y'a sōrō Dawuda tun ka Ahinohamu fana furu, min be bō Zizireli. O fla bēe kera a musow ye. ⁴⁴ Nka Dawuda muso min tun ye Mikali ye, Sawuli denmuso, Sawuli tun nana ale mina k'a di Lahisi dence Paliti ma, min be bō Galimu.

⁵ Lon dɔ, Dawuda k'a fɔ Akisi ye ko: «Ni ne ko ka di i ye, o tuma aw ye kerefedugu dɔ di ne ma kongo kɔnɔ, ne be se ka taga sigi yɔɔ min na; sabu i ta jɔnce man kan ka sigi ni i ye masace ta dugu yere kɔnɔ yan.» ⁶ Ayiwa, o lon kelen yere ra, Akisi ka Sikilagi dugu di Dawuda ma. O le kosɔn, Sikilagi dugu kera Zuda masacew ta dugu ye fɔ ka na se bi ma. ⁷ Dawuda ka san kelen ni karo naani le ke Filisikaw ta jamana ra.

Dawuda tun be to ka ben siya minw kan

⁸ Ayiwa, Dawuda ni a ta mɔgɔw tun be to ka bɔ ka taga ben Gesurikaw ni Gizirikaw ni Amalekikaw kan, ka o kere, sabu kabini wagatijan, o siyaw le tun siginin be o yɔɔ mara ra, k'a ta Suri, ka taga a bla fɔ Misiran jamana ra. ⁹ Dawuda tun be o ta jamana bee halaki. A tun te ce si walama muso si panaman to. A tun be o ta sagaw, ni o ta baw, ni o ta misiw, ni o ta faliw, ni o ta jɔgɔmew, ni o ta faniw ce ka na ni o ye. Ni a tun sekɔra tuma o tuma, a tun be taga Akisi fe. ¹⁰ Akisi tun be to ka Dawuda jininka ko: «Aw bɔra ka taga ben yɔɔ juman mɔgɔw le kan bi?» Dawuda tun be a jaabi ko: «An tagara Zuda jamana woroduguyanfan le fe,» walama a tun b'a fɔ a ye ko: «An tagara Yeramelikaw ta jamana woroduguyanfan le fe,» walama a tun a b'a fɔ ko: «An tagara Kenikaw ta jamana woroduguyanfan le fe.»

¹¹ Dawuda tun te ce si walama muso si panaman mina, ko a be taga ni o ye Gati mara ra; sabu a tun b'a fɔra ko o mɔgɔw bena taga olugu ta koketaw lakari Akisi ye, ko: «Dawuda k'a ke tan, a k'a ke tan.» O ra, Dawuda ka wagati min bee ke Filisikaw ta jamana kongokɔnyɔɔw ra, a tun be to k'a ke ten le. ¹² Akisi tun lanin be Dawuda ra kosebe. A tun b'a fɔra ko: «Dawuda k'a yere ko gboya a ta siya Izirayelimɔgɔw ye yere le. Sisan a bena to ne ta baardenya le ra tuma bee.»

Filisikaw tagara Izirayelimɔgɔw kɔ

28 ¹ Wagati dɔ nana ke, Filisikaw ka o ta kerekejamaw bee ke jɔgɔn kan, k'a ke kerekejamaba kelen ye, ko o be taga Izirayelimɔgɔw kere. Akisi k'a fɔ Dawuda ye ko: «I yere k'a lon ko ele ni i ta mɔgɔw bena ke ne ta kerekejama le ra.» ² Dawuda ka Akisi jaabi ko: «Ayiwa, i ta jɔnce bena min ke, ele yere ja bena o ye.» Akisi ko Dawuda ma tuun ko: «O ra sisan, ne be ele le ke ne yere kɔɔsibaga ye tuma bee.»

³ O y'a sɔɔ Samawilu tun sara. Izirayelimɔgɔw bee tun k'a su kasi, k'a sanga ke. O tun k'a su don Rama, a yere ta dugu kɔnɔ.

O wagati ra fana, mɔgɔ o mɔgɔ tun be suw wele ka lagberi ke, ani lagberikebaga tɔw, Sawuli tun ka olugu bee gben ka bɔ jamana kɔnɔ.

Sawuli tagara muso lagberikebaga dɔ fe

⁴ Ayiwa, Filisikaw ta kerekejamaw ka jɔgɔn lajen ka na sigi Sunemu. Sawuli fana ka Izirayeli kerekedenw bee lajen, o ka taga sigi Giliboha. ⁵ Sawuli ka Filisikaw ta kerekejamaw ye minke, a siranna kosebe, fɔ a jusukun ka ke panpan ye. ⁶ A ka Matigi Ala jininka, nka Ala ma sɔn ka kuma a fe. Ala ma kuma a fe siko ra, a ma kuma a fe ni Urimi^o ye, a fana ma a ta kuma don a ta cira dɔ da ra k'a fɔ a ye.

⁷ Sawuli k'a fɔ a ta jamana jamɔgɔw ye ko: «Aw ye muso dɔ jini ne ye min be se ka suw wele ka kuma ni o ye, ne be taga lagberi ke a fe.» Jamana jamɔgɔw k'a jaabi ko: «Muso dɔ belen be Eni Dɔri, ale be suw wele ka kuma ni o ye.»

⁸ Sawuli ka fani suguya werew don a yere ra, k'a yere yeɔema, ka taga ni ce fla ye. O tagara se muso fe su fe. Sawuli k'a fɔ muso ye ko: «Su dɔ wele, ka lagberi ke ne ye; ne bena su min tɔgɔ fɔ i ye, i bena o wele.»

⁹ Muso ka Sawuli jaabi ko: «E! Sawuli ka min ke, i yere ka o lon cɔ! Mɔgɔ o mɔgɔ be suw wele, ani lagberikebaga tɔw, a ka olugu faga jamana kɔnɔ. Mun na i b'a fe ka ne mina jan na, ka na a to o ye ne faga?»

¹⁰ Sawuli karira muso ye Matigi Ala tɔgɔ ra, ko: «Matigi Ala panaman tɔgɔ kosɔn, can ra foyi le tena i sɔɔ nin ko kosɔn.» ¹¹ Muso ko: «I b'a fe ne ye su juman le lawuri i ye?» Sawuli ko: «Samawilu lawuri ne ye!»

¹² Ayiwa, muso ka Samawilu ye minke, a ka kuleba ci, k'a fɔ Sawuli ye ko: «Mun na i ka ne nege? Ele yere le ye Sawuli ye!» ¹³ Masace k'a fɔ a ye ko: «I kana siran!» A ko muso ma tuun ko: «I be mun le yera?» Muso k'a fɔ a ye ko: «Ne be mɔgɔ dɔ le yera, min be i ko Ala ta mɔgɔ, a be wurira ka bɔ dugukolo jukɔɔ.»

¹⁴ Sawuli ko: «A tigi be cogo di?» Muso ko: «Cekɔɔba dɔ le be wurira, deregeba dɔ b'a ra.» Sawuli k'a faamu ko Samawilu lo. A k'a kinbiri gban k'a ja biri dugu ma.

¹⁵ Samawilu k'a fɔ Sawuli ye ko: «Mun kosɔn i ka ne lawuri, ka ne tɔɔɔ?» Sawuli ko: «Ne deguninba lo. Filisikaw nana ko o bena an kere, k'a sɔɔ Ala banna ne ra. Ala ma sɔn ka kuma don a ta cira dɔ da ra k'a fɔ ne ye, a fana ma kuma ne fe siko ra; o kosɔn ne ka i wele, janko ne ka kan ka min ke, i ye o yira ne ra.»

¹⁶ Samawilu ko: «Ni Matigi Ala banna i ra, ni ale kera i jugu ye ka ban, o tuma mun kosɔn i be ne jininka tuun? ¹⁷ Matigi Ala tun ka ne ci ka taga kuma min fɔ i ye, a ka o le ke. A ka masaya mina ka bɔ i boro, k'a di i ta mɔgɔ dɔ ma, min ye Dawuda ye. ¹⁸ I n'a fɔ i ma Matigi Ala kan mina, ani Matigi Ala tun dimina Amalekikaw kɔɔ, k'a fɔ i ye ko i ye o halaki cogo min na, i ma sɔn ka Amalekikaw halaki o cogo ra, o le k'a to Matigi Ala fana be nin ko ke ele ra bi. ¹⁹ O dɔɔn te, Matigi Ala bena ele ni Izirayelimɔgɔw bee don

^o28.6 Urimi ni Tumimi tun ye sarakalasebaga ta baarakeminan dɔw ye. Ala tun be tagamasiyen dɔw yira sarakalasebaga ra ni o fenw ye, ka Izirayelimɔgɔw ta kiti tige. Aw ye Bɔri 28.30, ani Sarakalasebagaw 8.8 fle.

Filisikaw boro. Sini ele ni i dencew bee bena ke ni ne ye yan; Matigi Ala bena Izirayelimogow ta kerekejama bee labla Filisikaw ye.»

²⁰ O yɔrɔnin bee ra Sawuli bɔra ka ben dugu ma fɔ ka la, sabu Samawilu ta kumaw tun k'a ja tige fɔ ka teme. Fanga foyi tun te a ra fana, sabu o lon bee, ani o su bee, a tun ma domuni ke.

²¹ Muso gbarara Sawuli ra, k'a ye ko a jigi tigeninba lo; a k'a fɔ a ye ko: «Ayiwa, a fle, i ta jɔnmuso ka i kan mina; i ka kuma min fɔ, ne sɔnna ka o ke, k'a sɔrɔ o tun be se ka ne faga o kosɔn. ²² Ayiwa, sisan ne be i daari, ele fana ye i ta jɔnmuso ta kuma lamɛn. A to ne ye domuni dɔɔnin di i ma, i ye o domu janko i ye fanga sɔrɔ ka sira ta ka taga.» ²³ Nka Sawuli banna. A ko: «Ne te domuni ke!» A ta jamana jamogow farara muso kan k'a daari tuun ko a ye domuni ke; a laban a sɔnna o ta ma. A wurira ka bɔ dugu ma, ka sigi lanan kan. ²⁴ O y'a sɔrɔ misiden tɔrɔnin dɔ tun be muso fe a ta so; a teliyara ka o faga. A ka mugu dɔ fana nɔɔni, ka o ke buru ye, a ma funufen ke a ra. ²⁵ A nana o domuni sigi Sawuli ni a ta jamana jamogow kɔrɔ, o k'a domu. O kɔ, o wurira ka taga o su bee.

Filisikaw ka Dawuda bɔ o ta kerekejama ra

29 ¹ Filisikaw tun ka o ta kerekejama bee lajen Afeki. Ji min be Zizireli kɔrɔ, Izirayelimogow tun sigira o yɔrɔ le ra. ² Filisikaw ta kuntigiw tun be tagamana o ta kerekejama jɔ fe; kerekejama dɔw tun ye ce keme keme sigiyɔrɔma caman, dɔw tun ce waga dama dama. Dawuda ni a ta mogow tun be nana kɔ fe ni Akisi ye. ³ Filisikaw ta jamanatigiw ko: «Nin Heburuw be mun le kera yan?» Akisi ka jamanatigiw jaabi ko: «Dawuda te wa! Izirayeli masace Sawuli ta baaraden lo. A be ni ne ye a ka ca ni san kelen ye sisan. K'a ta a nalon na fɔ ka na se bi ma fana, ne ma jarakiyɔrɔ ye a ra.» ⁴ Filisikaw ta jamanatigiw dimina Akisi kɔrɔ; o ko a ma ko: «Ce nin lasekɔ! I ka dugu min di a ma ko a ye sigi yi, a ye taga to o yɔrɔ ra yi. A kana taga ni an ye kere ra! A kana na taga yelɛma ka ke an jugu dɔ ye kerekeyɔrɔ ra yi. Nin ce ko bena diya a matigice ye tuun cogo di, ni a ma an ta mogow dɔw le kunkolow tige? ⁵ O tun te dɔnkiri lara ka dɔn ke nin Dawuda tɔgo le ye k'a fɔ ko:

«Sawuli ka ce waga caman faga,

Dawuda ka ce waga caman sigiyɔrɔma tan faga?»

⁶ Akisi ka Dawuda wele k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala janaman ye ne seere ye, ko can ra i ye mogow terennin le ye. A tun bena diya ne ye fana ko i ye taga ni ne ye nin kere ra, sabu ne ma kojugu foyi sɔrɔ i ta ko ra, k'a ta i nalon na ne fe yan, fɔ ka na se bi ma; nka i ko man di kuntigiw ye. ⁷ O ra, sekɔ ka taga hera ra, janko an kana na ko dɔ ke min tena ben Filisikaw ta kuntigiw ma.»

⁸ Dawuda ka Akisi jaabi ko: «O tuma ne ka mun le ke? Kabini ne be ni i ye fɔ ka na se bi ma, i ka mun le ye i ta jɔnce ra, min b'a to ko ne te se ka taga kerekeyɔrɔ ra ka taga ne matigice masace ta jugu kere fana?»

⁹ Akisi ko: «Ne k'a lon ko i ma foyi ke; i ko ka di ne ye, sabu i be ne fe i ko Ala ta meleke dɔ. Nka Filisikaw ta jamanatigiw le ko i kana taga ni an ye kerekeyɔrɔ ra. ¹⁰ O ra, sisan, aw ye wuri sɔgomada jooona fe, i ni i matigice ta baaraden minw be ni i ye. Ni kene dɔɔnin bɔra dɔrɔn, aw ye wuri ka taga.»

¹¹ Ayiwa, Dawuda ni a ta mogow wurira sɔgomada jooona fe ka sekɔ ka taga Filisikaw ta jamana ra. Filisikaw yelenna ka taga Zizireli.

Amalekikaw ka Sikilagi dugu jeni

30 ¹ Dawuda ni a ta mogow tagara se Sikilagi dugu kɔnɔ o ta tagama tere sabanan na tuma min na, o y'a sɔrɔ Amalekikaw tun nana ben Zuda jamana woroduguyanfan mogow kan, ani Sikilagi dugu kan. O tun ka Sikilagi dugu jeni fɔ k'a halaki. ² O tun ka musow ni mogow tɔw bee mina, denmisen fara mogowɔrɔba kan, nka o ma mogow si faga. O tun ka o mina dɔrɔn le, ka o ta sira ta ka ke taga ye.

³ Dawuda ni a ta mogow tagara se ka bara k'a ye ko dugu jenina, ko o ka o musow ni o dencew ni o denmusow mina ka taga ni o ye. ⁴ Dawuda ni a nɔfemogow kasira, ka kule ci fɔ ka na o kasikan ban.

⁵ Dawuda ta muso fla bee tun minana fana; a ta Zizirelikamusu Ahinohamu, ani a tun ka Karimelikace Nabali ta muso Abigayili min furu.

⁶ Dawuda siranna kosebe, sabu a nɔfemogow tun b'a fe k'a bon ni kabakuru ye k'a faga, sabu olugu fana jusu tɔrɔnin tun lo o dencew ni o denmusow kosɔn. Nka Dawuda k'a jigi la Matigi Ala, a ta Ala kan ka baraka don a yere ra. ⁷ A k'a fɔ Ahimeleki dence Abiyatari ye, min tun ye sarakalasebaga ye, ko: «Na ni saninderege ye yan!» Abiyatari nana ni saninderege ye Dawuda fe. ⁸ Dawuda ka Matigi Ala jininka ko: «Yala ni ne ka nin sonw nɔgben, ne bena se ka ke o kan wa?» Matigi Ala ka Dawuda jaabi ko: «O nɔgben, i bena o mina ka aw ta mogow bɔsi.»

Dawuda tagara Amalekikaw kɔ

⁹ Ayiwa, Dawuda wurira o le ra ka sira mina, ani ce keme wɔrɔ min tun be ni a ye. O tagara se Besɔri kɔ yɔrɔ ra minke, kɔfemogow dɔw lɔra o yɔrɔ ra. ¹⁰ Dawuda tagara ni ce keme naani tɔ ye, sabu ce keme fla le tun lɔra Besɔri kɔ kɔrɔ, o segekojugu fe o ma se ka kɔ tige.

¹¹ Dawuda ta mɔgɔw tagara Misirankace dɔ ye kongo kɔnɔ; o nana ni o ce ye Dawuda fe. O ka domuni ni ji di a ma, ¹² ka toromɔ jalan dɔ di a ma, ani rezenmɔ jalan siri kelen. Ce ka o domu minke, a k'a yere sɔrɔ; sabu o lon tun ye a tere saba ni a su saba le ye a ma domuni ke, a ma ji min. ¹³ Dawuda k'a jininka ko: «Jɔn le ye i matigice ye? I bɔra min le?» A ka Dawuda jaabi ko: «Ne ye Misiranka le ye. Ne ye Amalekika dɔ ta jɔn le ye; nka ne matigice tagara ka ne to, nin ye a tere saba le ye, sabu ne tun man kene. ¹⁴ An tun tagara ben Keretikaw^p ta jamana woroduguyanfan mɔgɔw kan ka o kere, ani Zuda mara, ani Kalebu ta jamana woroduguyanfan. An ka Sikilagi dugu fana jeni.»

¹⁵ Dawuda ko: «Yala i be se ka taga nin sonw yɔrɔ yira ne ra wa?» Ce ko: «Fɔ i ye kari ne ye fɔlɔ Ala ra, ko i tena taga ne faga, ani ko i tena taga ne don ne matigice boro. Ni o kera, ne bena taga o mɔgɔw yɔrɔ yira i ra.» ¹⁶ A kera ten, a tagara o mɔgɔw yɔrɔ yira Dawuda ra. O tagara Amalekikaw sɔrɔ o janjannin be o yɔrɔ mara bee ra, o be domuni kera, ka min, ka o yere janagbe, sabu o tun ka fen caman ce Filisikaw ta jamana ra, ani Zuda jamana ra. ¹⁷ Dawuda benna o kan kenebɔda fe, ka se o ra, ka o kere fɔ ka taga se o dugusagbe wulada ma. Mɔgɔ si ma bɔsi, fɔ kanbelen ce keme naani; olugu le yelenna jɔgɔmew kan ka bori ka bɔsi. ¹⁸ Amalekikaw tun ka fen o fen ta, Dawuda ka o bee mina o ra. A k'a muso fla fana mina o boro. ¹⁹ Mɔgɔ si ma fɔn Dawuda ta mɔgɔw ra; denmisenw, ani mɔgɔkɔrɔbaw, ani o dencew, ani o denmusow, o si ma fɔn; o borofenw, ani Amalekikaw tun ka fen o fen ta, o si ma fɔn. Dawuda k'a bee mina ka seko ni a bee ye. ²⁰ Dawuda ka Amalekikaw ta sagaw ni o ta baw ni o ta misiw bee mina. A ta mɔgɔ minw tun be o beganw gbenna tɔw ja fe ka na, olugu tun b'a fɔra ko: «Nin le ye Dawuda ta fen minaninw ye ka bɔ kerekeyɔrɔ ra!»

Dawuda ka fen minaninw taran kerekedenw na

²¹ Ayiwa, o kɔ, Dawuda ni a ta mɔgɔw sekɔra ka na; ce keme fla minw tun segera fɔ o ma se ka gban Dawuda kɔ, o tun ka olugu minw to Besɔri kɔ da ra, Dawuda tagara se olugu ma. O nana Dawuda ni a nɔfemɔgɔw kunben. Dawuda gbarara o ra ka o fo. ²² O tuma ra, mɔgɔjuguw ni mɔgɔ sɔnkolon minw tun be ni Dawuda ye, olugu ka kuma ta k'a fɔ ko: «I n'a fɔ nin mɔgɔw ma sɔn ka taga ni an ye kere ra, an ka fen o fen mina kerekeyɔrɔ ra, o dɔ tena di o si ma. An bena o musow ni o denw dɔrɔn le di o ma. O ye olugu mina ka taga!» ²³ Dawuda ka o jaabi ko: «Ne balemaw, Matigi Ala ka fen minw di an ma, aw kana sɔn ka o fenw ta ko ke ten! Sabu Matigi Ala ka an mara; mɔgɔ minw tun nana ben an kan, a ka olugu fana don an boro. ²⁴ Mɔgɔ si tena nin kuma lamɛn aw fe. Minw tagara kere ra o, minw tora doniw kɔrɔ yan o, o bee ninyɔrɔ ka kan ka ke kelen ye; o bee ta sɔrɔta ka kan ka ke kelen ye.»

²⁵ Ayiwa, Dawuda ka o ko sebe ka na o ke sariya ye Izirayeli jamana bee ra, k'a ta o lon na, fɔ ka na se bi ma.

Dawuda ka bonya ci Zuda mara cekɔrɔbaw ma

²⁶ Dawuda sera Sikilagi minke, a ka o fen minanin dɔw sama Zuda mara cekɔrɔbaw ma, minw ye a teriw ye, k'a fɔ o ye ko: «Fen minw minana Matigi Ala juguw ra, aw ta bonya le ye nin ye o fenw na.» ²⁷ A ka dɔ sama Beteli cekɔrɔbaw ma; Ramɔti dugu min be Zuda woroduguyanfan na, a ka dɔ sama olugu ta cekɔrɔbaw ma, ani Yatiri cekɔrɔbaw, ²⁸ ani Aroweri cekɔrɔbaw, ani Sifimɔti cekɔrɔbaw, ani Esitemoha cekɔrɔbaw, ²⁹ ani Rakali cekɔrɔbaw, ani Yeramelikaw ta duguw ta cekɔrɔbaw, ani Kenikaw ta duguw ta cekɔrɔbaw, ³⁰ ani Hɔrima cekɔrɔbaw, ani Bɔri Asan cekɔrɔbaw, ani Ataki cekɔrɔbaw, ³¹ ani Heburɔn cekɔrɔbaw; Dawuda ni a ta mɔgɔw tun temena yɔrɔ o yɔrɔ, a ka dɔ sama o yɔrɔw bee ta cekɔrɔbaw ma.

Sawuli fagara Filisikaw ta kere ra

(Kibaroyaw fɔlɔ 10.1–14)

31 ¹ Ayiwa, Filisikaw tagara Izirayelimɔgɔw kere; Izirayelimɔgɔw borira Filisikaw ja. O ka Izirayelimɔgɔ caman faga Giliboha kuru kan. ² Filisikaw tugura Sawuli ni a dencew kɔ ka o degu fan bee ra. A laban o ka Sawuli dencew, Yonatan ni Abinadabu ni Malikisuwa faga. ³ Kere juguyara Sawuli ma kosebe; kalanbonbaga dɔw k'a ye k'a lɔn. Sawuli siranna fɔ a be yereyere. ⁴ A k'a fɔ a ta kerekeminanw tabaga ye ko: «I ta kerekemuru bɔ ka ne faga, janko nin mɔgɔ kenesigibariw kana na ne bon ni kalan ye, ka toron ke ne ra.» A ta kerekeminanw tabaga siranna, a ma sɔn. O ra, Sawuli yere k'a ta kerekemuru mina k'a yere firi a kan k'a yere faga. ⁵ Sawuli ta kerekeminanw tabaga k'a ye ko Sawuli sara minke, ale fana k'a yere firi a ta kerekemuru kan k'a yere faga ni Sawuli ye. ⁶ A kera ten, Sawuli ni a dence saba ni a ta kerekeminanw tabaga, ani a ta kerekece tɔw bee sara wagati kelen na, o lon kelen na.

⁷ Ayiwa, Izirayelimɔgɔ minw tun siginin be kenegbeba kɔ fe, ani minw tun be Zuriden ba kɔ fe, olugu nana a ye ko Izirayeli ta kerekedenw be borira minke, ani ko Sawuli ni a dencew bee sara minke, olugu borira ka bɔ o ta duguw ra. Filisikaw tagara sigi o duguw ra.

⁸ O dugusagbe, Filisikaw nana ka na suw ta fenw bɔ o ra. O ka Sawuli ni a dence saba suw ye Giliboha kuru kan. ⁹ O ka Sawuli kun tige, k'a ta kerekeminanw bɔ a ra. O ka mɔgɔ dɔw ci ka taga o kibaro dimanw

^p30.14 Keretikaw ni Peletikaw tun ye siya were mɔgɔ dɔw ye, Masace tun ka minw ta kerekedenya ra, sara ra, janko ka masace kɔrɔsi (Samawilu flanan 15.18).

fɔ Filisikaw ta jamana yɔrɔ bɛɛ ra, ani o ta jobonbaw kɔnɔ; o k'a lase mɔgɔw bɛɛ ma. ¹⁰ O ka Sawuli ta kerekeminanw bla o ta jo musoman Asera ta jobon kɔnɔ, k'a su dulong Beti San dugu kogo kan.

¹¹ Ayiwa, Filisikaw ka min ke Sawuli ra, Yabesika minw be Galadi mara ra, olugu ka o men minke, ¹² o ta cɛfariw bɛɛ wurira, ka su bɛɛ ke tagama ra, ka taga Sawuli ni a dencew suw lajigi ka bɔ Beti San dugu kogo kan, ka taga ni o ye Yabesi dugu kɔnɔ, ka taga o jeni. ¹³ O ka o kolo ce ka o sutara Yabesi dugu tamarisun kɔrɔ. O kɔ, o ka sun don fɔ tere wolonfla.